

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
อำเภอพระพุทธบาท
ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
(ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)

สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท
จังหวัดสระบุรี

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการของเกษตรจังหวัด
แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)
ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

แผนพัฒนาอำเภอ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) จัดทำขึ้นจากการทบทวนและปรับปรุงแผนพัฒนาอำเภอพระพุทธรบาท พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ ซึ่งพิจารณาถึงความสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) นโยบายรัฐบาล บริบทที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสระบุรี ยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอพระพุทธรบาท มิติของพื้นที่ (Area) และบูรณาการในเชิงกระบวนการทำงานร่วมกันในระหว่างมิติของส่วนราชการ/หน่วยงาน

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ เป็นการวางแผนปรับปรุงพัฒนาอาชีพการเกษตรโดยมุ่งการสร้างรายได้ การฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรในการพัฒนาการผลิตด้านการเกษตร ภายใต้ศักยภาพของพื้นที่และศักยภาพของชุมชน และเพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย พื้นฐานแห่งรัฐที่บัญญัติภายใต้รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐ มาตราที่ ๗๘ ที่รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง มาตรา ๗๙ รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล และมาตราที่ ๘๔ รัฐจะต้องส่งเสริมการรวมตัวของเกษตรกรเพื่อวางแผนทางการเกษตร และรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร

ดังนั้น จึงได้จัดทำโครงการและกิจกรรมต่างๆ ตามแผนการพัฒนาการเกษตรของอำเภอพระพุทธรบาท ซึ่งปรากฏอยู่ในเอกสารฉบับนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเกษตรของอำเภอนี้ได้เป็นอย่างดีต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธรบาท

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญรูป

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑	ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑	ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒	อาณาเขตติดต่อ	๑
๑.๓	การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒	ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๓
๒.๑	สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๓
๒.๒	ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน	๓
๒.๓	ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๔
๓	สภาพภูมิอากาศ	๗
๓.๑	ลักษณะภูมิอากาศ	๗
๓.๒	ฤดูกาล	๘
๓.๓	สถิติปริมาณน้ำฝน	๘
๓.๔	อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๘
๔	เส้นทางคมนาคม	๙
๔.๑	ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง	๙
๔.๒	ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด	๙
๕	แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๐
๕.๑	แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	๑๐
๕.๒	อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ	๑๑
๖	สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๑๑
๖.๑	โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๑
๖.๒	ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	๑๓
๖.๓	จำนวนครัวเรือน	๑๔
๖.๔	การศึกษา	๑๕
๖.๕	สาธารณสุข	๑๕
๖.๖	ประเพณีและวัฒนธรรม	๑๕
๗	การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๑๖
๘	ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๗

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๙ องค์กรและสถาบันต่างๆ	๑๘
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอพระพุทธบาท	
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล	๒๐
๑.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่	๒๐
๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๒๖
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๓๐
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๓๐
๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๓๙
๓. การจัดทำ TOWS Matrix	๔๐
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอพระพุทธบาท	
๑. แนวทางการพัฒนา	๔๒
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๔๒
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๔๒
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๔๒
๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๔๔
บรรณานุกรม	๔๖
ภาคผนวก	๔๗

สารบัญตาราง

บทที่ ๑

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ ๑	แสดงเขตการปกครอง อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี	๒
ตารางที่ ๒	สรุปเขตการปกครอง อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี	๒
ตารางที่ ๓	แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอพระพุทธบาท	๓
ตารางที่ ๔	แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี	๖
ตารางที่ ๕	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๕ – ๒๕๖๗	๘
ตารางที่ ๖	แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอพระพุทธบาท ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๖๗	๙
ตารางที่ ๗	แสดงข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอพระพุทธบาท ปี ๒๕๖๗	๑๒
ตารางที่ ๘	ข้อมูลด้านปศุสัตว์	๑๒
ตารางที่ ๙	ข้อมูลด้านประมง	๑๒
ตารางที่ ๑๐	แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสระบุรี ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๒	๑๔
ตารางที่ ๑๑	แสดงจำนวนประชากรในอำเภอพระพุทธบาท	๑๔
ตารางที่ ๑๒	แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี	๑๖
ตารางที่ ๑๓	แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี	๑๘
ตารางที่ ๑๔	รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน	๑๙
ตารางที่ ๑๕	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๑๙
ตารางที่ ๑๖	ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอพระพุทธบาท	๑๙
ตารางที่ ๑๗	ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๑๙
ตารางที่ ๑๘	ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี	๑๙

บทที่ ๒

ตารางที่		
ตารางที่ ๑	หัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ	๒๐
ตารางที่ ๒	ลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร	๒๑
ตารางที่ ๓	ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร	๒๑
ตารางที่ ๔	ลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์	๒๒
ตารางที่ ๕	จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๒๓
ตารางที่ ๖	จำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๒๓
ตารางที่ ๗	ข้อมูลอาสาสมัครเกษตร	๒๓
ตารางที่ ๘	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน	๒๔
ตารางที่ ๙	ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒๔
ตารางที่ ๑๐	ปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลห้วยป่าหวาย	๒๖

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ ๑๑	ข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่	๒๖
ตารางที่ ๑๒	ทรัพยากรดิน	๒๖
ตารางที่ ๑๓	เขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๓๐
ตารางที่ ๑๔	พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๓๑
ตารางที่ ๑๕	พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๓๒
ตารางที่ ๑๖	ปริมาณการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์.	๓๓
ตารางที่ ๑๗	ต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๓๖
ตารางที่ ๑๘	Smart Farmer ต้นแบบในการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๓๘
ตารางที่ ๑๙	ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๓๙
ตารางที่ ๒๐	การวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๔๐

สารบัญภาพ

บทที่ ๑

ภาพที่		หน้า
ภาพที่ ๑	ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภพระพุทบาท	๑
ภาพที่ ๒	แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภพระพุทบาท	๓
ภาพที่ ๓	ภาพแสดงความลาดชันอำเภพระพุทบาท	๔
ภาพที่ ๔	ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภพระพุทบาท	๗
ภาพที่ ๕	แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภพระพุทบาท จังหวัดสระบุรี	๘
ภาพที่ ๖	แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗	๙
ภาพที่ ๗	แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗	๑๐
ภาพที่ ๘	เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล/อำเภอ	๑๑
ภาพที่ ๙	แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภพระพุทบาท จังหวัดสระบุรี	๑๒
ภาพที่ ๑๐	แหล่งน้ำธรรมชาติอำเภพระพุทบาท	๑๓
ภาพที่ ๑๑	แสดงสินเชื้อและภาวะหนี้ของเกษตรกรอำเภพระพุทบาท จังหวัดสระบุรี	๑๕
ภาพที่ ๑๒	แสดงจำนวนประชากร ครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร อำเภพระพุทบาท	๑๗
ภาพที่ ๑๓	แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภพระพุทบาท จังหวัดสระบุรี	๒๐
ภาพที่ ๑๔	กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภพระพุทบาท จังหวัดสระบุรี	๒๐
ภาพที่ ๑๕	แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภพระพุทบาท จังหวัดสระบุรี	๒๑

บทที่ ๒

ภาพที่ ๑	หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ	๒๗
ภาพที่ ๒	ลักษณะการประกอบอาชีพ	๒๘
ภาพที่ ๓	ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร	๒๙
ภาพที่ ๔	ประเภทเอกสารสิทธิ์	๒๙
ภาพที่ ๕	ที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย	๓๔
ภาพที่ ๖	แผนภูมิพื้นที่ทรัพยากรดิน	๔๒
ภาพที่ ๗	แผนที่พื้นที่ทรัพยากรดิน	๔๓
ภาพที่ ๘	แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำใต้ดิน	๔๔
ภาพที่ ๙	แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน	๔๔
ภาพที่ ๑๐	แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำผิวดิน	๔๕
ภาพที่ ๑๑	แผนที่แสดงแหล่งน้ำผิวดิน	๔๕
ภาพที่ ๑๒	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๔๗
ภาพที่ ๑๓	ร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๔๘
ภาพที่ ๑๔	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๔๙
ภาพที่ ๑๕	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๕๐
ภาพที่ ๑๖	แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๕๐

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
ภาพที่ ๑๗	แสดงปริมาณการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี	๕๑
ภาพที่ ๑๘	แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี	๕๓
ภาพที่ ๑๙	แสดงวิธีการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี	๕๕
ภาพที่ ๒๐	แผนที่แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๕๕
ภาพที่ ๒๑	แผนที่แสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลังโรงงาน	๕๗
ภาพที่ ๒๒	แผนภูมิแสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลังโรงงาน	๕๗
ภาพที่ ๒๓	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังโรงงาน	๕๘
ภาพที่ ๒๔	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๕๙
ภาพที่ ๒๕	แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๖๐
ภาพที่ ๒๖	แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูก มันสำปะหลังโรงงาน	๖๑
ภาพที่ ๒๗	แผนที่แสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลังโรงงาน	๖๓
ภาพที่ ๒๘	แผนภูมิแสดงเส้นทางวิถีตลาด	๖๔
ภาพที่ ๒๙	แผนที่แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิตมันสำปะหลังโรงงาน	๖๕
ภาพที่ ๓๐	แผนที่แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมการปลูกอ้อยโรงงาน	๖๖
ภาพที่ ๓๑	แผนภูมิแสดงเขตความเหมาะสมการปลูกอ้อยโรงงาน	๖๗
ภาพที่ ๓๒	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน	๖๘
ภาพที่ ๓๓	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๖๙
ภาพที่ ๓๔	แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๖๙
ภาพที่ ๓๕	แผนภูมิแสดงปริมาณปลูกอ้อยโรงงาน	๗๐
ภาพที่ ๓๖	ปฏิทินการเพาะปลูกอ้อยโรงงาน	๗๓
ภาพที่ ๓๗	ปฏิทินการเพาะปลูกอ้อยโรงงาน	๗๔
ภาพที่ ๓๘	แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิตอ้อยโรงงาน	๗๕

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็นจำนวน ๖ เทศบาล
๒ อบต. ๖๘ หมู่บ้าน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาลเมือง จำนวน ๑ แห่ง
เทศบาลตำบล จำนวน ๒ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๒ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ตำบล หมู่ที่	ตำบล ธารเกษม	ตำบล พุดจัน	ตำบล นายาว	ตำบล หนองแก	ตำบล เขาวง	ตำบล พุกร่าง	ตำบล ห้วยป่าหวาย	ตำบล ขุนโกลน	ตำบล พระพุทธรบาท
๑	เขาดิน	คลองม่วง	สระลำไย	หนองแก	โคกมะเดื่อ	บ้านพุ	หนองเหือด	เทศบาลเมือง	เทศบาลเมือง
๒	โพธิ์พร้อมจิตร	บ่อมะแฟน	ชัยครก	โคกเลียบ	ชัยบอน	พุกร่าง	ห้วยศาลเจ้า	เทศบาลเมือง	เทศบาลเมือง
๓	ภูเขาทอง	บ่อวงครุ	ไร่หงษา	หนองแกน้อย	เขาพลัด	หนองสองตอน	หนองผักกระเฉด	เทศบาลเมือง	เทศบาลเมือง
๔	พรมประสิทธิ์	หนองกระทุ่ม	นายาว	หนองเครือตาปา	หนองป่าพง	หนองคนที	หนองถ่านใต้	เทศบาลเมือง	เทศบาลเมือง
๕	พุดามหวาน	หนองใหญ่	ดงมณี	ประตู	เขาวง	เขาเลียว	หนองโปรง	เทศบาลเมือง	เทศบาลเมือง
๖	ธารโคก	วงศ์ศรีพัฒนา	ชัยโพธิ์ทอง	หนองจิก	บ้านน้อย	ศาลาเจ้าเณร	หนองถ่านเหนือ	เทศบาลเมือง	เทศบาลเมือง
๗	เขาดินพัฒนา	สะพานขาว	ชัยนางเล็ง	ส้มป่อย	หนองกอง	หนองหลุม	โพธิ์เหนือ	เทศบาลเมือง	เทศบาลเมือง
๘	ธารเกษม	โป่งตะแบก		หนองโดนน้อย	ถ้ำมกฏ	หนองโคก	ดินโนนเหนือ	เทศบาลเมือง	เทศบาลเมือง
๙		เนินบรเพ็ด		สวนสำราญ	ชัยชะอม	เจ้าพ่อเขาคอก	หนองบุง	เทศบาลเมือง	เทศบาลเมือง
๑๐				ใหญ่พัฒนา			หนองไข่น้ำ	เทศบาลเมือง	เทศบาลเมือง
๑๑							ดินโนนใต้	เทศบาลเมือง	เทศบาลเมือง
๑๒							หนองสุทธะ		เทศบาลเมือง
๑๓							คอยหินปูน		เทศบาลเมือง
๑๔							โพธิ์ใต้		

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๘

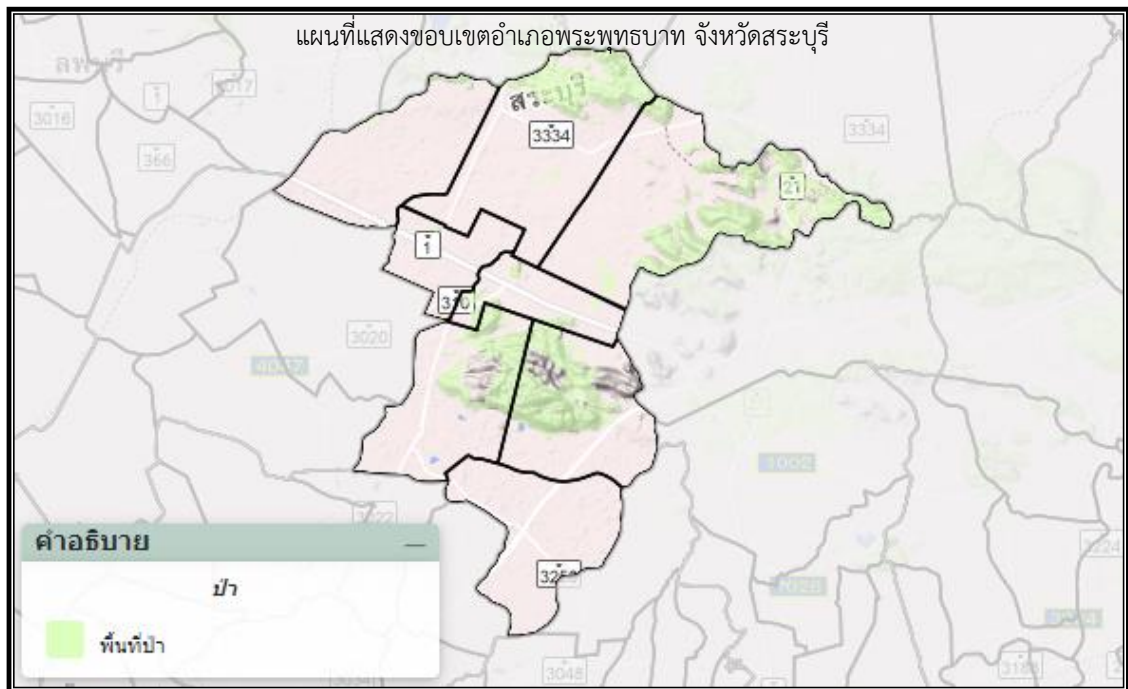
ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาล ตำบล	เทศบาล เมือง	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน บ้าน (ครัวเรือน)
ธารเกษม	๒๓,๕๙๖	-	๑	-	๘	๑,๓๗๙
พุดจัน	๒๖,๒๕๐	๑	-	-	๙	๙๓๔
นายาว	๑๖,๒๕๐	-	๑	-	๗	๑,๓๑๑
เขาวง	๘,๘๕๐	๑	-	-	๙	๑,๘๗๙
ห้วยป่าหวาย	๑๗,๐๓๑	-	๑	-	๑๔	๑,๐๕๕
พุกร่าง	๑๗,๑๒๕	-	๑	-	๙	๒,๔๒๐
หนองแก	๑๙,๓๐๕	-	๑	-	๑๒	๑,๖๕๓
เทศบาลเมืองพระพุทธรบาท	๑๘,๕๐๐	-	-	๑		๑๒,๕๘๖
รวม	๑๗๙,๔๑๖	๒	๕	๑	๖๘	๒๓,๒๑๗

(ที่มา : แผนพัฒนาการเกษตรอำเภอพระพุทธรบาท, พ.ศ.๒๕๖๗)

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาหินปูน และราบลุ่มไม่มีแม่น้ำไหลผ่านมีคลองชลประทานด้านทิศตะวันตกกั้นระหว่างอำเภอพระพุทธบาทและอำเภอหนองโดน

ภาพที่ ๒ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอพระพุทธบาท
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

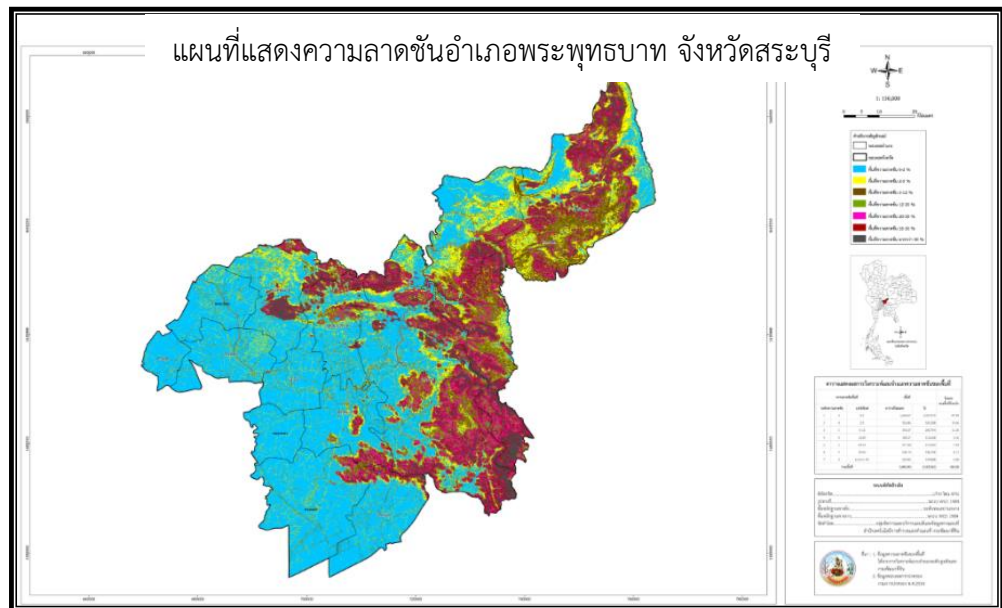
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอพระพุทธบาท

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
พุดจาน	๒๖,๒๕๐	๑๐,๖๘๙.๙๐	๔๐.๗๒
เขาวง	๘,๘๕๐	๖,๐๖๑.๒๙	๖๘.๔๙
ธารเกษม	๒๓,๕๙๖	๕,๓๑๘.๓๘	๒๒.๕๔
พุกร้าง	๑๗,๑๒๕	๓,๙๕๓.๙๖	๒๓.๐๘
นายาว	๑๖,๒๕๐	๔๑๓.๘๙	๒.๕๕
หนองแก	๑๙,๓๐๕	-	-
ห้วยป่าหวาย	๑๗,๐๓๑	-	-
เทศบาลเมืองพระพุทธบาท	๑๘,๕๐๐	๙๙๔.๓๘	๕.๓๘
รวม	๑๗๙,๔๑๖	๒๗,๔๓๑.๗๙	

ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก, พ.ศ.๒๕๖๘

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

อำเภอพระพุทธบาท มีพื้นที่ความลาดชัน ๐-๒ เปอร์เซ็นต์ ๒-๕ เปอร์เซ็นต์ และ ๕-๑๒ เปอร์เซ็นต์ ลักษณะพื้นที่สูงราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ และมีภูเขาหินปูน ในบางพื้นที่ทางบริเวณตอนกลาง และทิศเหนือ

ภาพที่ ๓ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอพระพุทธบาท

(ที่มา <http://www.lds-service.org/services/fileproject>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอพระพุทธบาท มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๕ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. กลุ่มชุดดินที่ ๒๘

ชุดดิน : ชุดดินชัยบาดาล (Cd) ชุดดินดงลาน (DI) ชุดดินลพบุรี (Lb) ชุดดินน้ำเลน (NaI) และชุดดินวังชมภู (Wc)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกมากสีดำมีรอยแตกกระแหงกว้างและลึก เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าหรือเกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่หรือเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัตถุ ต้นกำเนิดดินที่มาจากหินต้นกำเนิดพวกหินบะซอลต์หรือหินแอนดีไซต์ บริเวณใกล้เคียงกับเขาหินปูนหรือหินภูเขาไฟ มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาด การระบายน้ำดีปานกลางถึงดีเป็นดินเหนียวจัดลึกมากที่มีหน้าดินสีดำหนา มีรอยแตกกระแหงกว้างและลึกในฤดูแล้ง หรือมีรอยอุ้มน้ำในชั้นดิน มีเนื้อดินบนเป็น ดินเหนียวสีดำหนา มีเนื้อดินล่างเป็นดินเหนียวสีเทาเข้มหรือสีน้ำตาล ปฏิกริยาของดินส่วนใหญ่เป็นกลางถึงเป็นด่างจัด มีค่าความเป็นกรดต่างประมาณ ๗.๐ - ๘.๕ และอาจพบจุดประสีเล็กน้อยหรือชั้นปูนมาร์ล หรือ เม็ดปูนที่อยู่ลึกมากกว่า ๑๐๐ เซนติเมตร จากผิวดิน ดินในกลุ่มนี้จะมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ ปานกลางถึงสูง ปัจจุบันพื้นที่บริเวณนี้ส่วนใหญ่ใช้ทำนา

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินเหนียวจัด แตกกระแหงกว้างและลึก ดินแห้งแข็ง ดินเปียก เหนียวมาก ไถพรวนยากและขาดแคลนน้ำ

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก ปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒ - ๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หัวนํ้าพื๋ยสดถั่วพรี ๘ - ๑๐ กิโลกรัม/ไร่ ถั่วพุ่ม ๖ - ๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔ - ๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถ

กลบก่อนออกดอก) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐ x ๕๐ x ๕๐ เซนติเมตร ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐ - ๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำในช่วงเจริญเติบโตก่อนเก็บผลผลิต และภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๒. กลุ่มชุดดินที่ ๓๑

ชุดดิน : ชุดดินเลย (Lo) และชุดดินวังไผ่ (Wi)

ลักษณะเด่น : เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหิน เนื้อละเอียดหรือจากวัตถุดิบกำเนิด ดินพวกตะกอนลำนํ้าในบริเวณพื้นที่ตอนที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นดินเหนียว สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ประมาณ ๕.๕ - ๗.๐ ดินในกลุ่มนี้จะมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ปัจจุบันพื้นที่บริเวณนี้ส่วนใหญ่ใช้ทำนา

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ขาดแคลนน้ำเสี่ยงต่อการเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑ - ๒ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมลิ็ดถั่วพรี ๘ - ๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมลิ็ดถั่วพุ่ม ๖ - ๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔ - ๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑ - ๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียนหรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐ x ๕๐ x ๕๐ เซนติเมตร ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕ - ๒๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ทำชั้นบันได ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้นในช่วงเจริญเติบโตก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๓. กลุ่มชุดดินที่ ๔๗

ชุดดิน : ชุดดินลี (Li) ชุดดินมวกเหล็ก (MI) ชุดดินนครสวรรค์ (Ns) ชุดดินโป่งน้ำร้อน (Pon) ชุดดินสบปราบ (So) และชุดดินท่าลี่ (TL)

ลักษณะเด่น : เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้าย มาทับถมในระยะทางไม่ไกลนักของวัตถุดิบกำเนิดดินที่เป็นพวกหินอัคนี เช่น บะซอลต์ แอนดีไซต์ มักอยู่ใกล้กับบริเวณเทือกเขาหินปูนหรือหินภูเขาไฟ พบบริเวณพื้นที่ตอน มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่นลอนชัน มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เป็นดินเหนียวถึงปานกลางถึงชั้นมาร์ลหรือก้อนปูน มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียวสีดำ มีเนื้อดินล่างเป็นดินเหนียวสีดำนุ่มตื้น และดินล่างชั้นถัดไปเป็นชั้นมาร์ลหรือเม็ดปูนมากในช่วงความลึก ๕๐ - ๑๐๐ เซนติเมตร จากผิวดิน ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงด่างปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๗.๐ - ๘.๕

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินเป็นด่างจัดและมีชั้นปูนมาร์ลหรือก้อนปูนช่วงความลึก ๑๐๐ เซนติเมตร ดินแห้งแข็ง ถ้าดินเปียกเหนียวจะทำให้ไถพรวนยากและขาดแคลนน้ำ

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกชนิดพืชที่ชอบดินเป็นต่างมาปลูกไถพรวนดินในขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑ - ๒ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘ - ๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖ - ๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔ - ๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑ - ๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชขวางความลาดชัน ปลูกพืช เป็นแถบ ปลูกพืชคลุมดิน การปลูกพืชปุ๋ยสด การปลูกพืชหมุนเวียน ทำคันดินร่วมกับปลูกหญ้าแฝก ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐ x ๕๐ x ๕๐ เซนติเมตร หรือถึงชั้นมาร์ล ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕ - ๒๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้นในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๔. กลุ่มชุดดินที่ ๕๒

ชุดดิน : ชุดดินบึงชะงั้ง (Bng) และชุดดินตาคลี (Tk)

ลักษณะเด่น : เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของวัตถุดินกำเนิดดินที่มาจากหินตะกอนเนื้อละเอียดที่มีปูนปน ในบริเวณพื้นที่ตอนที่ยกขึ้นราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเป็นกลุ่มดินลึกปานกลาง มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นดินเหนียวในดินชั้นล่างที่ระดับความลึกประมาณ ๕๐ - ๑๐๐ เซนติเมตร พบชั้นหินผุ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหินตะกอนเนื้อละเอียด บางแห่งมีก้อนปูนปะปนอยู่ด้วย สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีปฏิกิริยาดิน เป็นกรดปานกลางถึงเป็นด่างปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๖.๐ - ๘.๐ ดินในกลุ่มนี้จะมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหินก้อนกรวดหรือลูกรัง ขาดแคลนน้ำ และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ลาดชัน

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียน ตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒ - ๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘ - ๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖ - ๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔ - ๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑ - ๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบหรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำใน แปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐ x ๕๐ x ๕๐ เซนติเมตร ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐ - ๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดิน ขึ้นบันได ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้นในช่วงเจริญเติบโตก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๕. กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

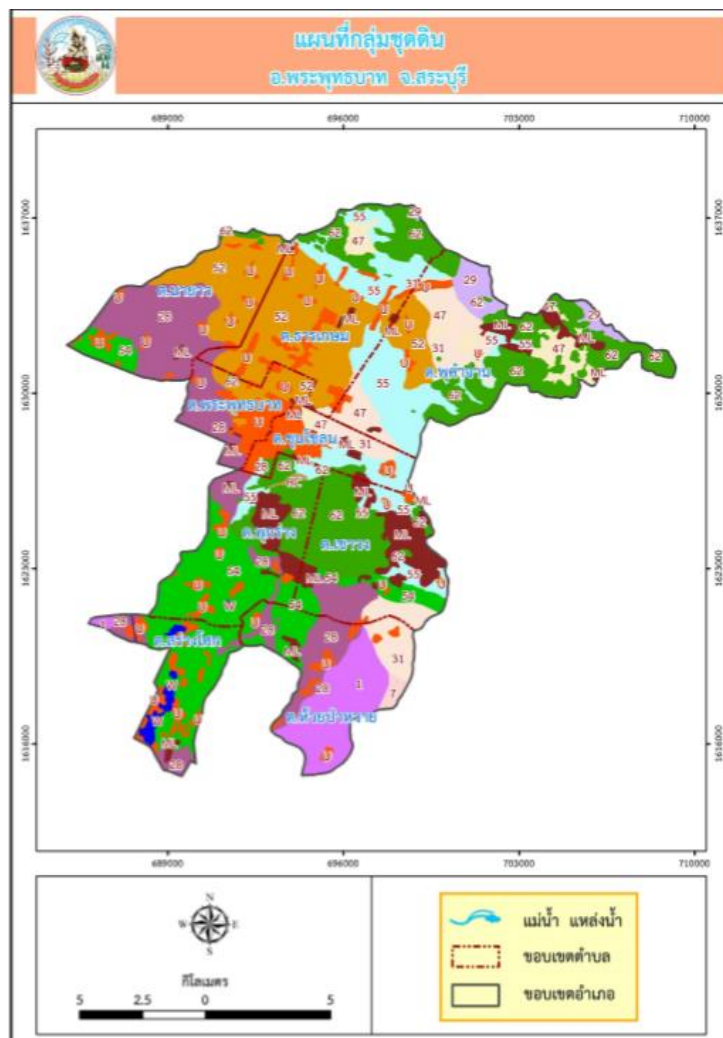
ชุดดิน : พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC : slope complex)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินนี้ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขาและเทือกเขา ซึ่งมีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ ดินที่พบบริเวณดังกล่าวมีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้น มักมีเศษหิน ก้อนหินหรือพื้นผิวดินกระจายทั่วไป ปัจจุบันส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่างๆ มีเนื้อที่ประมาณ ๖,๕๔๖ ไร่ หรือ ร้อยละ ๓๖.๐๖ ของพื้นที่ตำบล

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน : มีความลาดชันสูงมาก (ความลาดชันเกิน ๓๕ %) และบางพื้นที่อาจพบชั้นหินพื้นหรือเศษหินกระจายอยู่บริเวณผิวหน้าดิน ถ้านำมาใช้ประโยชน์ทำการเกษตรจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินอย่างรุนแรง ขาดแคลนน้ำ กลุ่มดินนี้จึงไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทำการเกษตร เพราะจะเกิดปัญหาหลายประการและมีผลกระทบรุนแรงต่อระบบนิเวศน์ ควรสงวนไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้เพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร

แนวทางการจัดการ

ควรปล่อยไว้ให้เป็นป่าตามธรรมชาติเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า แหล่งต้นน้ำลำธาร ในกรณีที่ต้องนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตรจำเป็นต้องมีการศึกษาดินก่อน เพื่อให้ทราบถึง ความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืช โดยมีการใช้ประโยชน์ที่ดินในเชิงอนุรักษ์หรือวนเกษตร ในบริเวณพื้นที่ที่เป็นดินลึกและสามารถพัฒนาแหล่งน้ำได้มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกและชุดหลุมปลูกเฉพาะต้น โดยไม่มีการทำลายไม้พื้นล่าง สำหรับในพื้นที่ที่ไม่มีศักยภาพทางการเกษตรควรรักษาไว้ให้เป็นสวนป่า สร้างสวนป่าหรือใช้ปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

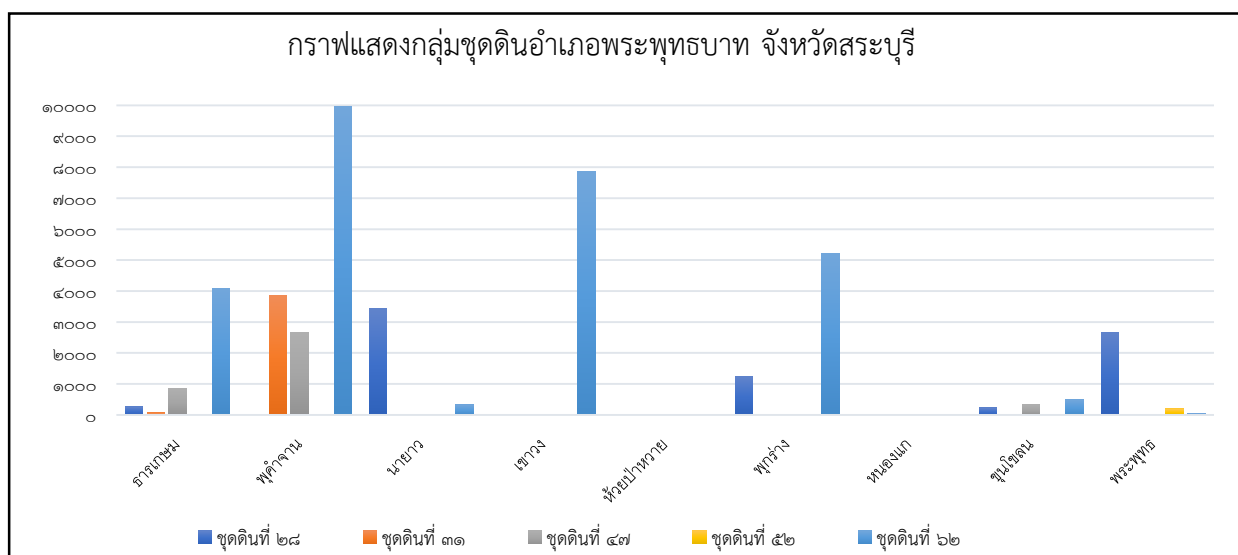

ภาพที่ ๔ ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอพระพุทธรบาท
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน,พ.ศ.๒๕๖๘)

ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

กลุ่มชุดดิน	พื้นที่ตำบล (ไร่)									ผลรวมทั้งหมด
	ธารเกษม	พุดจัน	นายาว	เขาวง	ห้วยป่าหวาย	พุกร่าง	หนองแก	ขุนโกลน	พระพุทธรบาท	
๒๘	๒๖๕		๓,๔๓๑			๑,๒๓๗		๒๓๔	๒,๖๕๘	๗,๘๒๕
๓๑	๖๕	๓,๘๔๓								๓,๙๐๘
๔๗	๘๕๒	๒,๖๖๓						๓๓๙		๓,๘๕๔
๕๒									๑๙๐	๑๙๐
๖๒	๔,๐๘๘	๙,๙๕๕	๓๓๓	๗,๘๖๒		๕,๒๑๗		๔๙๔	๕๘	๒๗,๙๙๗
ผลรวมทั้งหมด	๕,๒๗๐	๑๖,๔๕๑	๓,๗๖๔	๗,๘๖๒		๖,๔๕๔		๑,๐๖๗	๒,๙๐๖	๔๓,๗๗๔

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๕ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๘)

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอพระพุทธรบาท ตั้งอยู่ในเขตอิทธิพลมรสุมของลมมรสุม ๒ ชนิด ซึ่งพัดประจำเป็นฤดูกาล โดยพัดจากทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูหนาว คือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีอิทธิพลให้อำเภอพระพุทธรบาท มีอากาศหนาวเย็นและแห้ง และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ เป็นส่วนใหญ่ในฤดูฝน ทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกทั่วไป ทั้งนี้อำเภอพระพุทธรบาท มีลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบฝนเมืองร้อนเฉพาะฤดู โดยจะมีฝนตกน้อยแห้งแล้งในฤดูหนาว อุณหภูมิค่อนข้างสูงในช่วงฤดูร้อน และมีฝนตกชุกในช่วงเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนตุลาคม จากการพัดผ่านจากลมมรสุม

๓.๒ ฤดูกาล แบ่งออกเป็น ๓ ฤดูกาล คือ

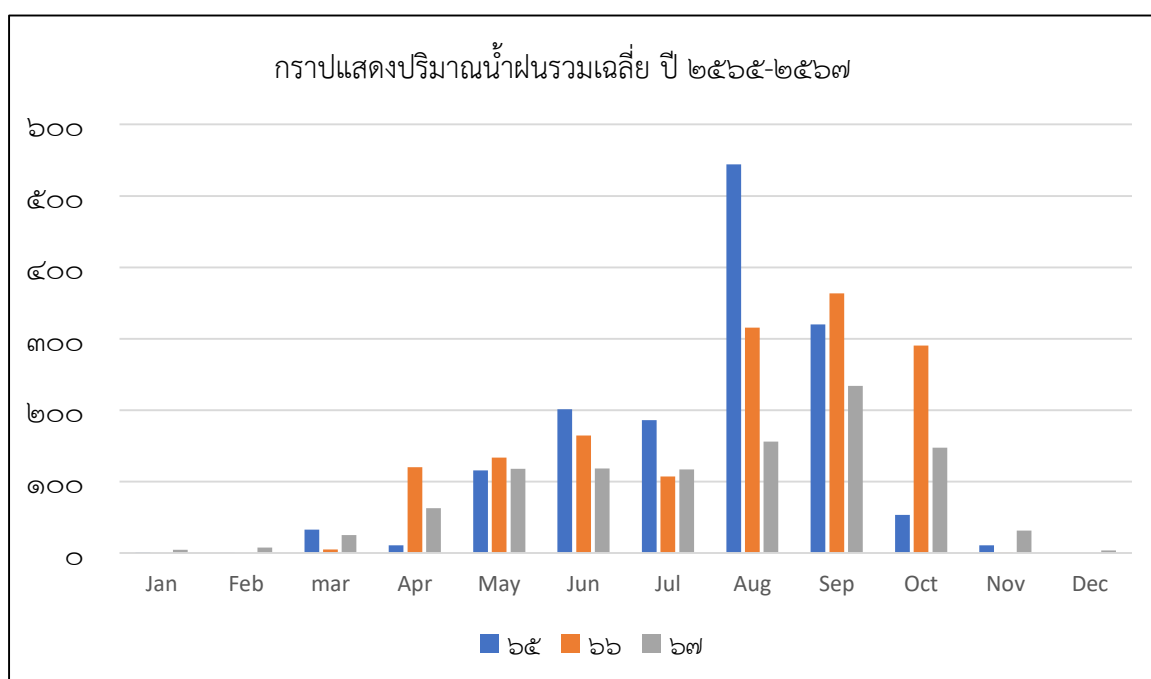
๑) ฤดูร้อน ฤดูร้อนระหว่างเดือนมีนาคม ถึงเดือนพฤษภาคม อากาศจะร้อนที่สุดในช่วงเดือนมีนาคม ถึงเดือนเมษายน และอาจเกิดพายุในช่วงฤดูร้อนเป็นบางครั้ง

๒) ฤดูฝน ฤดูฝนระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนตุลาคม โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ ที่พัดมาจากมหาสมุทรอินเดีย และทะเลอันดามัน โดยมีอิทธิพลของร่องมรสุมและพายุหมุนเขตร้อนเสริม ปริมาณน้ำฝนในช่วงปลายฤดูฝนอีกด้วย

๓) ฤดูหนาว ฤดูหนาวระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนกุมภาพันธ์ อุณหภูมิโดยเฉลี่ย ๒๘ – ๒๙ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดอยู่ระหว่าง ๓๓ – ๓๔ องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดโดยเฉลี่ย ๒๓ – ๒๔ องศาเซลเซียส

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

อำเภอพระพุทธบาท มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๔-๒๕๖๖ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๑,๐๒๖.๘ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือนสิงหาคม - ตุลาคม ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือนธันวาคม โดยมีปริมาณ ๓.๗ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือน กันยายน โดยมีปริมาณ ๒๓๔.๒ มิลลิเมตร (ภาพที่ ๖)

ภาพที่ ๖ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗
(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ.๒๕๖๗)

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗

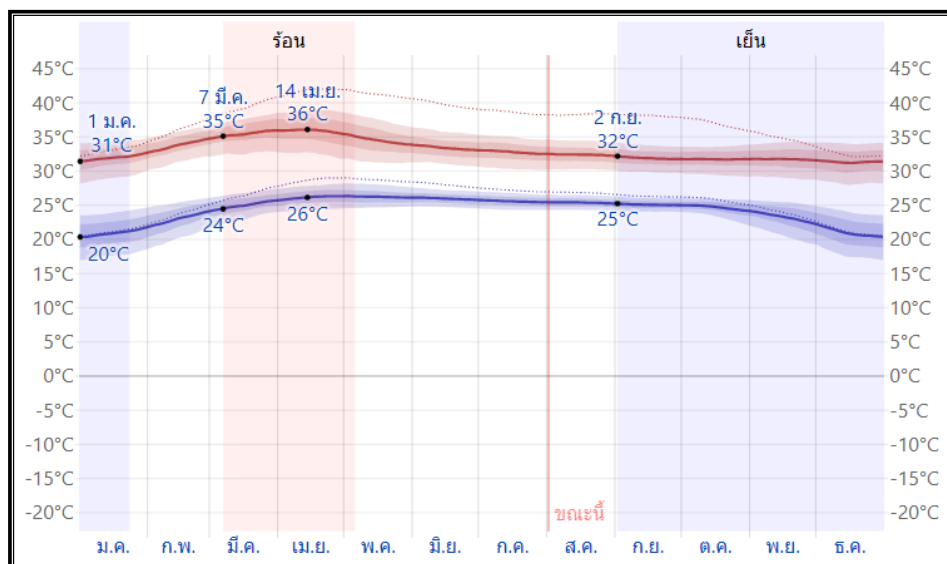
ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.)
๑	มกราคม	๔.๖
๒	กุมภาพันธ์	๗.๗
๓	มีนาคม	๒๕.๑
๔	เมษายน	๖๒.๙
๕	พฤษภาคม	๑๑๘
๖	มิถุนายน	๑๑๘.๖
๗	กรกฎาคม	๑๑๗.๑
๘	สิงหาคม	๑๕๕.๙
๙	กันยายน	๒๓๔.๒
๑๐	ตุลาคม	๑๔๗.๔
๑๑	พฤศจิกายน	๓๑.๖
๑๒	ธันวาคม	๓.๗
	รวม	๑,๐๒๖.๘
	เฉลี่ย/ปี	๘๕.๕๖

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ.๒๕๖๗

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อำเภอพระพุทธบาท มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี ๒๕๖๖ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๒๐ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๖ องศาเซลเซียส (ตารางที่ ๖)

กราฟแสดงอุณหภูมิเฉลี่ย ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗

ภาพที่ ๗ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗

(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๗)

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอพระพุทธรบาท ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗

เดือน	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
มกราคม	๒๐	๓๐	๒๕
กุมภาพันธ์	๒๓	๓๔	๒๘.๕
มีนาคม	๒๔	๓๕	๓๐
เมษายน	๒๕	๓๖	๓๑
พฤษภาคม	๒๕	๓๕	๓๐.๕
มิถุนายน	๒๕	๓๕	๓๐
กรกฎาคม	๒๔	๓๔	๒๙
สิงหาคม	๒๔	๓๔	๒๙
กันยายน	๒๔	๓๓	๒๘.๕
ตุลาคม	๒๔	๓๓	๒๘.๕
พฤศจิกายน	๒๒	๓๓	๒๗.๕
ธันวาคม	๒๑	๓๒	๒๖.๕

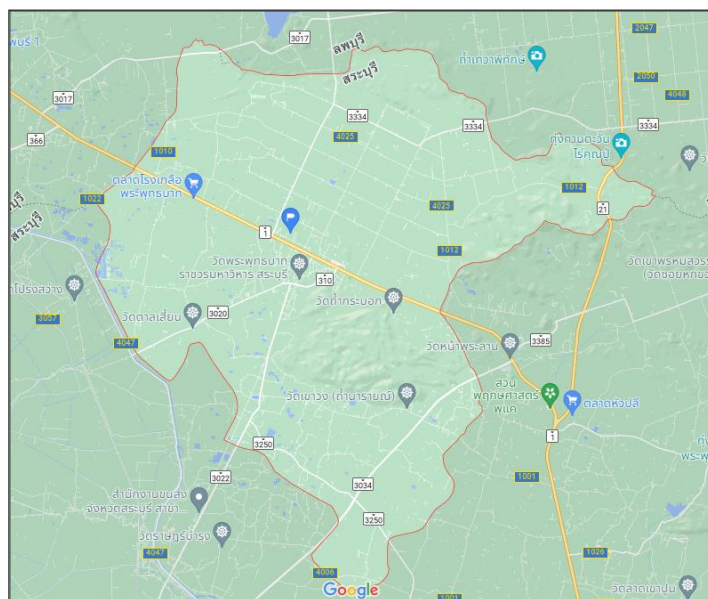
ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๗

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอพระพุทธรบาท มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางทางหลวงชนบท สายทางเข้าพระพุทธรบาท สระบุรี (หมายเลข ๓๑๐) สายพระพุทธรบาท - หนองโดน (หมายเลข ๓๐๒๐) สายหนองคณที - สันประคู้ (หมายเลข ๓๒๕๐) และสายธารเกษม - สถานีรถไฟเขาสูง (หมายเลข ๓๓๓๔) ถนนคอนกรีต และถนนลาดยางเป็นเส้นทางในเชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้าน ตำบล และขนส่งผลผลิตทางการเกษตร (ภาพที่ ๘)

แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๘ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล/อำเภอ

(ที่มา : แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอพระพุทธรบาท ,พ.ศ.๒๕๖๘)

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ทางรถไฟ ไม่มี

ทางรถยนต์ สามารถเดินทางได้สะดวก คือ

สถานีขนส่งผู้โดยสาร จำนวน ๑ สถานี มีสายเดินรถประจำทางระหว่าง จังหวัด ได้แก่

- รถตู้สาย ดังนี้ กรุงเทพฯ-พระพุทธรบาท , กรุงเทพฯ-ลพบุรี , ลพบุรี-สระบุรี

- รถโดยสารประจำทาง (รถสองแถว) ดังนี้ พระพุทธรบาท-หนองโดน (สีส้ม) , พระพุทธรบาท-บ้านสวนสำราญ (สีเขียว) , พระพุทธรบาท-พุแค (สีส้ม) , พระพุทธรบาท-พุทรา้ง-เขาวง (สีฟ้า)

ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

- ทางหลวงหมายเลข ๑ เส้นทางระหว่างสระบุรี ถึง กรุงเทพฯ ระยะทาง ๑๑๗ กิโลเมตร

การคมนาคม ถนน สายหลัก สายรอง

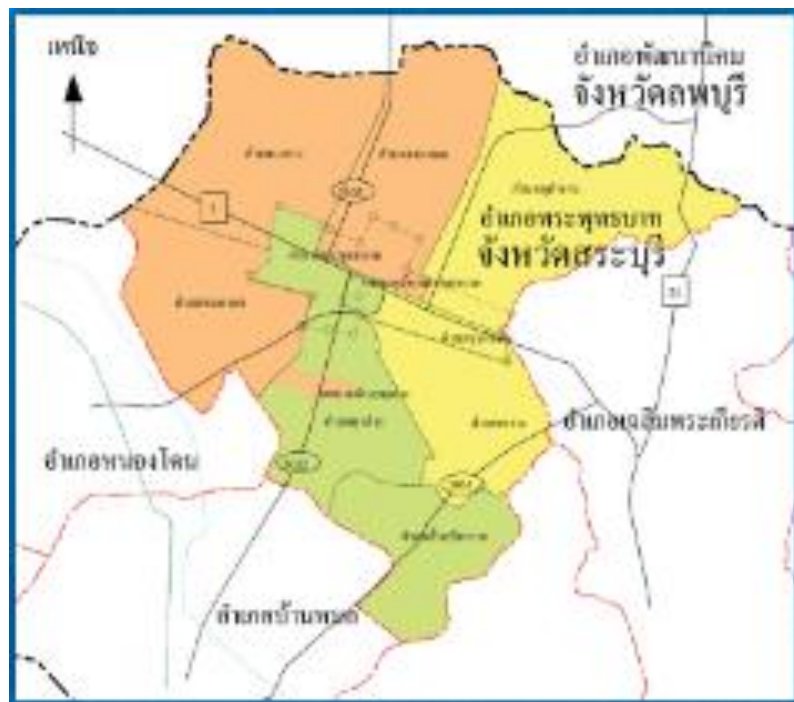
- ถนนสายหลัก ได้แก่ ทางหลวงหมายเลข ๑ ทางหลวงหมายเลข ๓๓๐๒ (สายตรี)

ทางหลวงหมายเลข ๓๐๒๒, ทางหลวงหมายเลข ๓๓๘๕, ทางหลวงหมายเลข ๓๐๓๔

- ถนนสายรอง ได้แก่ ทางหลวงหมายเลข ๓๒๕๐ ทางหลวงหมายเลข ๓๓๓๔

ถนนสายเอก - สายโท

แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๙ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

(ที่มา: แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอพระพุทธรบาท ,พ.ศ.๒๕๖๘)

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

อำเภอพระพุทธบาท เป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

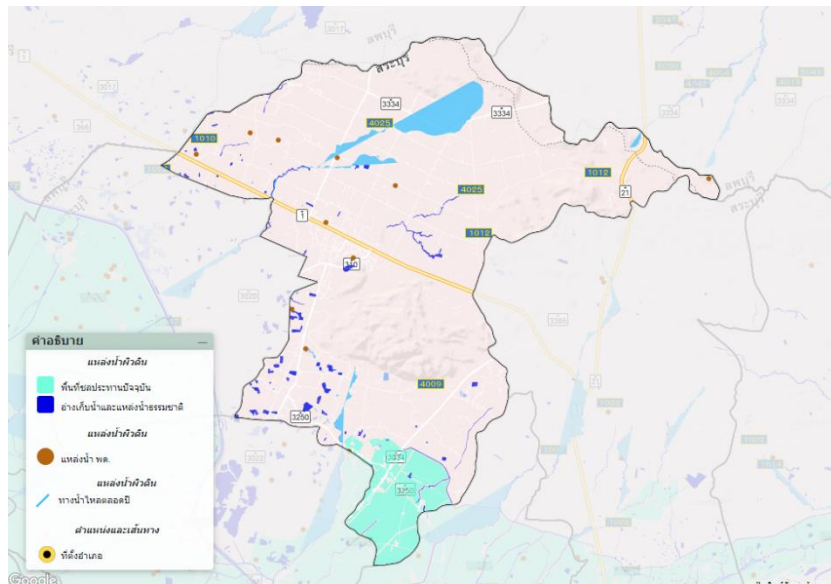
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง (ภาพที่ ๑๐)

- แหล่งน้ำสำคัญของอำเภอพระพุทธบาท ได้แก่ คลองธารทองแดง คลองธารโคก ใช้ทำการเกษตรในพื้นที่ตำบลพุด่างาน พระพุทธบาท ธารเกษม หนองแก

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) ได้แก่

- มีคลองระพีพัฒน์ ซึ่งเป็นคลองชลประทานไหลผ่าน ตำบลหนองแก
- มีคลองส่งน้ำชลประทาน ไหลผ่านตำบลห้วยป่าหวาย
- สระเก็บน้ำ มีมากในเขตตำบลพุด่างาน และห้วยป่าหวาย
- พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ประปาบาดาล ร้อยละ ๖๐ ของพื้นที่ทั้งหมด

แผนที่แสดงแหล่งน้ำ อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๑๐ แหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอพระพุทธบาท

(ที่มา: แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอพระพุทธบาท ,พ.ศ.๒๕๖๘)

๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรอำเภอพระพุทธบาท ประชากรมีอาชีพหลักคือ เกษตรกรรม มีพื้นที่การเกษตร ๖๒,๔๘๗ ไร่ (ร้อยละ ๓๔.๘ ของพื้นที่อำเภอ) โดยอยู่พื้นที่นอกเขตชลประทานทั้งหมด

(ที่มา: แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอพระพุทธบาท ,พ.ศ.๒๕๖๗)

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตร

อำเภอพระพุทธบาท มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๖ กลุ่ม มีสมาชิก ๒๒๓ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๖ กลุ่ม สมาชิก ๑๔๒ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๒ กลุ่ม สมาชิก ๖๓ ราย วิสาหกิจชุมชน ๕๖ แห่ง สมาชิก ๑,๐๖๒ ราย และ สหกรณ์จำนวน ๑ แห่ง สมาชิก ๑๔๔ ราย

ตารางที่ ๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอพระพุทธรบาท ปี ๒๕๖๗

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด(ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)								
		ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ข้าวนาปี	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	ยางพารา	ไม้ผล	พืชผัก	พืชอื่นๆ	รวม
ธารเกษม	๒๓,๕๙๖	๑๓,๐๖๖	-	๘๑๙	๕๒๒	๑๐	๓๕	๔๐	๕๒	๑๔,๕๔๔
พุดำจาน	๒๖,๒๕๐	๙,๖๖๗	-	๒๑๙	๕๘๒	๘	๖๒๐	-	๑๗	๑๑,๑๑๓
นายาว	๑๖,๒๕๐	๘,๗๑๖	๑,๐๖๘	๑๓	-	-	๒๗	๑๒	๖๙๔	๑๐,๕๓๐
เขาวง	๘,๘๕๐	๒,๒๙๕	๖๙	-	-	-	๑๓	๕๒	-	๒,๔๒๙
ห้วยป่าหวาย	๑๗,๐๓๑	๑,๘๒๖	๖,๔๐๐	-	-	-	๔๔	๖	๒๓	๘,๒๙๙
พุก้าง	๑๗,๑๒๕	๕,๐๑๕	๓๗๙	๒๖	-	-	๓๓	-	๒๐๘	๕,๖๖๑
หนองแก	๑๙,๓๐๕	๑,๔๗๙	๔,๙๒๓	๗๗๔	-	-	๒๙	-	๔๓๔	๗,๖๓๙
ขุนโกลน	๗,๓๖๖	๑,๐๑๘	-	-	-	-	๒๔	-	๖	๑,๐๔๘
พระพุทธรบาท	๑๑,๑๓๔	๑,๒๐๑	-	-	-	-	๑๔	-	๙	๑,๒๒๔
พื้นที่รวม	๑๗๙,๔๑๖	๔๔,๒๘๓	๑๒,๘๓๙	๑,๘๕๑	๑,๑๐๔	๑๘	๘๓๙	๑๑๐	๑,๔๔๓	๖๒,๔๘๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธรบาท ,พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านปศุสัตว์

ตำบล	เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
ธารเกษม	๕	๓๒	๕๕	๑๕	-	-	-	๔๐	-
พุดำจาน	๒	๒๕	๕๐	-	-	-	-	-	-
นายาว	๑	-	-	-	-	-	-	๒๐	-
เขาวง	๑	๓๐	-	-	-	-	-	-	-
รวมทั้งหมด	๙	๘๗	๑๐๕	๑๕	-	-	-	๖๐	๙

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอพระพุทธรบาท ,พ.ศ.๒๕๖๘

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์ ๑ แห่ง คือ โรงงานผลิตอาหารสัตว์ธารเกษม

ชื่อโรงงาน CPF บริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) ที่ตั้ง ๖๑/๒ หมู่ ๒ ตำบลธารเกษม อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐาน - แห่ง

- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่ - แห่ง

ตารางที่ ๙ ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ตำบล	เกษตรกรรวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำสวยงาม	สัตว์น้ำอื่นๆ
หนองแก	๑	-	-	-	๑	-	-
รวมทั้งหมด	๑				๑		

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอพระพุทธรบาท, พ.ศ.๒๕๖๘

๒) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

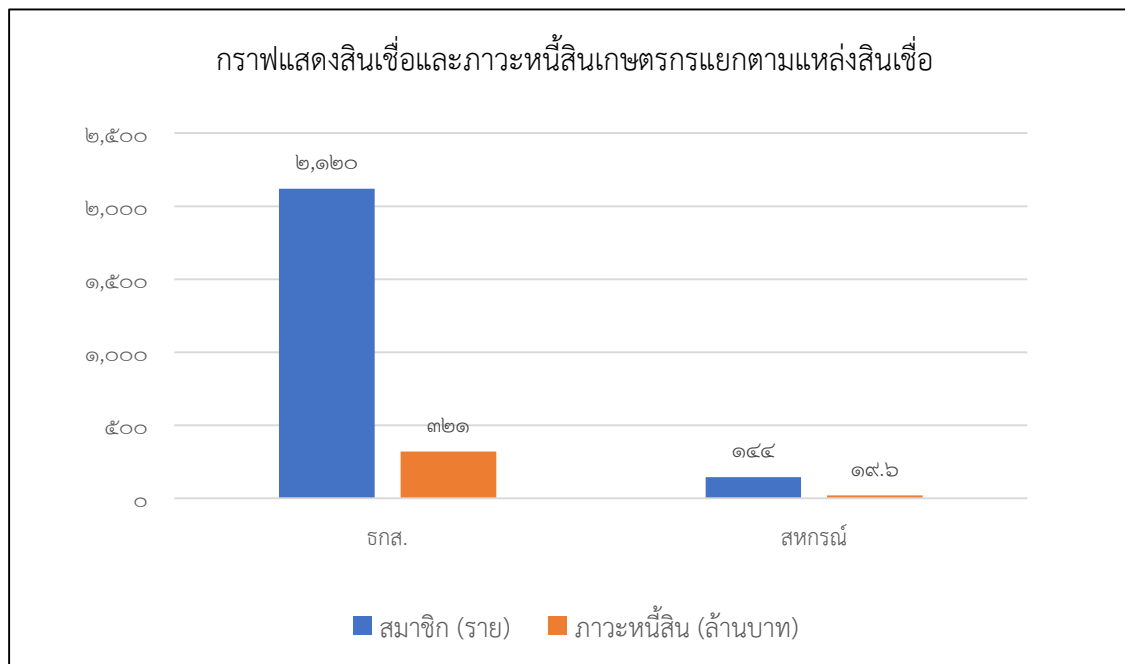
- รายได้ของเกษตรกรในอำเภอพระพุทธบาท ซึ่งเฉลี่ยรวมทั้งทั้งในส่วนของภาคการเกษตร และนอกภาคการเกษตร ประมาณ ๑๘๕,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี

- รายจ่ายของเกษตรกรในอำเภอพระพุทธบาท ซึ่งเฉลี่ยรวมทั้งทั้งในส่วนของภาคการเกษตร และนอกภาคการเกษตร ประมาณ ๑๕๕,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี

๓) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ชกส.) อำเภอพระพุทธบาท จำนวนสมาชิก ๒,๑๒๐ ราย มีภาวะหนี้สิน ๓๒๑ ล้านบาท

- สหกรณ์การเกษตรพระพุทธบาท จำนวนสมาชิก ๑๔๔ ราย ภาวะหนี้สิน ๑๙.๖ ล้านบาท

ภาพที่ ๑๑ แสดงสินเชื่อและภาวะหนี้ของเกษตรกรอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สาขาพระพุทธบาท ,พ.ศ. ๒๕๖๗)

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสระบุรี /ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ.๒๕๖๗ เท่ากับ ๒๓๖,๖๓๖ ล้านบาท เทียบกับปีที่แล้ว (ปี ๒๕๕๖) มีมูลค่า เท่ากับ ๒๐๓,๕๙๓ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๓๓,๐๔๓ ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ ๑๓.๙๖

ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีรายได้ต่อคนต่อปี เท่ากับ ๒๓๐,๗๕๐ บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว (ปี ๒๕๖๖) ที่มีรายได้ต่อคนต่อปี ๓๘๓,๗๑๑ บาท จำนวน ๑๕๒,๙๖๑ บาท คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๒๘

ตารางที่ ๑๐ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสระบุรี ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๗

(ล้านบาท) รายการ	ปี พ.ศ.				
	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗
ภาคเกษตร	๑๓,๒๗๐	๑๓,๓๖๘	๑๒,๔๖๒	๑๑,๘๔๖	๑๒,๔๖๒
ภาคบริการ	๖๘,๐๑๖	๗๐,๒๒๗	๗๐,๔๒๔	๑,๑๗๘	๑,๑๑๗
ภาคอุตสาหกรรม	๑๖๕,๔๐๘	๑๗๒,๐๓๒	๑๖๒,๑๕๖	๑๑๔,๑๓๘	๑๑๓,๖๒๑
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๒๔๖,๖๙๔	๒๕๕,๖๒๗	๒๔๕,๐๔๒	๒๓๗,๕๑๑	๒๓๖,๖๓๖
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๒๘๗,๒๖๑	๒๙๖,๙๐๒	๓๒๑,๖๒๕	๓๓๑,๔๖๒	๓๓๐,๗๕๐
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๗๐๗	๗๑๗	๗๖๒	๗๑๗	๗๑๕

ที่มา: สำนักงานคลังจังหวัดสระบุรี ,พ.ศ.๒๕๖๗

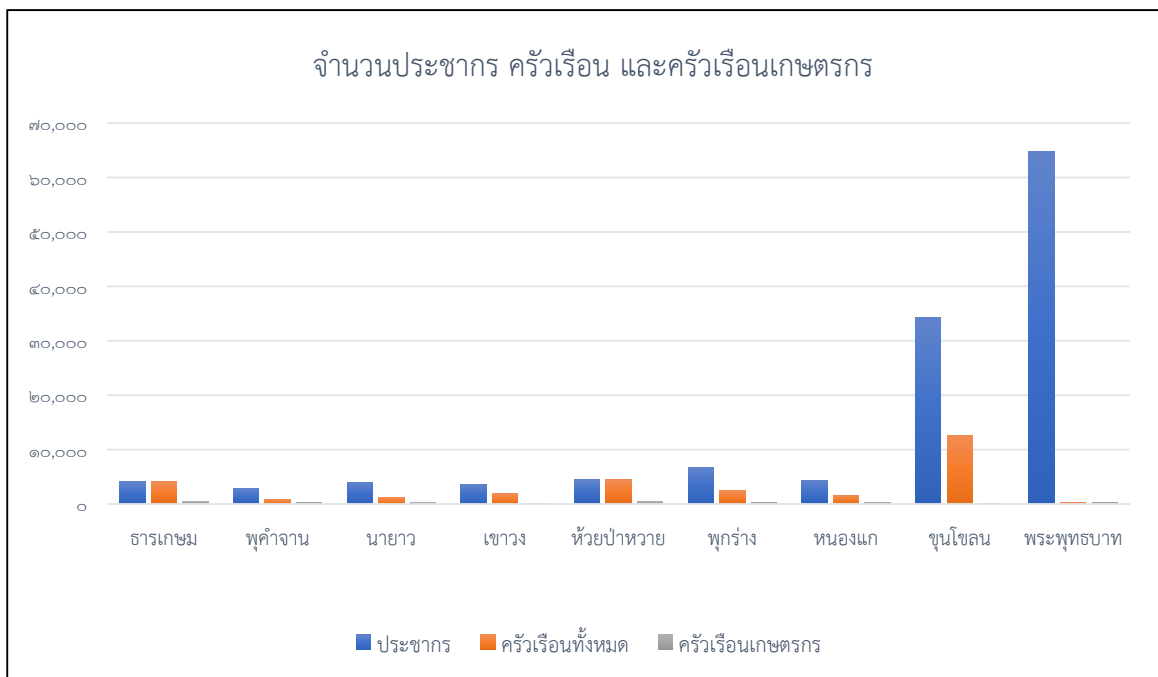
๖.๓ จำนวนครัวเรือน

อำเภอพระพุทธบาท มีประชากรทั้งสิ้น ๖๔,๖๙๙ คน จำนวนครัวเรือน ๒๙,๓๘๒ ครัวเรือน แบ่งเป็นชาย ๓๑,๐๙๒ คน หญิง ๓๓,๖๐๗ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนาพุทธมีรายละเอียดแยกเป็นตำบล ดังนี้

ตารางที่ ๑๑ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอพระพุทธบาท

ที่	ตำบล	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนเกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	ธารเกษม	๔,๐๘๒	๕๓๗	๑,๙๙๔	๒,๐๘๘	๔,๐๘๒
๒	พุดำจาน	๙๓๔	๒๖๕	๑,๔๙๙	๑,๔๓๘	๒,๙๓๗
๓	นายาว	๑,๓๑๑	๓๕๗	๑,๙๒๘	๒,๐๙๐	๔,๐๑๘
๔	เขาวง	๑,๘๗๙	๑๔๖	๑,๘๓๗	๑,๘๓๘	๓,๖๗๕
๕	ห้วยป่าหวาย	๔,๕๑๗	๔๘๕	๒,๑๕๔	๒,๓๖๓	๔,๕๑๗
๖	พุกร้าง	๒,๔๒๐	๒๔๓	๓,๓๑๗	๓,๔๗๒	๖,๗๘๙
๗	หนองแก	๑,๖๕๓	๓๔๐	๒,๑๕๒	๒,๒๙๒	๔,๔๔๔
๘	เทศบาลเมืองพระพุทธบาท	๑๒,๕๘๖	๑๑๓	๑๖,๒๑๑	๑๘,๐๒๖	๓๔,๒๓๗
รวม		๒๙,๓๘๒	๒,๔๘๖	๓๑,๐๙๒	๓๓,๖๐๗	๖๔,๖๙๙

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอพระพุทธบาท ,พ.ศ.๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๒ แสดงจำนวนประชากร ครั้วเรือน และครั้วเรือนเกษตรกร อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : กรมการปกครอง, พ.ศ.๒๕๖๗)

๖.๔ การศึกษา

อำเภอพระพุทธรบาท มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น ๑๖ แห่ง แยกออกเป็น

๑. โรงเรียนอนุบาล จำนวน ๑ แห่ง คือ

๑.๑ โรงเรียนอนุบาลวัดพระพุทธรบาท

๒. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ๔ แห่ง คือ

๒.๑ โรงเรียนประชาสงเคราะห์รังสรรค์

๒.๒ โรงเรียนนิคมสงเคราะห์ ๒

๒.๓ โรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดสระบุรี (พิบูลสงเคราะห์ ๒)

๒.๔ โรงเรียนบ้านสระลำไย

๓. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเอกชน ๓ แห่ง คือ

๓.๑ โรงเรียนเกตุพิชัย

๓.๒ โรงเรียนวัฒนานุกูล

๓.๓ โรงเรียนพุลเจริญวิทยา

๔. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑ แห่ง คือ

๔.๑ โรงเรียนเทศบาลเมืองพระพุทธรบาท

๕. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน ๒ แห่ง คือ

๕.๑ โรงเรียนสุธีวิทยา

๕.๒ โรงเรียนพระพุทธรบาท (พลาณกุลวิทยา)

๖. วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑ แห่ง คือ

๖.๑ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลเมืองพระพุทธรบาท

๗. วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสังกัดกรมอาชีวศึกษา ๒ แห่ง คือ

๗.๑ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลเมืองพระพุทธรบาท

๖.๒ วิทยาลัยการอาชีพสระบุรี

๗. สถาบันอุดมศึกษา ๑ แห่ง คือ

๗.๑ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธรบาท

๘ โรงเรียนสาธิต ๑ แห่ง คือ

๘.๑ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี สาขาวัดพระพุทธรบาท ราชมรรควิหาร

๖.๕ การสาธารณสุข

๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

๑.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

๑.๑.๑ สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

๑) โรงพยาบาลชุมชน ขนาด ๓๕ เตียง ๑ แห่ง

๒) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ๑ แห่ง

๓) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๘ แห่ง

๑.๒ สถานบริการสาธารณสุขเอกชน ประกอบด้วย

๑.๒.๑ คลินิกแพทย์ ๒๖ แห่ง

๑.๒.๒ คลินิกพยาบาล - แห่ง

๑.๒.๓ ร้านขายยาแผนปัจจุบัน ๖ แห่ง

๑.๒.๔ ร้านขายยาแผนโบราณ ๒ แห่ง

๑.๓ จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

๑.๓.๑ แพทย์ จำนวน ๒๗ คน

๑.๓.๒ ทันตแพทย์ จำนวน ๕ คน

๑.๓.๓ เภสัชกร จำนวน ๘ คน

๑.๓.๔ พยาบาล จำนวน ๓๗๘ คน

๑.๓.๕ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน ๖ คน

๑.๓.๖ อาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.) จำนวน ๘๑๕ คน

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

การนับถือศาสนา ประชากรส่วนใหญ่ ประมาณร้อยละ ๙๕ นับถือศาสนาพุทธ
วัดในพื้นที่อำเภอทั้งสิ้น ๕๔ วัด

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

- ประเพณีตักบาตรดอกไม้ม (ตักบาตรดอกเข้าพรรษา) ประเพณีสำคัญของจังหวัดสระบุรี จัดขึ้น
ในช่วงวัดเข้าพรรษาของทุกปี โดยจะมีขบวนแห่ ขบวนถวายเทียนพรรษาจากหลายหน่วยงานเข้าร่วม ถือเป็น
ความงดงามทางวัฒนธรรมของอำเภอพระพุทธรบาท

- เทศกาลไหว้รอยพระพุทธรบาท จะจัดขึ้นในช่วง เดือน ๓ และ เดือน ๔ ตามปฏิทินจันทรคติ
เพื่อเปิดให้นักแสวงบุญได้มากราบไหว้สักการะรอยพระพุทธรบาท โดยมีการจัดมโหรีศพ และออกร้านขายสินค้า
ตลอดจนเปิดให้พุทธศาสนิกชนเข้าชมทั้งกลางวันและกลางคืน

- ประเพณีแห่พระเขี้ยวแก้ว จัดขึ้นในช่วงเดือน ๓ ของทุกปี สืบทอดกันมาเป็นเวลานาน โดยจะแห่พระเขี้ยวแก้วจากวัดพระพุทธบาทฯไปรอบเมืองพระพุทธบาท เพื่อให้ประชาชนได้สักการะ และเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชาวเมืองพระพุทธบาท

- ประเพณีเจ้าพ่อเขาคอก เป็นประเพณีสำคัญของคนเมืองพระพุทธบาท (โดยเฉพาะคนไทยเชื้อสายจีน) ที่เป็นศิษย์ของเจ้าพ่อเขาคอก ซึ่งเจ้าพ่อเขาคอกเป็นที่เคารพบูชาของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองพระพุทธบาท

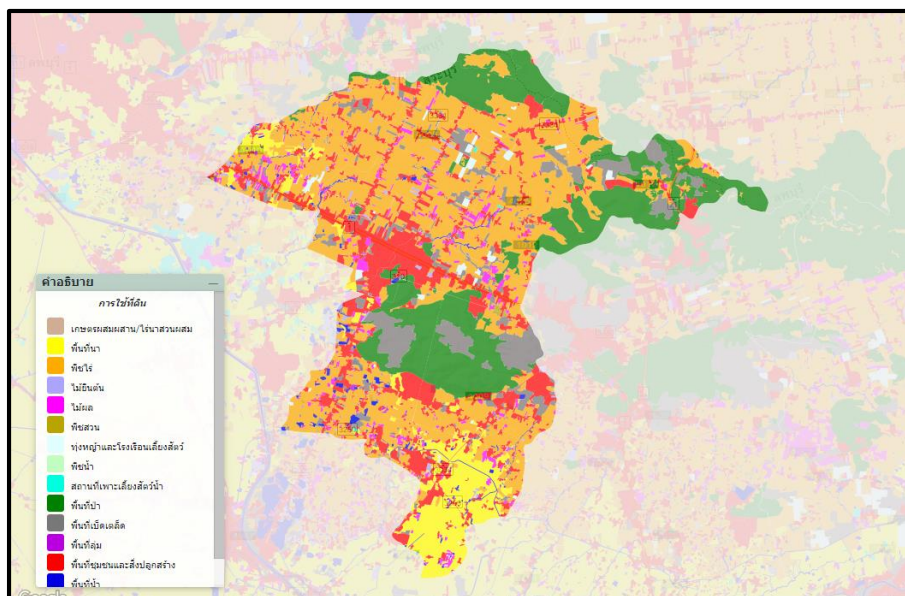
๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

อำเภอพระพุทธบาท มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่การเกษตร จำนวน ๖๒,๔๘๗ ไร่ ร้อยละ ๒๖.๓ รองลงมา คือ พื้นที่ป่า จำนวน ๒๗,๔๓๑.๗๙ ไร่ ร้อยละ ๑๕.๓ รองลงมา คือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๒๒,๔๓๑.๗๙ ไร่ ร้อยละ ๑๒.๕ รองลงมา คือ พื้นที่นา จำนวน ๑๒,๘๓๙ ไร่ ร้อยละ ๗.๒ รองลงมา คือ พื้นที่เบ็ดเตล็ด จำนวน ๑๒,๒๗๙.๗๖ ไร่ ร้อยละ ๖.๘ รองลงมา คือ พื้นที่น้ำ จำนวน ๑,๕๕๔.๖๕ ไร่ ร้อยละ ๐.๙ รองลงมา คือ พืชไร่และโรงเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๑,๑๖๒.๘๘ ไร่ ร้อยละ ๐.๖ รองลงมา คือ ไม้ผล จำนวน ๘๓๙ ไร่ ร้อยละ ๐.๕ รองลงมา คือ พืชสวน จำนวน ๑๑๐ ไร่ ร้อยละ ๐.๐๖ และ พื้นที่ลุ่ม จำนวน ๗๖.๔๗ ไร่ ร้อยละ ๐.๐๔

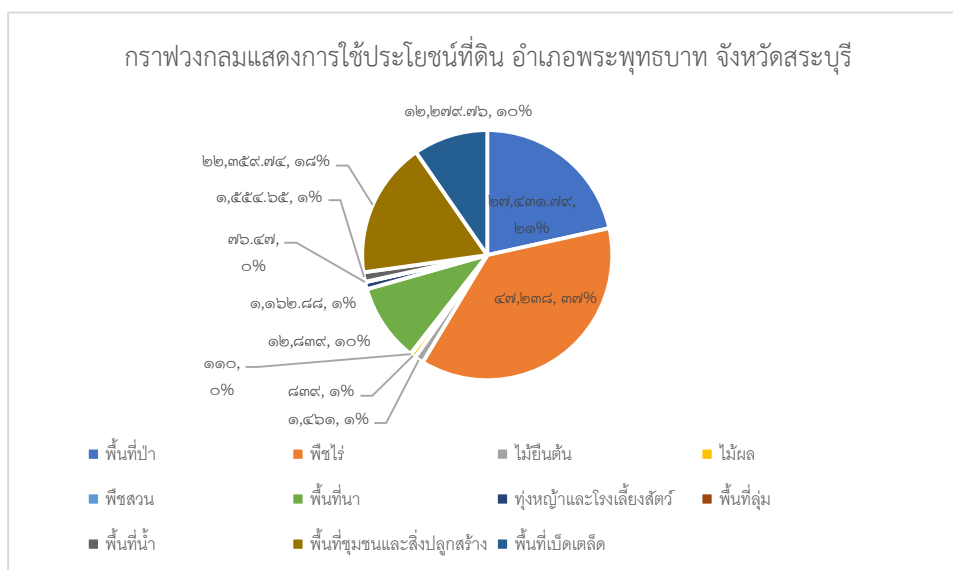
ตารางที่ ๑๒ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๒๗,๔๓๑.๗๙	๑๕.๓
พืชไร่	๔๗,๒๓๘	๒๖.๓
ไม้ยืนต้น	๑,๕๖๑	๐.๘
ไม้ผล	๘๓๙	๐.๕
พืชสวน	๑๑๐	๐.๐๖
พื้นที่นา	๑๒,๘๓๙	๗.๒
พืชน้ำ	-	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	-	-
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๑,๑๖๒.๘๘	๐.๖
พื้นที่ลุ่ม	๗๖.๔๗	๐.๐๔
พื้นที่น้ำ	๑,๕๕๔.๖๕	๐.๙
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๒๒,๔๓๑.๗๙	๑๒.๕
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑๒,๒๗๙.๗๖	๖.๘

แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๑๓ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๑๔ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

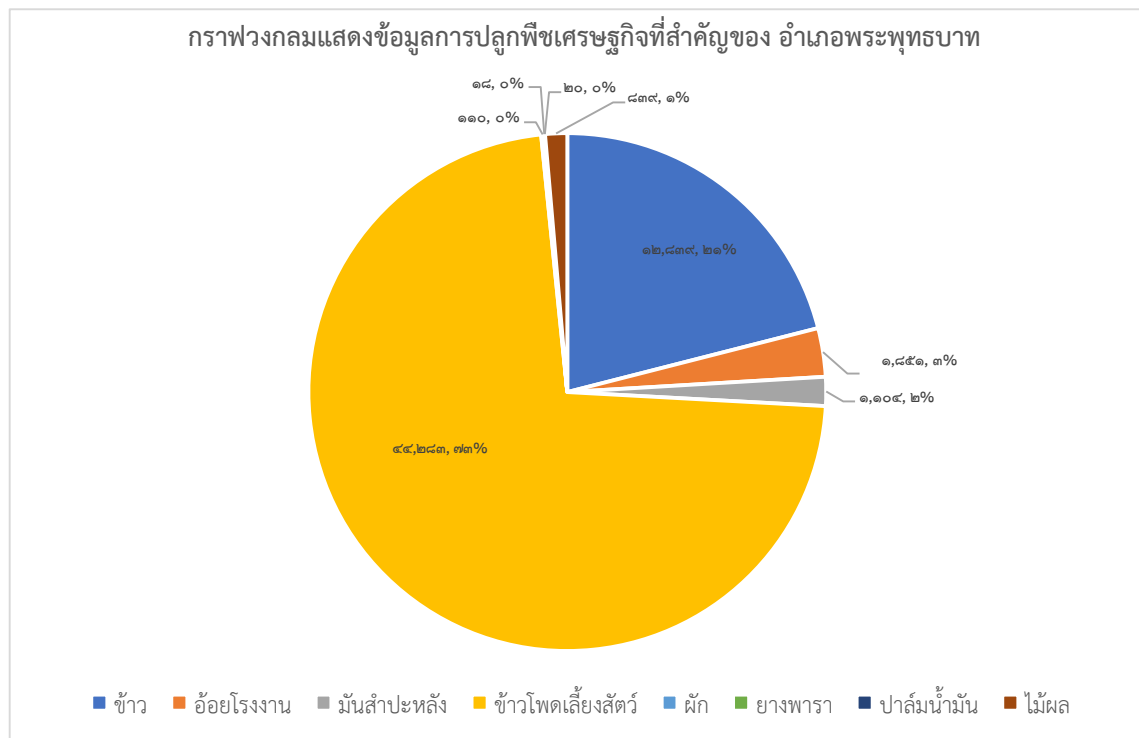
๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

อำเภอพระพุทธบาท พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๓๖,๕๓๔ ไร่ รองลงมา คือ ข้าว มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๑๒,๘๓ ไร่ และอ้อยโรงงาน มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๑,๘๕๑ ไร่ และมันสำปะหลัง โรงงาน มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๑,๑๐๔ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูกไม้ผล จำนวน ๘๓๙ ไร่ และพืชผัก จำนวน ๑๑๐ ไร่ และปาล์มน้ำมัน จำนวน ๒๐ ไร่ และยางพารา จำนวน ๑๘ ไร่

ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี											
		ข้าว	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	สับปะรด	ผัก	หญ้าเลี้ยงสัตว์	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ไม้ผล	ไม้ดอกไม้ประดับ	รวมทั้งหมด
ธารเกษม	๒๓,๕๙๖	-	๘๑๙	๕๒๒	๑๓,๐๖๖	-	๔๐	-	๑๐	๒๐	๓๕	-	๑๔,๕๔๔
พุดจาง	๒๖,๒๕๐	-	๒๑๙	๕๘๒	๙,๖๖๗	-	-	-	๘		๖๒๐	-	๑๑,๑๑๓
นายาว	๑๖,๒๕๐	๑,๐๖๘	๑๓	-	๘,๗๑๖	-	๑๒	-	-		๒๗	-	๑๐,๕๓๐
เขาวง	๘,๘๕๐	๖๙	-	-	๒,๒๙๕	-	๕๒	-	-		๑๓	-	๒,๔๒๙
ห้วยป่าหวาย	๑๗,๐๓๑	๖,๔๐๐	-	-	๑,๘๒๖	-	๖	-	-		๔๔	-	๘,๒๙๙
พุก่าง	๑๗,๑๒๕	๓๗๙	๒๖	-	๕,๐๑๕	-	-	-	-		๓๓	-	๕,๖๖๑
หนองแก	๑๙,๓๐๕	๔,๙๒๓	๗๗๔	-	๑,๔๗๙	-	-	-	-		๒๙	-	๗,๖๓๙
ขุนโชน	๗,๓๖๖	-	-	-	๑,๐๑๘	-	-	-	-		๒๔	-	๑,๐๔๘
พระพุทธรบาท	๑๑,๑๓๔	-	-	-	๑,๒๐๑	-	-	-	-		๑๔	-	๑,๒๒๔
รวม	๑๗๙,๔๑๖	๑๒,๘๓๙	๑,๘๕๑	๑,๑๐๔	๔๔,๒๘๓	-	๑๑๐	-	๑๘	๒๐	๘๓๙	-	๖๒,๔๘๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธรบาท, พ.ศ.๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๕ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธรบาท, พ.ศ.๒๕๖๗)

๙ องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

อำเภอพระพุทธรบาท มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๔ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/ เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ ที่	ตำบล
๑	กลุ่มแม่บ้านพุดำจาน	นางสาวบุญเชิด โพธิ์ทอง	กล้วยหวาน กล้วยม้วน ทอปปิ้งนมสด	๔	๑	พุดำจาน
๒	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตาลเสี้ยน	นางวันเพ็ญ เจริญใจ	ถั่วทอดสมุนไพร ถั่วทอดเกลือ ทองม้วนสมุนไพรทองม้วน กะทิ	๕๗/๑	๑๑	หนองแก
๓	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรนายาว	นางสาวอภิษฎา มุสิก พันธ์	ทองม้วนรสใบมะกรูด ทองม้วนรสกระเทียมพริกไทย ทองม้วนรสกล้วยหอม ทองม้วนรสกะทิ ทองม้วนรสนมสด ทองม้วนเมล็ดทานตะวัน	๑๑	๓	นายาว
๔	นายเดชา นาวาน้อย	นายเดชา นาวาน้อย	โต๊ะหน้าหินอ่อน	๗/๑	๙	ขุนโหล่น
๕	นายอิทธิกร สุนีย์ศูนย์	นายอิทธิกร สุนีย์ศูนย์	เห็ดทอดรสพริก เห็ดทอดรสต้มยำ เห็ดทอดรสบาปี้คว	๘	๑๐	ธารเกษม
๖	กลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ไร้สารพิษ	น.ส.พนัสนิศา คำมณี	ต้นอ่อนทานตะวัน ต้นอ่อนหัวไชเท้า ต้นอ่อนถั่วลันเตา แฮมพูสระผสมสมุนไพรอัญชัน- ลูกยอ ยาต้มสมุนไพร	๑๐	๑	ธารเกษม
๗	นางลักษณณ คงกำเนิด	นางลักษณณ คงกำเนิด	โต๊ะอาหาร(ไม้)	๗/๓	๙	ขุนโหล่น
๘	นางอารีย์ ศรีสุรินทร์	นางอารีย์ ศรีสุรินทร์	เรือสำเภาจำลอง (ไม้สัก)	๑๑๕/ ๘	๙	ขุนโหล่น

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพระพุทธบาท ,พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๕ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๕
เครื่องดื่ม	-
ผ้า เครื่องแต่งกาย	-
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๓
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	-
รวม	๘

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพระพุทธบาท ,พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอพระพุทธบาท

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรธารเกษม	๘	๖	ธารเกษม	๑๕	นางอนงค์ ครุฑธำโรจน์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรพุดำจาน	๔	๑	พุดำจาน	๓๕	นางสำลี บุญกล้า
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรนายาว	๑๑๑/๔	๑	นายาว	๑๗	นางวันเพ็ญ เจริญใจ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมการปลูกข้าวโพดหวานและฝักสด	๖๖	๓	ธารเกษม	๗๙	นายพนม สุขมาก
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านตาลเสี้ยน	๑๒/๒	๖	หนองแก	๘	นางทองสุข วงษ์ศรี
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านตาลเสี้ยน	๕๗/๑	๑๑	หนองแก	๖๐	นางเสนอ วงษ์ท้าว
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผักปลอดภัยจากสารพิษตำบลเขาวง	๘	๘	เขาวง	๑๕	นายสมาน แก้วเฒ่า
วิสาหกิจชุมชนคนปลูกผักพื้นบ้านโป่งตะแบก	๑๔	๘	พุดำจาน	๑๐	นายสละ นิรากรณ์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีเย็บผ้าบ้านหนองแกน้อย	๑๔/๑	๓	หนองแก	๒๕	นางมารีชา ภูมั่ง
วิสาหกิจชุมชนศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลหนองแก	๑๔/๑	๓	หนองแก	๓๐	นายเพียร ไยทา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเย็บผ้าหนองโดนน้อย หมู่ที่ ๙	๑๗/๑	๙	หนองแก	๑๔	นางมณฑิยา ดวงสุวรรณ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองคณทิ	๑๑๗/๑	๔	พุดำจาน	๑๘	นางสมหมาย อันประนิตย์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีเย็บผ้าบ้านหนองโดนน้อย	๒๔	๙	หนองแก	๙	นางระเบียบ วงษ์ศรี
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดบ้านหนองกระทุ่ม	๑๖	๔	พุดำจาน	๘	นางวิมล วงษ์ท้าว
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดบ้านเขามกกล้วย	๑๑/๑	๗	พุดำจาน	๙	นายชัยวัฒน์ ปฏิสันธิ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดบ้านภูเขาทอง	๕๘/๕	๓	ธารเกษม	๑๓	นายสุทิน อิ่มน่วม
วิสาหกิจชุมชนชมรมธารเกษม	๔/๖	๘	ธารเกษม	๑๕	นายสมพงษ์ เทียนเงิน
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มธารเกษมเฟอร์นิเจอร์	๔๘	๖	ธารเกษม	๓๐	นายสมชาติ ทิพย์ธัญญา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพืชไร่ปลอดภัยจากสารพิษบ้านหนองกระทุ่ม	๑๗	๔	พุดำจาน	๘	นางบุญตา บุญเกิด
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตถั่วเขียวบ้านบ่อวงครุ	๒๘/๑	๖	พุดำจาน	๗	นายพนม จันทร์หอม
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกผักปลอดภัยบ้านซับครก	๘๘	๒	นายาว	๑๖	นางสาวสายสวรรค์ ดีชานนท์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกกระชายบ้านหนองสุทธะ	๒/๑	๑๒	ห้วยป่าหวาย	๑๐	นางทัศนีย์ หนูเงิน

ตารางที่ ๑๖ (ต่อ) ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอพระพุทธบาท

ชื่อ	ที่อยู่			สมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนนวดแผนไทยรวมพลังร่วมใจสามัคคี	๙๙	๗	ธารเกษม	๘	นางสาวศิริกัญญา เนตรปรีชา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทำนาหมู่๑๑บ้านดินโนนใต้	๕๗	๑๑	ห้วยป่า หวาย	๙	นายอำพร จันทรเวียง
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีบ้านพุดามพัฒนา	๑๐/๑	๕	ธารเกษม	๘	นางพรรณ อบเพ็ชร
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์ตำบลธารเกษม	๓๘	๓	ธารเกษม	๑๒	นางนุชนาถ วงษ์ตุ่น
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรเขาประดู่พัฒนา	๖๔	๔	ธารเกษม	๑๒	นางสายธาร กระบาย
วิสาหกิจชุมชนดอกไม้เข้าพรรษาดินจากสระบุรี	๖๐/๒	๑	ธารเกษม	๘	นางสุพิชา ยอดมณี
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพืชผักสวนครัวพุดามหวาน	๕๒/๔	๕	ธารเกษม	๑๒	นายคุณ กระโทงกลาง
วิสาหกิจชุมชนอื่ก้วยกู่ยชายกรอบท้อปิต	๑๒/๗	๕	พุกร้าง	๗	นางบุปผา เฉลิมทอง
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีตัดเย็บผ้า ต.หนองแก	๕๗	๑	หนองแก	๒๖	นางชนิษฐา พงษ์สุวรรณ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ไร้สารพิษ ต.ธารเกษม	๑๐	๑	ธารเกษม	๑๔	นางพัฒนจิตา ดำมณี
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หมู่ ๖ ต. ธารเกษม	๕๓/๑	๖	ธารเกษม	๓๙	นายนายสมพงษ์ สิงห์น้อย
วิสาหกิจชุมชนเกษตรสรพสิ่งสระบุรี	๑/๑	๕	หนองแก	๘	นายมนิรัตน์ โทสา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเขาวง	๑	๓	เขาวง	๙	นางจุลิศร จำปาย้อย
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร หนองหลุม	๑๖/๓	๗	พุกร้าง	๑๐	นางสาวสำลี ถ้วนพร
วิสาหกิจชุมชนถักสวย ลายสาน งานศิลป์	๒	๘	ธารเกษม	๘	นางวงดาว ยมนา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมบ้านหนองสองตอน	๒/๒	๓	พุกร้าง	๑๐	นางสุวณี ฉิมวัย
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมพัฒนาอาชีพ บ้านหนองกอง	๒๓/๑	๗	เขาวง	๓๐	นางบัวตอง ประดิษฐภูมิ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงโคพันธุ์ดี ต.นายาว	๘๙	๒	นายาว	๑๑	นายสนั่น มีสวัสดิ์
วิสาหกิจชุมชนเกษตรพร้อมใจบ้านโพธิ์พร้อมจิต	๖๗/๒	๒	ธารเกษม	๓๙	นางอรัญญา ผ่องผิว
วิสาหกิจชุมชนภูริธาราพรรณ	๒๘	๕	ห้วยป่า หวาย	๑๑	นายกมล เข้มทอง
วิสาหกิจชุมชนหนองจิกคันทรี่เกษตรวิถีพอเพียง	๘/๔	๗	หนองแก	๒๐	นางฐิติมา เพิกขุนทด
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปหม่อนผลสดบ้านหนองคณ ทิ	๑๑๗/๑	๔	พุกร้าง	๑๐	นางสำรวย ชูบุผา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแหวนคุณยายบ้านกลางขอย	๘	๑	ธารเกษม	๘	นางลักขณา เถาว์ชาติ
วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ปลาดุก ตำบลหนองแก อำเภอพระพุทธบาท	๗๗	๘	หนองแก	๔๘	นางสาวบัวลอย อ่อนดี
วิสาหกิจชุมชนสวัสดิ์คันทรี่วิถีพอเพียง	๑๑๔/๒	๗	หนองแก	๙	นางวรรณา คำด้วง
วิสาหกิจชุมชนหนองเครือตาปากันทรี่แลนด์	๖/๑	๔	หนองแก	๘	นางสายบัว วงษ์อ่อน

ตารางที่ ๑๖ (ต่อ) ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอพระพุทธบาท

ชื่อ	ที่อยู่			สมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์บ้านหนองป่าพง	๖/๑	๔	เขาวง	๒๐	นายวีระ พิมพา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพัฒนาเกษตรหนองมัน	๓๓/๑	๑	ห้วยป่า หวาย	๒๓	นายสมนึก แปรงนารถ
วิสาหกิจชุมชนคนพระพุทธบาทพัฒนา เกษตรแปรรูป	๕	๓	ธารเกษม	๘	นางสาวธัชกร แสงกระจาย
วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ของดีเมืองพระบาท	๘๐	๒	ธารเกษม	๑๕	นางขวัญใจ เนตรหาญ
วิสาหกิจชุมชนภูผาพญาไม้	๗/๑	๙	ขุนโหล่น	๗	นายเดชา นาวาน้อย
วิสาหกิจชุมชนไท่รักธรรมอำเภอพระพุทธบาท	๖๗	๗	ธารเกษม	๗	นางปราณี อังศิริจินดา
วิสาหกิจชุมชนคนเลี้ยงวัวบ้านป่าคาสามัคคี ม.๑๒	๑๐/๑	๑๒	หนองแก	๙	นายสุธน บุญช่วย
วิสาหกิจชุมชนมาลีวนากลุ่มเกษตรก้าวหน้าเพื่อชุมชน	๕๔	๒	ห้วยป่า หวาย	๗	นายสวัสดิ์ เครือแปง

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท ,พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวน สมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรธารเกษม	๘	๖	ธารเกษม	๑๐	นางอนงค์ ครุฑธำโรจน์
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรพุดคำจาน	๔	๑	พุดคำจาน	๑๐	นางสาวบุญเชิด โพธิ์ทอง
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรนายาว	๑๑๑/๔	๑	นายาว	๑๐	นางอภิษฎา มุสิกพันธ์
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านตาลเสี้ยน	๕๗/๑	๑๑	หนองแก	๑๑	นางเสนอ วงษ์ท้าว
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองคนที	๑๑๗/๑	๔	พุดคำจาน	๑๐	นางสมหมาย อันประนิตย์
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองหลุม	๑๖/๓	๗	พุดคำจาน	๑๐	นางเพ็ญศรี สายบุญมา
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียน ประสาทสงเคราะห์รังสรรค์	๗๖	๑๑	หนองแก	๑๑	เด็กชายรัชชานนท์ จันทร์เที่ยง
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียน ประสาทสงเคราะห์รังสรรค์	-	๕	พระพุทธบาท	๑๔	เด็กชายณัฏฐ์ ธิกุล
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการปลูกข้าวโพดหวาน และผักสด	๖๖/๒	๓	ธารเกษม	๔๓	นายพนม สุขมาก
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรปลูกผัก ปลอดภัยจากสารพิษ	๒๙/๑	๕	พระพุทธบาท	๑๐	นางทุเรียน มาสาลี
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรปลูกผัก ปลอดภัยบ้านซับครก	๘๘	๒	นายาว	๑๕	นางสมถวิล วงษ์ประไพ
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผักปลอดภัย จากสารพิษตำบลเขาวง	๘	๘	เขาวง	๑๐	นายชาติรี จำปาย้อย
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริมอาชีพ การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลพุดคำจาน	๒๓/๑	๔	พุดคำจาน	๑๘	นายธนวัฒน์ การะเกตุ
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรหนองจิกคันท รีเกษตรวิถีพอเพียง	๘/๔	๗	หนองแก	๑๑	นางจิตติมา เพิกขุนทด

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท ,พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
สหกรณ์การเกษตรพระพุทธบาท	๒/๒	๖	หนองแก	๑๘๐	น.ส.ไพเราะ มาลัย

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสระบุรี ,พ.ศ.๒๕๖๘

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครุว์เรือนเกษตรกร

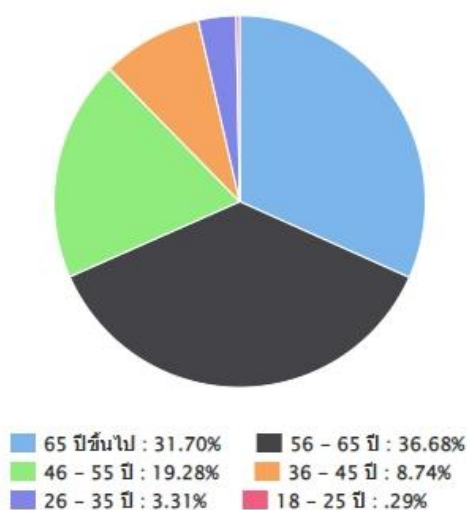
อำเภอพระพุทธบาท มีครุว์เรือนเกษตรกร จำนวน ๒,๔๔๘ ครุว์เรือน โดยมีหัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๖๕ ปี จำนวน ๗๗๖ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๗๐ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖-๖๕ ปี จำนวน ๘๙๘ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๖๘ และอายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี จำนวน ๔๗๒ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๒๘ และอายุระหว่าง ๓๖-๔๕ ปี จำนวน ๒๑๔ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๘.๗๔ และอายุระหว่าง ๒๖-๓๕ ปี จำนวน ๘๑ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๓.๓๑ และอายุระหว่าง ๑๘-๒๕ ปี จำนวน ๗ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๙ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครุว์เรือนจำแนกตามอายุ อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ช่วงอายุ (ปี)	ครุว์เรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๗๗๖	๓๑.๗๐
๕๖ - ๖๕ ปี	๘๙๘	๓๖.๖๘
๔๖ - ๕๕ ปี	๔๗๒	๑๙.๒๘
๓๖ - ๔๕ ปี	๒๑๔	๘.๗๔
๒๖ - ๓๕ ปี	๘๑	๓.๓๑
๑๘ - ๒๕ ปี	๗	๐.๒๙
รวม	๒,๔๔๘	๑๐๐

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

หัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ภาพที่ ๑ แสดงหัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

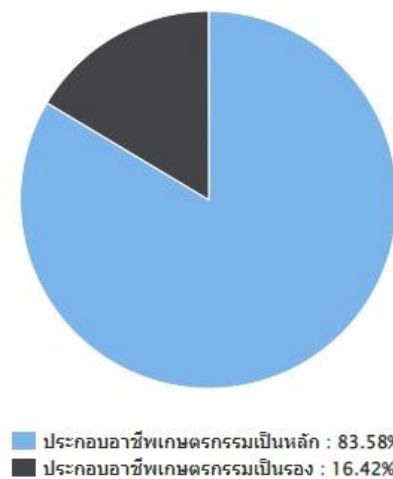
อำเภอพระพุทธบาท มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน ๒,๐๔๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๕๘ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๔๐๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๔๒

ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๒,๐๔๖	๘๓.๕๘
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๔๐๒	๑๖.๔๒

ที่มา : ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

ลักษณะการประกอบอาชีพ

ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

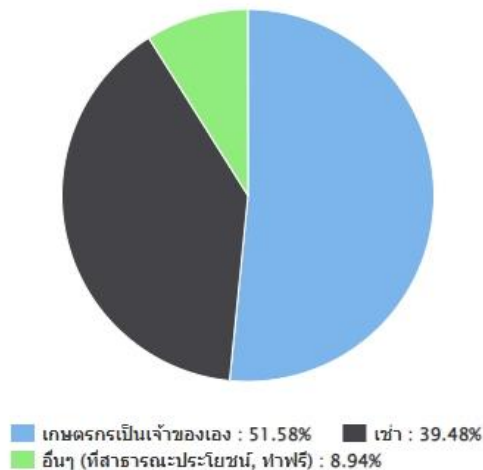
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอพระพุทธบาท ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๑,๒๘๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๑๓ รองลงมาคืออื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๒๒๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๘๑ และเช่า จำนวน ๙๘๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๑๔ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๑,๒๘๗	๖๘.๑๓
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๒๒๓	๑๑.๘๑
เช่า	๙๘๕	๕๐.๑๔

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

ลักษณะการถือครองที่ดิน

ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของตนเอง)

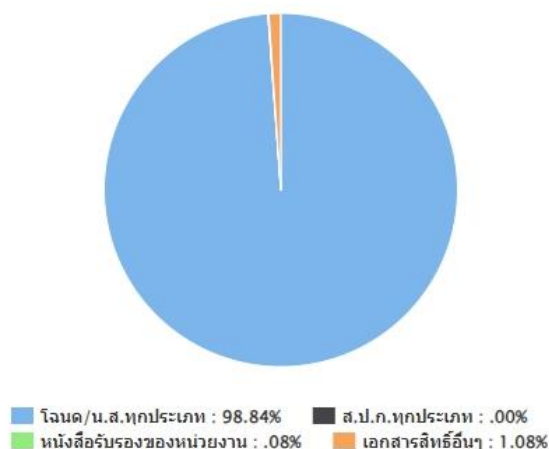
เกษตรกรอำเภอพระพุทธบาท มีการถือครองที่ดินแบบมีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๑,๒๘๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๘๔ รองลงมาคือไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๑๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๘ และมีหนังสือรับรองจากหน่วยงาน จำนวน ๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๑,๒๘๐	-	๑	๑๔	๑,๒๙๕

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)

ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอพระพุทธบาท มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๕ กลุ่ม มีสมาชิก ๒๒๓ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๖ กลุ่ม สมาชิก ๑๔๒ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๓ กลุ่ม สมาชิก ๖๓ ราย วิสาหกิจชุมชน ๖๔ แห่ง สมาชิก ๑,๐๖๒ ราย และสหกรณ์ จำนวน ๑ แห่ง สมาชิก ๑๔๔ ราย

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ขุนโกลน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
พระพุทธบาท	๑	๔๖	-	-	๑	๒๒	๒	๓๒	-	-	-	-
ธารเกษม	๑	๕๓	๑	๑๓	๑	๒๐	๒๒	๓๕๒	๑	๑๔๔	-	-
เขาวง	-	-	-	-	-	-	๔	๔๘	-	-	-	-
พุด์จาน	๑	๔๑	๑	๒๕	-	-	๗	๑๒๖	-	-	-	-
พุกร่าง	-	-	๒	๕๑	-	-	๗	๑๒๐	-	-	-	-
หนองแก	๑	๔๘	๑	๒๙	๑	๒๑	๑๕	๑๘๐	-	-	-	-
นายาว	๑	๓๕	๑	๒๔	-	-	๓	๓๖	-	-	-	-
ห้วยป่าหวาย	-	-	-	-	-	-	๔	๑๖๘	-	-	-	-
รวม	๕	๒๒๓	๖	๑๔๒	๓	๖๓	๖๔	๑,๐๖๒	๑	๑๔๔	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท พ.ศ.๒๕๖๘

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอพระพุทธบาท มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑๓ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๒ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๙ ศูนย์

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศดปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอด เทคโนโลยี ด้านการ
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
ธารเกษม	๑	๑	-	-	๑	-	-	-	-
ห้วยป่าหวาย	-	๑	๑	-	๑	-	-	-	-
นายาว	-	๑	๑	-	๑	-	-	-	-
พุกร่าง	-	๒	-	๑	๑	-	-	-	-
เขาวง	-	๑	-	-	๑	-	-	-	-
พุด์จาน	-	๓	-	-	๑	-	-	-	-
หนองแก	-	๔	-	-	๑	-	-	-	-

ตารางที่ ๖ (ต่อ) แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอด เทคโนโลยี ด้านการ
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏฺิรูป	
ขุนไชลอน	-	-	-	-	๑	-	-	-	-
พระพุทธบาท	-	-	-	-	๑	-	-	-	-
รวม	๑	๑๓	๒	๑	๙	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท พ.ศ.๒๕๖๘

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอพระพุทธบาท มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๖๘ คน โดยมีเกษตรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด
จำนวน ๑๔ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๙ ราย

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบุญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏฺิรูปที่ดิน
ธารเกษม	-	๑	-	-	๑	๘	-	-	-
ห้วยป่าหวาย	-	-	-	-	๑	๑๔	-	-	-
นายาว	-	-	-	-	๑	๗	-	-	-
พุกร่าง	-	-	๑	-	๑	๙	-	-	-
เขาวง	-	-	-	-	๑	๙	-	-	-
พุด์คำจาน	๑	-	-	๑	๑	๙	-	-	-
หนองแก	-	-	-	-	๑	๗	-	-	-
ขุนไชลอน	-	-	-	-	๑	๒	-	-	-
พระพุทธบาท	-	-	-	-	๑	๓	-	-	-
รวม	๑	๑	๑	๑	๙	๖๘	-	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท พ.ศ.๒๕๖๘

(๒) ปราชญ์ชาวบ้าน

อำเภอพระพุทธบาท มีปราชญ์ชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของปราชญ์แต่ละคน ซึ่งในอำเภอพระพุทธบาท มีปราชญ์ชาวบ้านจำนวน ๕ คน

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ – สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
ธารเกษม	๑	นายพนม สุขมาก	๖๖/๑ ม.๒ ต.ธารเกษม อ.พระพุทธบาท	เกษตรทฤษฎีใหม่
พุด์จัน	๑	นายสละ นิลากรณ์	๔ ม.๗ ต.พุด์จัน อ.พระพุทธบาท	เกษตรทฤษฎีใหม่
หนองแก	๑	นางขวัญใจ เนตรหาญ	๑/๑ ม.๕ ต.หนองแก อ.พระพุทธบาท	เกษตรทฤษฎีใหม่
ขุนไชลอน	๑	นายแสวง จันทร์ขามณี	๒๕ ม.๔ ต.ขุนไชลอน อ.พระพุทธบาท	เกษตรผสมผสาน
ห้วยป่าหวาย	๑	นางสาวธิดิมา ตะรุสะ	๒๘ ม.๕ ต.ห้วยป่าหวาย อ.พระพุทธบาท	เกษตรผสมผสาน
รวม	๕			

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท พ.ศ.๒๕๖๘

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอพระพุทธบาท

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายพนม สุขมาก

บ้านเลขที่ ๖๖/๒ ม.๓ ต.ธารเกษม อ.พระพุทธบาท จ.สระบุรี

สถานการณ์ของพื้นที่ : เกษตรกรในพื้นที่อำเภอพระพุทธบาท ส่วนใหญ่ทำไร่ร้อยละ ๙๘

แนวทางการพัฒนา :

๑. การตรวจวิเคราะห์ดิน เพื่อใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
๒. การไถกลบตอซัง
๓. การปลูกพืชตระกูลถั่ว เพื่อเพิ่มธาตุอาหารในดิน
๔. ทำปุ๋ยหมักไว้ใช้เอง
๕. การสำรวจแปลงและสำรวจตรวจนับแมลงเพื่อวิเคราะห์พิจารณาก่อนตัดสินใจใช้สารเคมี
๖. ทำเกษตรทฤษฎีใหม่

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : เพิ่มผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

หลักสูตรเรียนรู้ :

หลักสูตรหลัก

๑. เพิ่มผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
๒. การทำบัญชีครัวเรือน
๓. การพัฒนามาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตร Zoning

หลักสูตรบังคับ

๑. เศรษฐกิจพอเพียง
๒. เกษตรทฤษฎีใหม่
๓. เกษตรผสมผสาน

หลักสูตรเสริม

๑. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
๒. การพัฒนาศักยภาพเกษตรกร, องค์การเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน
๓. การจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล IFPP และแผนธุรกิจกลุ่ม

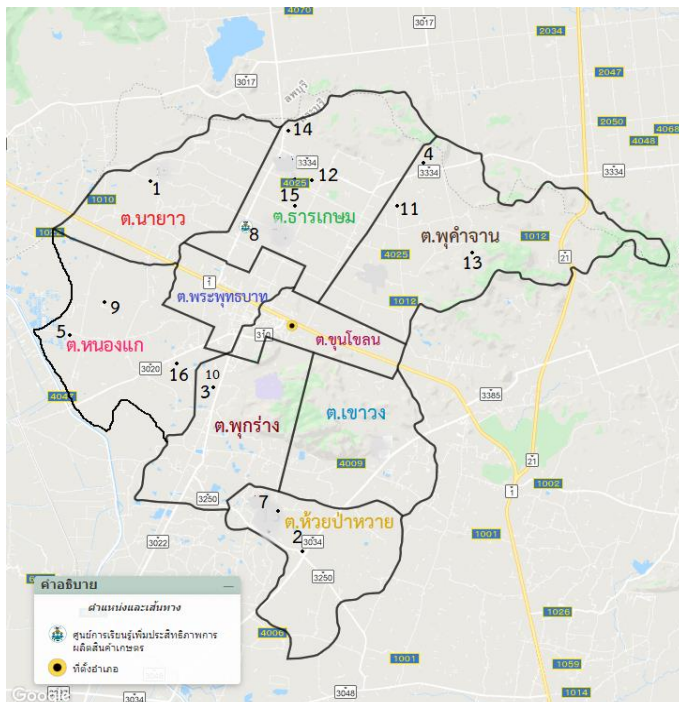
ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑๖ ศูนย์

ตารางที่ ๙ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอพระพุทธรบาท
 จังหวัดสระบุรี

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอพระพุทธร จังหวัดสระบุรี						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลนายาว	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๒	นายาว	นายจำรัส วงษ์ประไพ	๐๖๑๘๒๙๕๒๔๔
๒	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลห้วยป่า หวาย	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๘	ห้วยป่าหวาย	นายวิสูตร หยวกนิมพลี	๐๘๑๒๙๒๖๔๘๗
๓	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลพุกร่าง	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๓	พุกร่าง	นางขวัญใจ เนตรหาญ	๐๙๘๒๘๐๑๕๙๖
๔	ศูนย์เรียนรู้เครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๘	พุด่างาน	นายสละ นิรากรณั	๐๘๑๘๕๒๓๗๑๕
๕	ศูนย์เรียนรู้เครือข่ายเกษตรทฤษฎีใหม่	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๕	หนองแก	นายอนันท์ เนตรหาญ	๐๘๙๒๔๑๐๔๑๙
๖	ศูนย์เรียนรู้เครือข่ายผักปลอดภัยจาก สารพิษ	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๘	เขาวง	นายชาติรี จำปาย้อย	๐๘๗๐๕๘๘๘๔๕
๗	ศูนย์เรียนรู้ภูริธาราพรรณ	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูป ผลิตผลด้านการเกษตร	๕	ห้วยป่าหวาย	นางสาวธิติมา ตะรุสะ	๐๘๙๑๘๘๘๘๔๕
๘	กลุ่มส่งเสริมการปลูกข้าวโพดหวานและ ฝักสตร	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๓	ธารเกษม	นายพนม สุขมาก	๐๘๙๘๐๑๐๙๔๖
๙	ปลาตุกแปลงใหญ่	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๘	หนองแก	นางทองพูล ทัพยาง	๐๙๕๒๔๗๗๘๖๗
๑๐	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองหลุม	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูป ผลิตผลด้านการเกษตร	๗	พุกร่าง	นางเพ็ญศรี สายบุญมา	๐๖๑๙๑๙๖๒๘๘
๑๑	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรพุด่างาน	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูป ผลิตผลด้านการเกษตร	๑	พุด่างาน	นางสาวบุญเชิด โพธิ์ทอง	๐๘๑๒๙๕๕๘๖๗
๑๒	แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบล ธารเกษม	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๖	ธารเกษม	นายสมพงษ์ สิงห์น้อย	๐๙๘๖๘๒๐๘๘๐
๑๓	แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบล พุด่างาน	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๒	พุด่างาน	นายธนวัฒน์ การะเกตุ	๐๘๕๔๘๐๘๐๑๖
๑๔	กลุ่มเกษตรพร้อมใจบ้านโพธิ์พร้อมจิต	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๒	ธารเกษม	นางอรัญญา ผ่องผิว	๐๘๑๕๘๗๓๙๐๙
๑๕	ศูนย์เรียนรู้อินผลไม้ตำบลธารเกษม	ศูนย์เรียนรู้ไม้ผล	๑	ธารเกษม	นางประภากร กล่อมบาง	๐๘๑๗๓๔๖๕๐๘
๑๖	กลุ่มหนองจิกคันทรี่เกษตรวิถีพอเพียง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๗	หนองแก	นางฐิติมา เพิกขุนทด	๐๙๔๕๖๕๑๐๒๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธรบาท พ.ศ.๒๕๖๘

แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย
อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

หมายเลข	ชื่อศูนย์เครือข่าย
๑	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลนายาว
๒	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลห้วยป่าหวาย
๓	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลพุดร้าง
๔	ศูนย์เรียนรู้เครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียง
๕	ศูนย์เรียนรู้เครือข่ายเกษตรทฤษฎีใหม่
๖	ศูนย์เรียนรู้เครือข่ายผักปลอดภัยจากสารพิษ
๗	ศูนย์เรียนรู้วิถีธรรมาภิบาล
๘	กลุ่มส่งเสริมการปลูกข้าวโพดหวานและฝักสด
๙	ตลาดคนปลูกใหญ่
๑๐	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองหลุม
๑๑	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรพุดบ้าน
๑๒	แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลธารเกษม
๑๓	แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลพุดบ้าน
๑๔	กลุ่มเกษตรกรพร้อมใจบ้านโพธิ์พร้อมจิต
๑๕	ศูนย์เรียนรู้อินทรีย์ผลตำบลธารเกษม
๑๖	กลุ่มหนองจิกคันทรี่เกษตรวิถีพอเพียง

ภาพที่ ๕ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย
อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธรบาท พ.ศ.๒๕๖๘)

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

อำเภอพระพุทธรบาท มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๖ กลุ่ม ได้แก่

๑. แปลงใหญ่ข้าวโพดฝักสดตำบลธารเกษม

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลธารเกษม

ที่อยู่ หมู่ ๓ ตำบลธารเกษม อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม ข้าวโพดฝักสด

- เป้าหมายลดต้นทุนการผลิตจาก ๖,๒๓๕ บาท/ไร่ เป็น ๕,๗๓๕ บาท/ไร่
- เป้าหมายการดำเนินงานเพิ่มผลผลิต จาก ๑,๒๐๐ ก.ก./ต่อไร่ เป็น ๑,๖๐๐ ก.ก./ต่อไร่
- เป้าหมายรายได้ ๑๐,๘๔๒ บาท/ไร่
- ประมาณการกระจาย ๕,๗๓๕ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ขอรรับรองมาตรฐาน GAP
๒. การบริหารจัดการการผลิต
๓. การเชื่อมโยงการตลาด

ตารางที่ ๑๐ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวโพดฝักสดตำบลธารเกษม อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๑. การบริหารจัดการเพื่อการผลิต														
๑.๑ อบรมให้ความรู้ด้านการผลิต	←→													
๑.๒ อบรมให้ความรู้ด้านการจัดทำบัญชี	←→													
๑.๓ ตรวจวิเคราะห์ดิน	←→													
๑.๔ ดำเนินการจัดหาปุ๋ย		←→												
๒. การบริหารจัดการกลุ่ม														
๒.๑ ถ่ายทอดความรู้การจัดการกลุ่มแก่เกษตรกร										←→				
๒.๒ ประชุมสมาชิกกลุ่ม	←→													
๓.การบริหารการจัดการตลาด														
๓.๑ ถ่ายทอดความรู้การตลาด					←→									
๓.๒ ทำแผนธุรกิจกลุ่ม		←→												
๔.การผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์														
ข้าวโพดฝักสด		←→				←→				←→			๖,๑๔๑	๑๑,๕๕๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธรบาท พ.ศ.๒๕๖๘

๒. แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลธารเกษม

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลธารเกษม

ที่อยู่ ๕๓/๑ หมู่ ๖ ตำบลธารเกษม อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

- เป้าหมายลดต้นทุนการผลิตจาก ๕,๑๗๕ บาท/ไร่ เป็น ๔,๖๗๕ บาท/ไร่
- เป้าหมายการดำเนินงานเพิ่มผลผลิต จาก ๑,๒๐๐ ก.ก./ต่อไร่ เป็น ๑,๕๐๐ ก.ก./ต่อไร่
- เป้าหมายรายได้ ๗,๔๔๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๔,๖๗๕ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ขอรรับรองมาตรฐาน GAP
๒. การบริหารการจัดการผลผลิต
๓. การเชื่อมโยงการตลาด

ตารางที่ ๑๑ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลธารเกษม อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๑. การบริหารจัดการเพื่อการผลิต														
๑.๑ อบรมให้ความรู้ด้านการผลิต	←	→												
๑.๒ อบรมให้ความรู้ด้านการจัดทำบัญชี	←	→												
๑.๓ ตรวจวิเคราะห์ดิน	←	→												
๑.๔ ดำเนินการจัดหาปุ๋ย		←	→											
๒. การบริหารจัดการกลุ่ม														
๒.๑ ถ่ายทอดความรู้การจัดการกลุ่มแก่เกษตรกร										←	→			
๒.๒ ประชุมสมาชิกกลุ่ม	←	→												
๓. การบริหารการจัดการตลาด														
๓.๑ ถ่ายทอดความรู้การตลาด					←	→								
๓.๒ ทำแผนธุรกิจกลุ่ม		←	→											
๔. การผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์														
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่น ๑				←	→								๔,๖๗๕	๗,๔๔๐
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่น ๒									←	→			๕,๓๕๐	๗,๓๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธรบาท พ.ศ.๒๕๖๘

๓. แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลพุทรา

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลพุทรา

ที่อยู่ ๑๐๑/๑ หมู่ ๔ ตำบลพุทรา อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

- เป้าหมายลดต้นทุนการผลิตจาก ๔,๕๐๐ บาท/ไร่ เป็น ๓,๖๐๐ บาท/ไร่
- เป้าหมายการดำเนินงานเพิ่มผลผลิต จาก ๑,๒๐๐ ก.ก./ต่อไร่ เป็น ๑,๕๐๐ ก.ก./ต่อไร่
- เป้าหมายรายได้ ๖,๓๒๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๓,๖๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ขอรับรองมาตรฐาน GAP
๒. การบริหารการจัดการผลผลิต
๓. การเชื่อมโยงการตลาด

ตารางที่ ๑๒ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลพุกม่วง อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๑. การบริหารจัดการเพื่อการผลิต														
๑.๑ อบรมให้ความรู้ด้านการผลิต	←	→												
๑.๒ อบรมให้ความรู้ด้านการจัดทำบัญชี	←	→												
๑.๓ ตรวจวิเคราะห์ดิน	←	→												
๑.๔ ดำเนินการจัดหาปุ๋ย		←	→											
๒. การบริหารจัดการกลุ่ม														
๒.๑ ถ่ายทอดความรู้การจัดการกลุ่มแก่เกษตรกร										←	→			
๒.๒ ประชุมสมาชิกกลุ่ม	←	→												
๓. การบริหารการจัดการตลาด														
๓.๑ ถ่ายทอดความรู้การตลาด					←	→								
๓.๒ ทำแผนธุรกิจกลุ่ม		←	→											
๔. การผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์														
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่น ๑				←	→								๓,๖๐๐	๖,๓๒๐
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่น ๒									←	→			๓,๘๔๐	๖,๔๕๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท พ.ศ.๒๕๖๘

๔. แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลห้วยป่าหวาย

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลห้วยป่าหวาย

ที่อยู่ ๖๓ หมู่ ๘ ตำบลห้วยป่าหวาย อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

- เป้าหมายลดต้นทุนการผลิตจาก ๔,๓๐๐ บาท/ไร่ เป็น ๓,๗๕๕ บาท/ไร่
- เป้าหมายการดำเนินงานเพิ่มผลผลิต จาก ๑,๒๐๐ ก.ก./ต่อไร่ เป็น ๑,๕๐๐ ก.ก./ต่อไร่
- เป้าหมายรายได้ ๖,๘๔๕ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๓,๗๕๕ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ขอรับรองมาตรฐาน GAP
๒. การบริหารการจัดการผลผลิต
๓. การเชื่อมโยงการตลาด

ตารางที่ ๑๓ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลห้วยป่าหวาย อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๑. การบริหารจัดการเพื่อการผลิต														
๑.๑ อบรมให้ความรู้ด้านการผลิต	←	→												
๑.๒ อบรมให้ความรู้ด้านการจัดทำบัญชี	←	→												
๑.๓ ตรวจวิเคราะห์ดิน	←	→												
๑.๔ ดำเนินการจัดหาปุ๋ย		←	→											
๒. การบริหารจัดการกลุ่ม														
๒.๑ ถ่ายทอดความรู้การจัดการกลุ่มแก่เกษตรกร										←	→			
๒.๒ ประชุมสมาชิกกลุ่ม	←	→												
๓. การบริหารการจัดการตลาด														
๓.๑ ถ่ายทอดความรู้การตลาด					←	→								
๓.๒ ทำแผนธุรกิจกลุ่ม		←	→											
๔.การผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์														
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่น ๑				←	→								๓,๗๕๙	๖,๘๙๕
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่น ๒									←	→			๓,๗๕๙	๖,๘๙๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธรบาท พ.ศ.๒๕๖๘

๕. แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลเขาวง

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลเขาวง

ที่อยู่ ๒๓/๑ หมู่ ๗ ตำบลเขาวง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

- เป้าหมายลดต้นทุนการผลิตจาก ๕,๑๗๕ บาท/ไร่ เป็น ๔,๖๗๕ บาท/ไร่
- เป้าหมายการดำเนินงานเพิ่มผลผลิต จาก ๑,๒๐๐ ก.ก./ต่อไร่ เป็น ๑,๕๐๐ ก.ก./ต่อไร่
- เป้าหมายรายได้ ๗,๔๔๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๔,๖๗๕ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ขอรับรองมาตรฐาน GAP
๒. การบริหารการจัดการผลผลิต

๓. การเชื่อมโยงการตลาด

ตารางที่ ๑๔ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลเขาวง อำเภอพะพวยบพาท จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๑. การบริหารจัดการเพื่อการผลิต														
๑.๑ อบรมให้ความรู้ด้านการผลิต	←	→												
๑.๒ อบรมให้ความรู้ด้านการจัดทำบัญชี	←	→												
๑.๓ ตรวจวิเคราะห์ดิน	←	→												
๑.๔ ดำเนินการจัดหาปุ๋ย		←	→											
๒. การบริหารจัดการกลุ่ม														
๒.๑ ถ่ายทอดความรู้การจัดการกลุ่มแก่เกษตรกร										←	→			
๒.๒ ประชุมสมาชิกกลุ่ม	←	→												
๓. การบริหารจัดการการตลาด														
๓.๑ ถ่ายทอดความรู้การตลาด					←	→								
๓.๒ ทำแผนธุรกิจกลุ่ม		←	→											
๔. การผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์														
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่น ๑				←	→								๔,๖๗๕	๗,๔๔๐
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่น ๒									←	→			๕,๓๕๐	๗,๓๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพะพวยบพาท พ.ศ.๒๕๖๘

๖. แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลพุดค่างาน

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลพุดค่างาน

ที่อยู่ ๓๒ หมู่ ๒ ตำบลพุดค่างาน อำเภอพะพวยบพาท จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

- เป้าหมายลดต้นทุนการผลิตจาก ๔,๖๗๕ บาท/ไร่ เป็น ๓,๖๘๘ บาท/ไร่
- เป้าหมายการดำเนินงานเพิ่มผลผลิต จาก ๑,๒๐๐ ก.ก./ต่อไร่ เป็น ๑,๕๐๐ ก.ก./ต่อไร่
- เป้าหมายรายได้ ๗,๒๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๓,๖๘๘ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ขอรับรองมาตรฐาน GAP
๒. การบริหารจัดการการผลิต
๓. การเชื่อมโยงการตลาด

ตารางที่ ๑๕ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลพุดคำจาน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๑. การบริหารจัดการเพื่อการผลิต														
๑.๑ อบรมให้ความรู้ด้านการผลิต	←	→												
๑.๒ อบรมให้ความรู้ด้านการจัดทำบัญชี	←	→												
๑.๓ ตรวจวิเคราะห์ดิน	←	→												
๑.๔ ดำเนินการจัดหาปุ๋ย		←	→											
๒. การบริหารจัดการกลุ่ม														
๒.๑ ถ่ายทอดความรู้การจัดการกลุ่มแก่เกษตรกร										←	→			
๒.๒ ประชุมสมาชิกกลุ่ม	←	→												
๓. การบริหารจัดการการตลาด														
๓.๑ ถ่ายทอดความรู้การตลาด					←	→								
๓.๒ ทำแผนธุรกิจกลุ่ม		←	→											
๔. การผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์														
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่น ๑				←	→					←	→		๓,๖๘๘	๗,๒๐๐
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่น ๒									←	→			๓,๖๘๘	๗,๒๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท พ.ศ.๒๕๖๘

๗. แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลนายาว

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลนายาว

ที่อยู่ ๘๘ หมู่ ๒ ตำบลนายาว อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

- เป้าหมายลดต้นทุนการผลิตจาก ๕,๑๗๕ บาท/ไร่ เป็น ๔,๖๗๕ บาท/ไร่
- เป้าหมายการดำเนินงานเพิ่มผลผลิต จาก ๑,๒๐๐ ก.ก./ต่อไร่ เป็น ๑,๕๐๐ ก.ก./ต่อไร่
- เป้าหมายรายได้ ๗,๔๔๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๔,๖๗๕ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ขอรับรองมาตรฐาน GAP
๒. การบริหารจัดการการผลิต
๓. การเชื่อมโยงการตลาด

ตารางที่ ๑๖ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลนายาว อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๑. การบริหารจัดการเพื่อการผลิต														
๑.๑ อบรมให้ความรู้ด้านการผลิต														
๑.๒ อบรมให้ความรู้ด้านการจัดทำบัญชี														
๑.๓ ตรวจวิเคราะห์ดิน														
๑.๔ ดำเนินการจัดหาปุ๋ย														
๒. การบริหารจัดการกลุ่ม														
๒.๑ ถ่ายทอดความรู้การจัดการกลุ่มแก่เกษตรกร														
๒.๒ ประชุมสมาชิกกลุ่ม														
๓.การบริหารจัดการการตลาด														
๓.๑ ถ่ายทอดความรู้การตลาด														
๓.๒ ทำแผนธุรกิจกลุ่ม														
๔.การผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์														
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่น ๑													๔,๖๗๕	๗,๔๔๐
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่น ๒													๔,๘๖๐	๗,๒๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๗ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก(คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	ธารเกษม	แปลงใหญ่ข้าวโพดฝักสดตำบลธารเกษม	ข้าวโพดฝักสด	๓๓	๗๙๗	นายพนม สุขมาก	๐๘๙-๘๐๑๐๙๔๖
๒	ธารเกษม	แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลธารเกษม	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๕๓	๑,๗๐๓	นายสมพงษ์ สิงห์น้อย	๐๙๘-๖๘๒๐๘๘๐
๓	พุกร่าง	แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลพุกร่าง	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๓๒	๗๒๕.๒๕	นางจิราภรณ์ ผลเพียร	๐๘๕-๑๗๐๐๑๗๙
๔	ห้วยป่าหวาย	แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลห้วยป่าหวาย	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๓๒	๓๙๑	นางไพเราะ หยกฉิมพลี	๐๘๑๒๙๒๖๔๘๗
๕	เขาวง	แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลเขาวง	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๓๒	๗๒๒.๒๕	นางบัวทอง ประดิษฐ์ภูมิ	๐๘๑-๙๙๔๐๓๖๗
๖	พุด่าง	แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลพุด่าง	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๓๓	๑,๑๔๐	นายธนวัฒน์ การะเกตุ	๐๘๕-๔๘๐๘๐๑๖
๗	นายาว	แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลนายาว	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๓๘	๑,๐๔๐	นางล้นทม แนนเนียน	๐๘๖-๑๒๗๐๐๖๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท, พ.ศ.๒๕๖๘

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

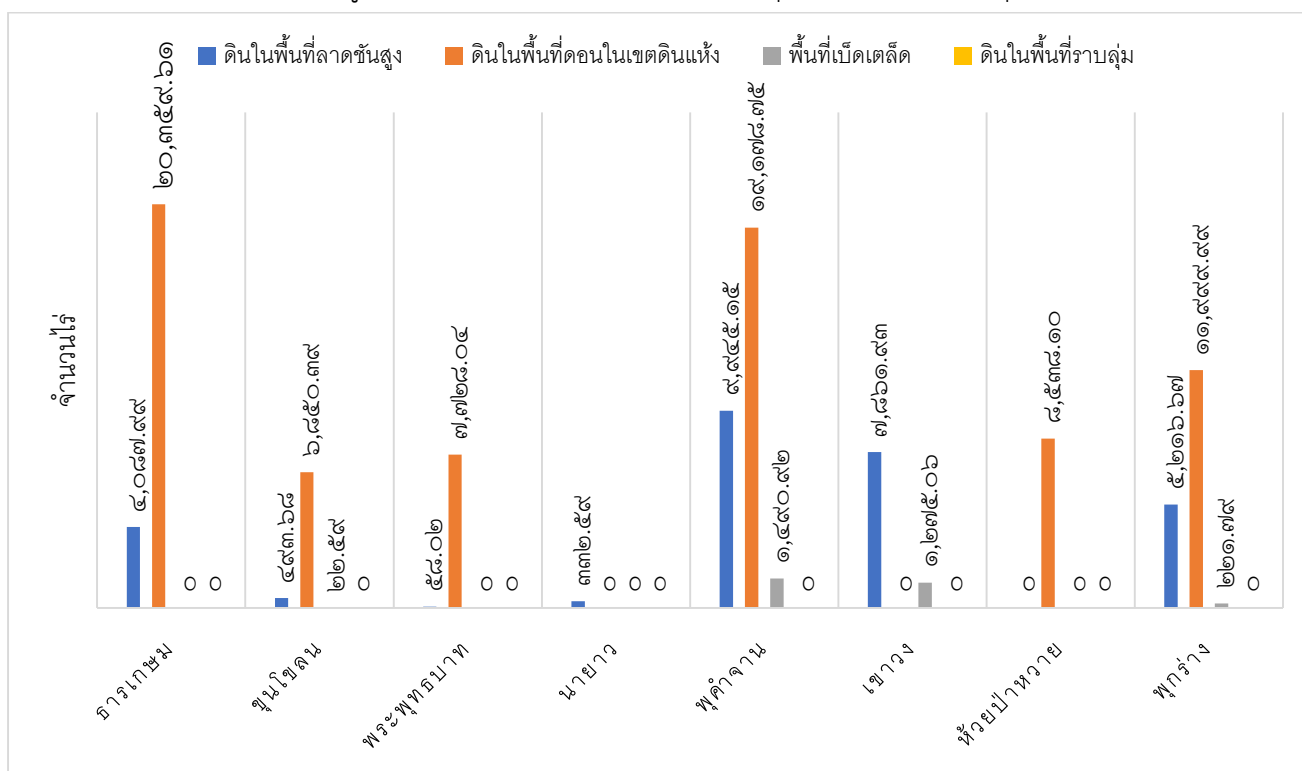
ดินในพื้นที่อำเภอพระพุทธรบาท มีทรัพยากรดินทั้งหมด ๑๓๙,๓๑๗.๓๕ ไร่ โดยทรัพยากรดินที่พบมี ๔ ประเภท ได้แก่ ดินในพื้นที่ลาดชันสูง จำนวน ๒๗,๙๙๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๐๙ ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง จำนวน ๑๐๐,๒๔๐.๖๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๙๕ และพื้นที่เบ็ดเตล็ด จำนวน ๓,๐๑๐.๓๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๑๖

ตารางที่ ๑๘ แสดงทรัพยากรดิน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๒๗,๙๙๖	๒๙.๐๙
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๑๐๐,๒๔๐.๖๙	๗๑.๙๕
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๓,๐๑๐.๓๙	๒.๑๖
กลุ่มชุดดินผสม	-	-
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	-	-

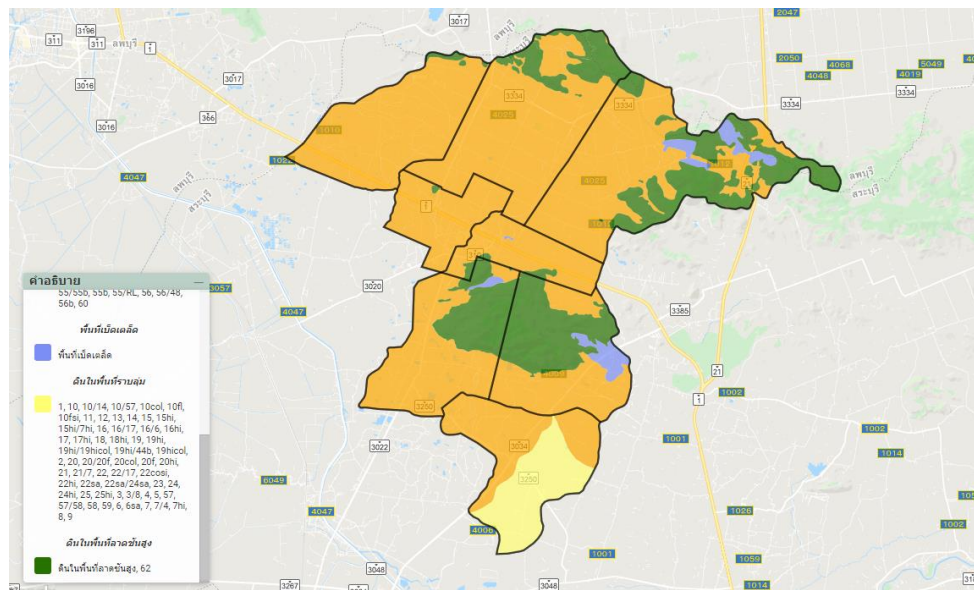
ที่มา: ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนภูมิแสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๖ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

แผนที่แสดงทรัพยากรดิน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๗ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
 (ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) ทรัพยากรน้ำ

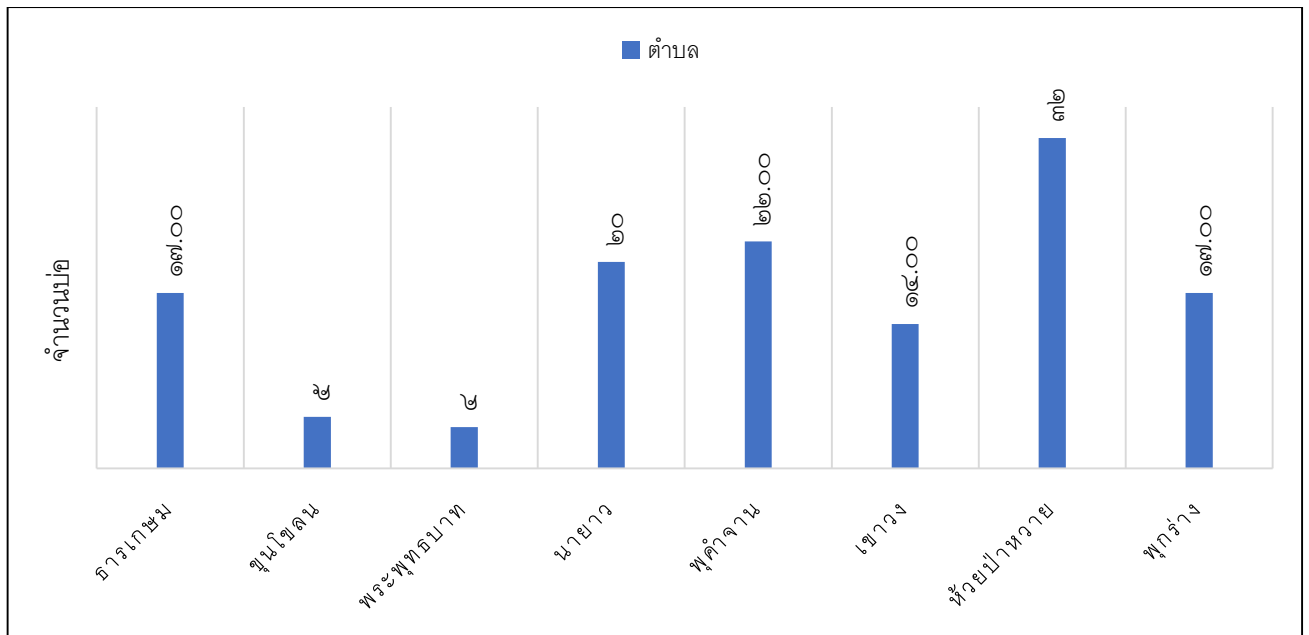
อำเภอพระพุทธบาท เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ๙๙ % ของพื้นที่ทั้งหมด นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภออำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี รวมทั้งสิ้น ๑๓๑ บ่อ แยกราย

ตำบลได้ดังนี้

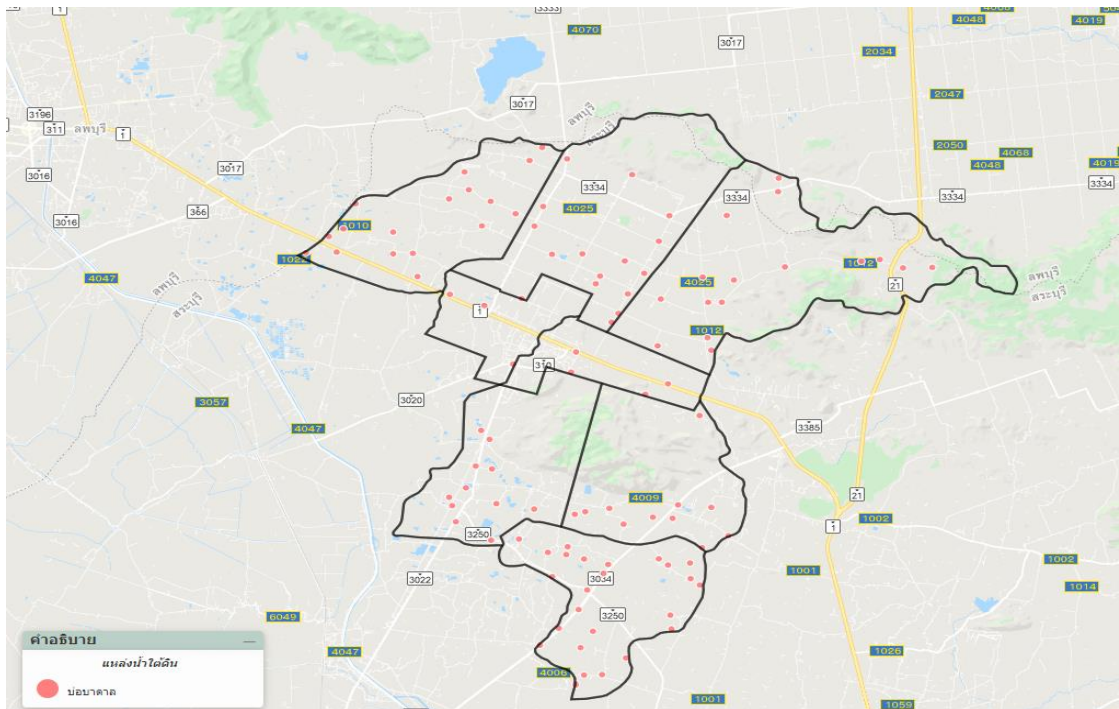
ตำบลพระพุทธบาท	จำนวน ๔ บ่อ
ตำบลธารเกษม	จำนวน ๑๗ บ่อ
ตำบลพุดจัน	จำนวน ๒๒ บ่อ
ตำบลขุนโขลน	จำนวน ๕ บ่อ
ตำบลเขาวง	จำนวน ๑๔ บ่อ
ตำบลพุกร่าง	จำนวน ๑๗ บ่อ
ตำบลห้วยป่าหวาย	จำนวน ๓๒ บ่อ
ตำบลหนองแก	จำนวน - บ่อ
ตำบลนายาว	จำนวน ๒๐ บ่อ

แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๘ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา: ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

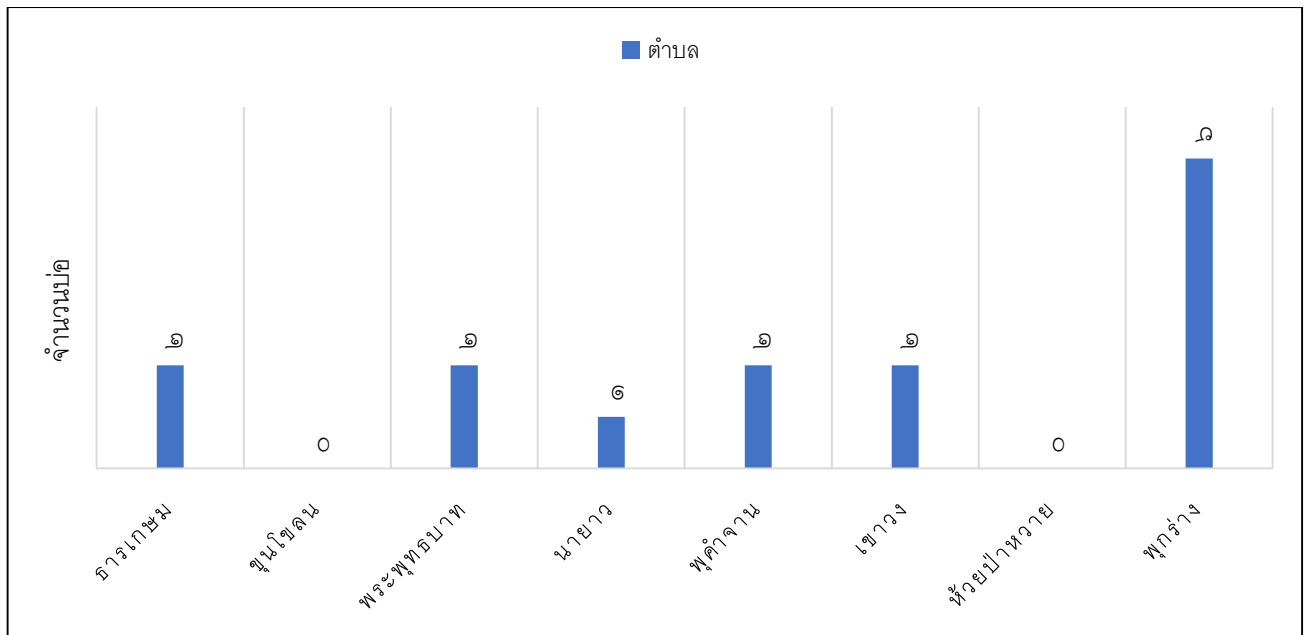
แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๙ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

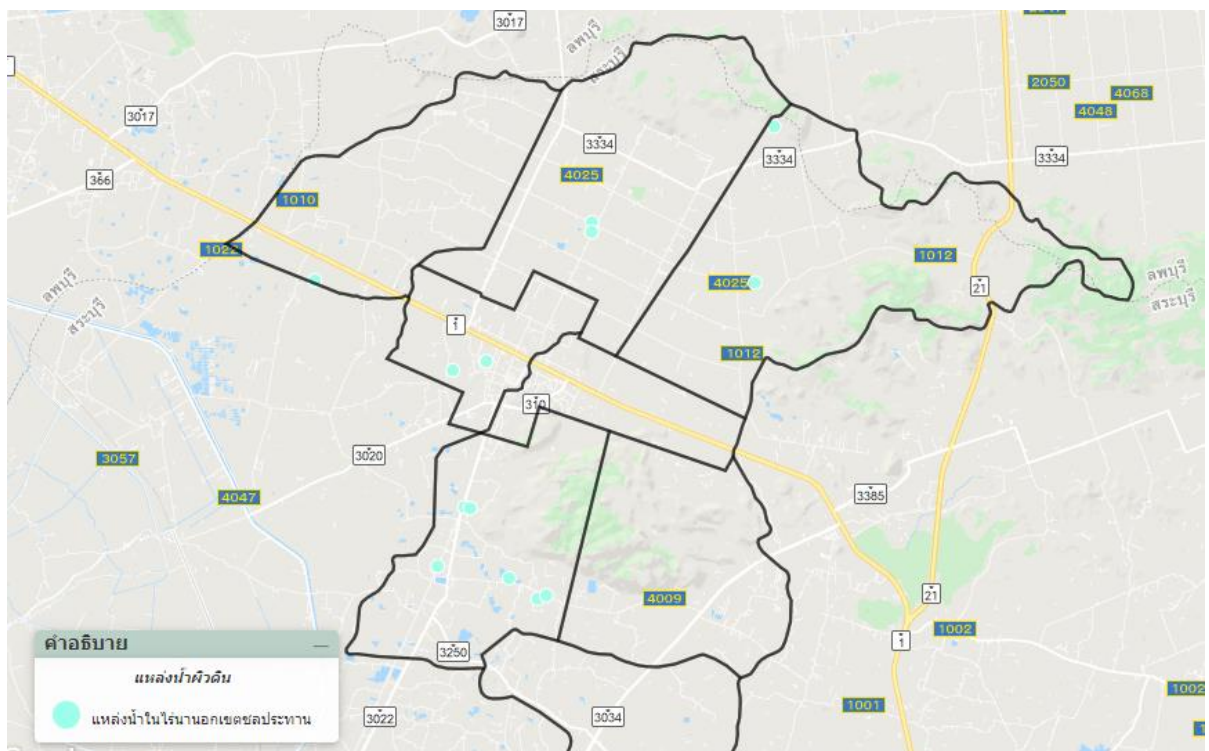
- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในบ่อ ปักตื้นน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอพระพุทธบาท มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำในไรนา จำนวน ๑๕ แห่ง

แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๑๐ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา: ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

แผนที่แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๑๑ แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา: ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๓ สีนค้ำเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้ำ GI

- อำเภอพระพุทธรบาทยังไม่มีสินค้ำเอกลักษณ์ประจำถิ่น และสินค้ำ GI

๑.๔ สินค้ำเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้ำ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

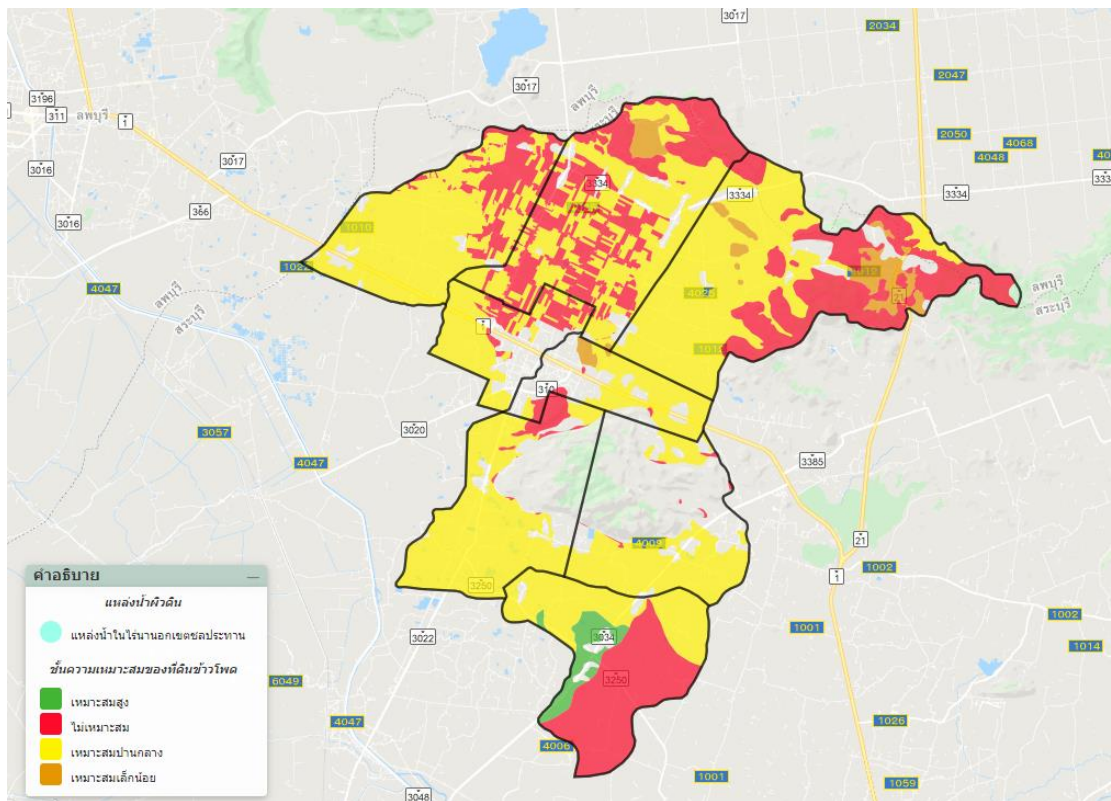
อำเภอพระพุทธรบาท มีพื้นที่ที่เหมาะสมปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ทั้งหมด จำนวน ๑๑๒,๓๒๖.๐๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑,๘๖๔.๐๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๖๕ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๗๒,๐๘๔.๑๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๑๗ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๓,๔๗๒.๖๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๐๙ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๓๔,๙๐๕.๒๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๐๗

ตารางที่ ๑๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ ทั้งหมด
รวมอำเภอ พระพุทธรบาท	๑๔๐.๓๘	๓๖,๒๙๙.๔๕	๔๓๑	๔๑๗.๗๒	๑๑๒,๓๒๖.๐๘
ธารเกษม	-	๑๑,๘๕๑	๘๔๓.๗๕	๑๐,๓๖๐.๔๐	๒๓,๐๕๕.๑๕
ขุนไชยน	-	๓,๔๔.๘๕	๓๒๒.๖๑	๒๘๗.๙๖	๔,๐๕๕.๔๒
พระพุทธรบาท	-	๔,๒๓๘.๑๑	-	๑,๓๔๒.๕๖	๕,๕๘๐.๖๗
นายาว	-	๑๒,๙๐๔.๕	-	๓,๖๔๐.๙๔	๑๖,๕๔๕.๔๔
พุดจาน	-	๑๕,๙๕๔.๗๐	๒,๓๐๖.๓๑	-	๒๘,๒๖๑.๐๑
เขาวง	-	๖,๘๘๒.๕๒	-	๑๔๓.๑๘	๗,๐๒๕.๗๐
ห้วยป่าหวาย	๑,๘๖๔.๐๔	๖,๐๓๗.๑๙	-	๘,๐๖๗.๘๙	๑๕,๙๖๘.๑๒
พุดราง	-	๑๐,๗๗๑.๓๐	-	๘๕๐.๑๘	๑๑,๖๒๑.๔๘

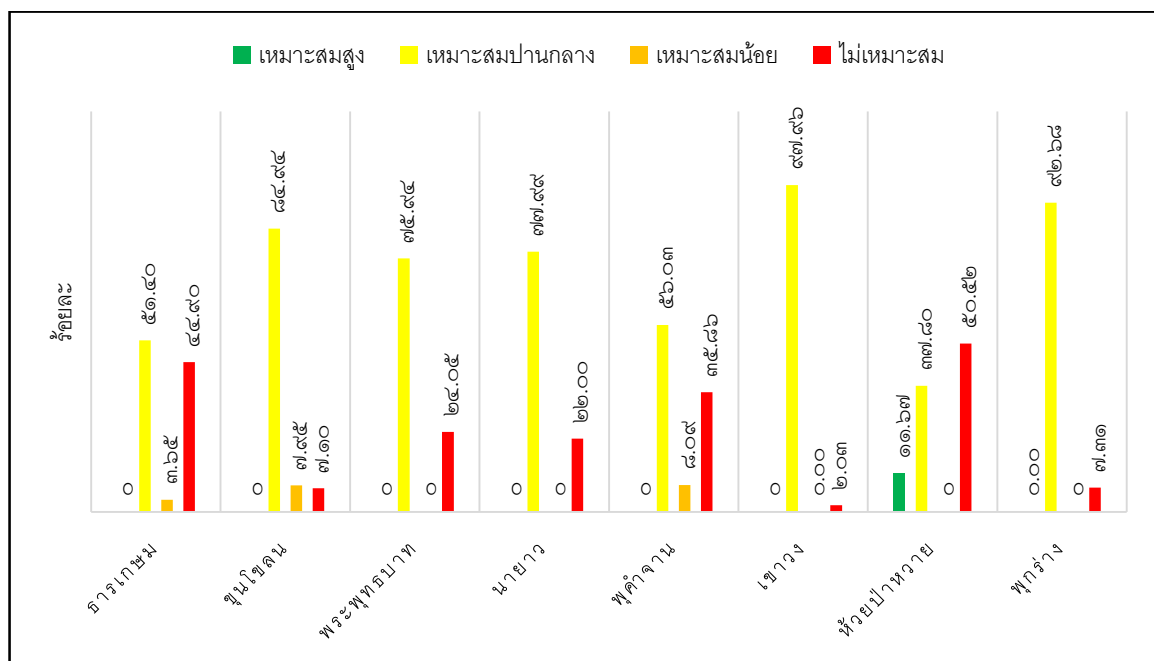
ที่มา: ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๑๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

แผนภูมิแสดงเขตความเหมาะสมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๑๓ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธรบาท พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

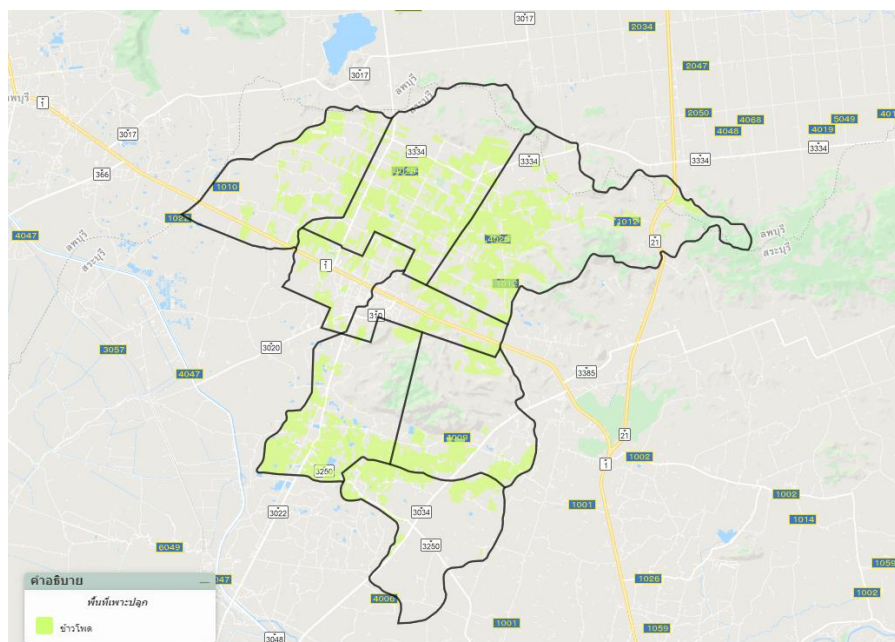
อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี .มีพื้นที่ จำนวน ๓๗,๒๘๘.๖๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลธารเกษม จำนวน ๘,๖๐๗.๗๖ ไร่ รองลงมา คือ ตำบลพุดำจาน จำนวน ๗,๙๖๙.๒๔ ไร่ ตำบลนายาว จำนวน ๓,๘๕๔.๓๕ ไร่ ตำบลพุกร่างจำนวน ๕,๘๕๙.๐๙ ไร่ ตำบลเขาวง จำนวน ๓,๗๗๖.๕๖ ไร่ ตำบลห้วยป่าหวาย จำนวน ๒,๙๒๔.๒๘ ไร่ ตำบลขุนโหล่น จำนวน ๒,๑๘๑.๔๓ ไร่ และตำบลพระพุทธรบาท จำนวน ๒,๑๑๕.๒๔ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ไร่)
๑	ธารเกษม	๘,๖๐๗.๗๖
๒	ขุนโหล่น	๒,๑๘๑.๔๓
๓	พระพุทธรบาท	๒,๑๑๕.๒๔
๔	นายาว	๓,๘๕๔.๓๕
๕	พุดำจาน	๗,๙๖๙.๒๔
๖	เขาวง	๓,๗๗๖.๕๖
๗	ห้วยป่าหวาย	๒,๙๒๔.๒๘
๘	พุกร่าง	๕,๘๕๙.๐๙
	รวม	๓๗,๒๘๘.๖๕

ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๑๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอพระพุทธรบาท

(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

(ก) พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตามระดับชั้นความเหมาะสม

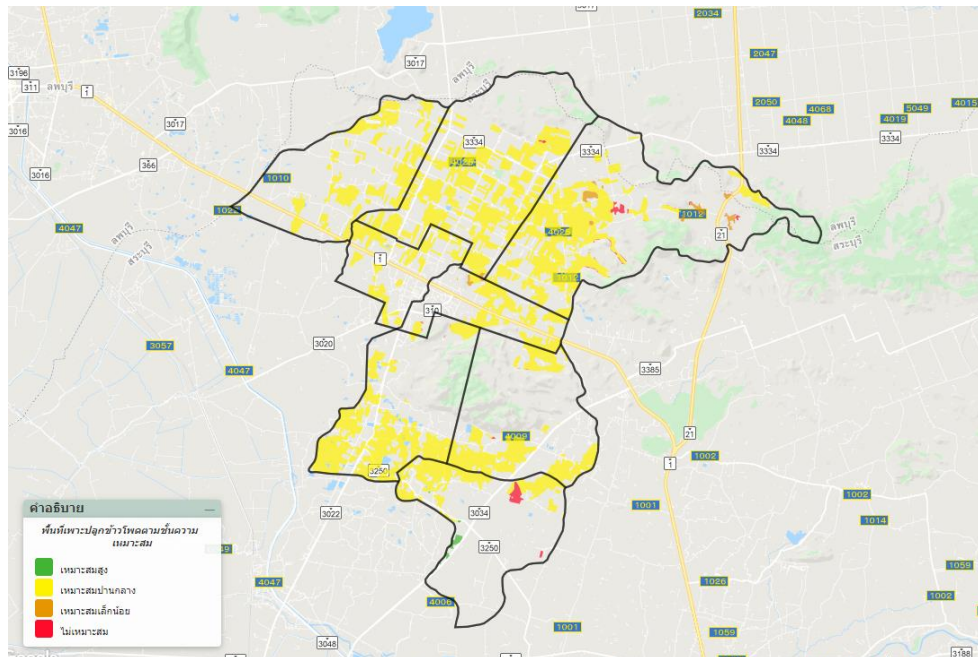
อำเภอพระพุทธบาท มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๓๗,๒๘๘.๖๕ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๔๐.๓๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๗ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๓,๖๒๙.๔๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙.๗๓ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๔๓๑.๒๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๕ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๔๑๗.๗๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๒

ตารางที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอพระพุทธบาท	๑๔๐.๓๘	๓,๖๒๙.๔๕	๔๓๑	๔๑๗.๗๒	๓๗,๒๘๘.๖๕
ธารเกษม	-	๘,๕๖๗.๒๐	๒๓.๔๔	๑๗.๑๒	๘,๖๐๗.๗๖
ขุนโกลน	-	๒,๑๒๐.๔๖	๕๖.๒๘	๔.๖๙	๒,๑๘๑.๔๒
พระพุทธบาท	-	๒,๑๑๔.๐๖	-	๑.๘๘	๒,๑๑๕.๙๔
นายาว	-	๓,๘๔๙.๗๓	-	๔.๖๓	๓,๘๕๔.๓๖
พุดาจาน	-	๗,๔๔๑.๒๙	๓๕๑.๓๘	๑๗๖.๗๗	๗,๙๖๙.๒๔
เขาวง	-	๓,๗๖.๑๗	-	๙.๓๙	๓,๗๗๖.๕๖
ห้วยป่าหวาย	๑๔๐.๓๘	๒,๕๘๖.๓๔	-	๑๙๗.๕๖	๒,๙๒๔.๒๘
พุทรา้ง	-	๕,๘๕๓.๔๐	-	๕.๖๘	๕,๘๕๙.๐๘

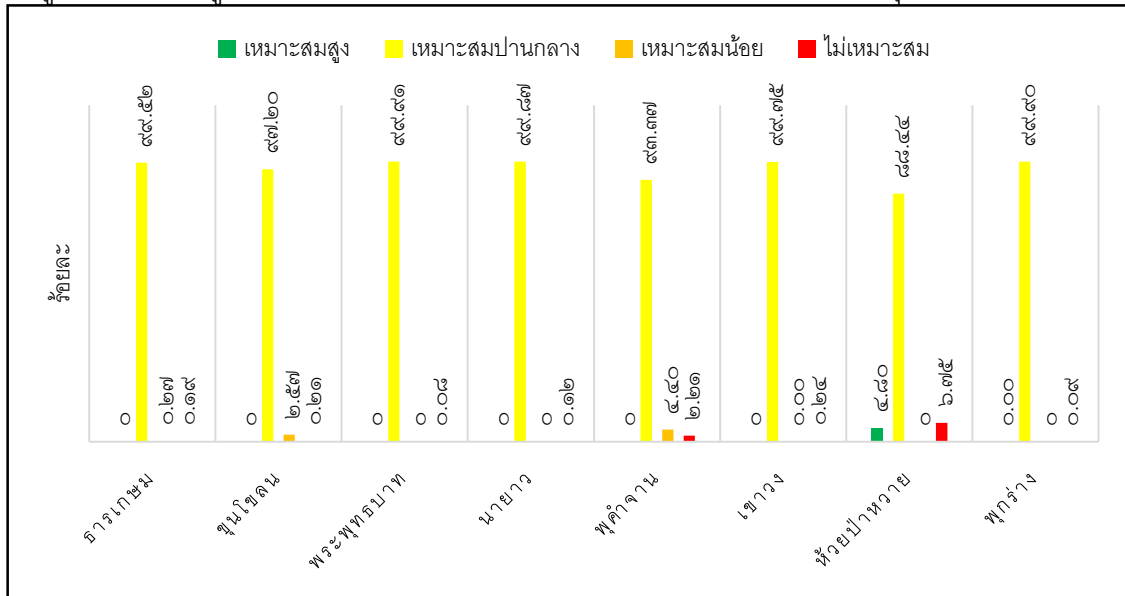
ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๑๕ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๑๖ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) ปริมาณการผลิต

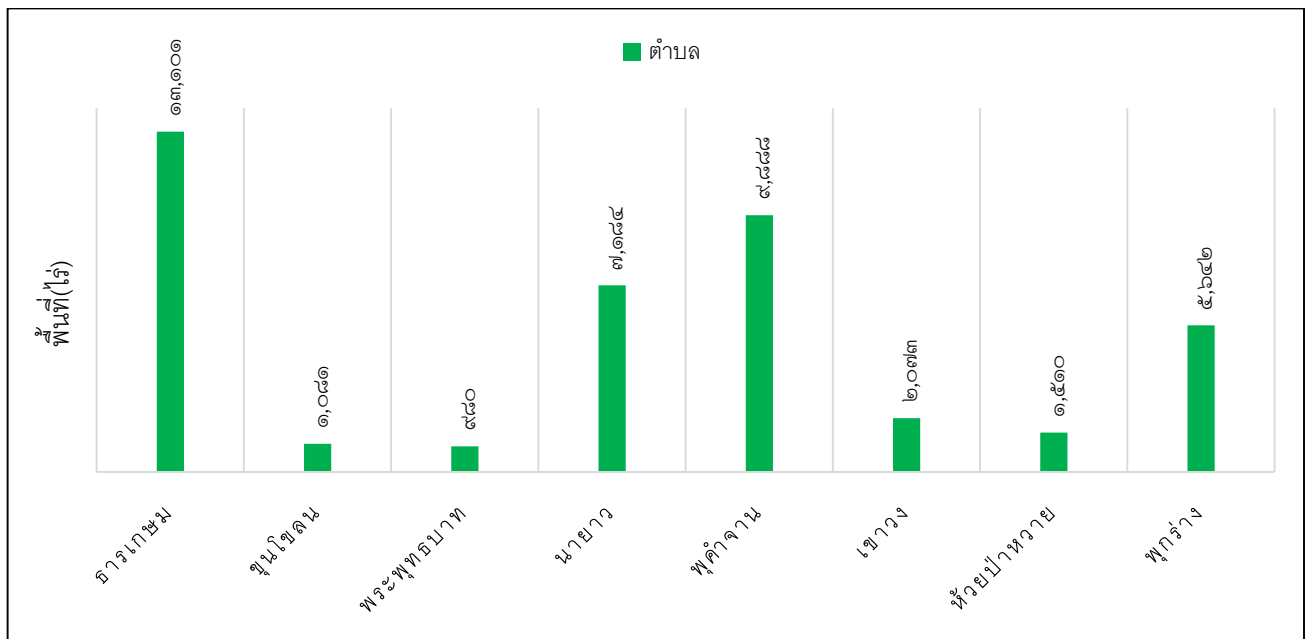
อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๓๖,๕๓๔.๔๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลธารเกษมจำนวน ๑๓,๑๐๑ ไร่ ๓๘๓ ครัวเรือน รองลงมา คือ ตำบลพุดังจาน จำนวน ๙,๘๘๘ ไร่ ๒๑๙ ครัวเรือน ตำบลนายาว จำนวน ๗,๑๘๔ ไร่ ๒๒๔ ครัวเรือน ตำบลพุกร้างจำนวน ๔,๖๔๒ ไร่ ๑๗๕ ครัวเรือน ตำบลเขาวงจำนวน ๒,๐๗๓ ไร่ ๘๘ ครัวเรือน ตำบลห้วยป่าหวาย จำนวน ๑,๕๑๐ ไร่ ๑๐๔ ครัวเรือน ตำบลขุนไชยน จำนวน ๑,๐๘๑ ไร่ ๓๑ ครัวเรือน ตำบลพระพุทธรบาท จำนวน ๙๘๐ ไร่ ๔๒ ครัวเรือน และตำบลหนองแก จำนวน ๘๐๕ ไร่ ๔๘ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์. อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
พระพุทธรบาท	๔๒	๙๘๐	๙๘๐	๙๘๐	๑
ขุนไชยน	๓๑	๑,๐๘๑	๑,๐๘๑	๑,๐๘๑	๑
เขาวง	๘๘	๒,๐๗๓	๒,๐๗๓	๒,๔๕๑.๖๐	๑.๒
ธารเกษม	๓๘๓	๑๓,๑๐๑	๑๓,๑๐๑	๑๑,๗๙๐.๙๐	๐.๙
พุดังจาน	๒๑๙	๙,๘๘๘	๙,๘๘๘	๑๑,๘๖๕.๖๐	๐.๙
นายาว	๒๒๔	๗,๑๘๔	๗,๑๘๔	๘,๖๒๐.๘๐	๑.๒
หนองแก	๔๘	๘๐๕	๘๐๕	๙๖๖	๑.๒
พุกร้าง	๑๗๕	๔,๖๔๒	๔,๖๔๒	๔,๑๗๗.๘๐	๐.๙
ห้วยป่าหวาย	๑๐๔	๑,๕๑๐	๑,๕๑๐	๑,๘๑๒	๑.๒
รวม	๑,๒๑๒	๓๖,๕๓๔.๔๕	๓๖,๕๓๔.๔๕	๔๓,๗๔๕.๗๐	

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนภูมิแสดงปริมาณปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๑๗ แสดงปริมาณการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี ปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่นิยมปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์สายพันธุ์ลูกผสมที่มีลักษณะทาง การเกษตรสม่ำเสมอ ได้แก่ ขนาดฝัก ความสูงฝัก ความสูงต้น อายุถึงวันออกไหม และเก็บเกี่ยว ที่สำคัญให้ผลผลิตและ คุณภาพสูงกว่าพันธุ์ผสมเปิด จึงเป็นที่ต้องการของตลาด แต่ไม่สามารถเก็บเมล็ดไว้ทำพันธุ์ได้ สำหรับเมล็ดพันธุ์ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์พันธุ์ลูกผสมที่จำหน่ายในท้องตลาด มักให้ผลผลิตสูง มีอายุเก็บเกี่ยว ๑๐๐-๑๒๐ วัน

(๒) การเตรียมดิน การเตรียมดินเริ่มด้วยการไถโดยใช้รถไถเดินตาม ๓ หรือรถไถเดินตาม ถ้าปลูกใน แปลงนา หลังเก็บเกี่ยวข้าวให้ตากแปลงไว้อย่างน้อย ๕ - ๗ วัน เพื่อทำลายวัชพืชก่อนจึงไถแปรโดยใช้รถไถเดินตาม ๗ ไถ ย่อยดินให้ร่วนซุยเพื่อเก็บกักความชื้นในดินและให้มีสภาพเหมาะแก่การเพาะปลูก ซึ่งถ้าดินนาเป็นกรด (pH < ๕.๕) ควรแก้ไขโดยใช้ปูนขาวหรือปูนมาร์ล

(๓) การปลูกการเพาะปลูก ส่วนใหญ่จะใช้เครื่องหยอดเมล็ดพันธุ์ แบบติดท้ายรถแทรกเตอร์ขนาดเล็ก เนื่องจากสามารถทำการเพาะปลูกได้รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพที่สูง นอกจากนี้ การจัดการแปลงปลูกที่ดี จะช่วยให้ เกษตรกรประหยัดเวลา แรงงาน ทั้งยังทำให้ต้นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เติบโตสม่ำเสมอเท่ากันทั้งแปลงอีกด้วย โดยทั่วไปมี การจัดการแปลงปลูก ๒ รูปแบบ คือ

- ปลูกแบบแถวเดี่ยว เว้นระยะหยอดระหว่างแถว ๗๕ ซม. และปลูกในระยะห่าง ๒๐ - ๒๕ ซม. หยอดเมล็ดข้าวโพดลง ๑ - ๒ เมล็ดต่อหลุม

- ปลูกแบบแถวคู่ มีการยกร่องสูง เว้นระยะร่องละ ๑๒๐ ซม. ปลูกเป็นสองแถว ข้างร่องเว้น ระยะห่าง ๓๐ ซม. ปลูกห่างต้นละ ๒๐ - ๒๕ ซม. แนะนำปลูก ๑ - ๒ ต้นต่อหลุม

การจัดการแปลงปลูกทั้ง ๒ รูปแบบนี้จะให้จำนวนต้นต่อไร่ประมาณ ๘,๕๐๐ - ๑๐,๖๐๐ ต้น โดยใช้เมล็ด ข้าวโพดประมาณ ๓ - ๓.๕ กิโลกรัมต่อไร่

(๔) ระบบการให้น้ำ ในส่วนของการให้น้ำ สำหรับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังนาควรให้ดินชุ่มชื้น ตลอดฤดูการปลูกแต่ไม่ท่วมขัง เพราะต้นจะเหี่ยว แคร่แกร็น ผลผลิตลดลง และอาจตายได้ หากพบว่าดินมีความชื้น ไม่เพียงพอสำหรับการงอกและการเจริญเติบโตในระยะแรก (๑ - ๒ สัปดาห์) ควรให้น้ำก่อนปลูกโดยใช้รถพร้อม กับ

ปล่อยน้ำเข้าแปลง เมื่อดินมีความชื้นเหมาะสมจึงไถดะพร้อมคราดเพื่อเก็บรักษาความชื้นและพร้อมต่อการเพาะปลูก จากนั้นจึงให้น้ำครั้งแรกหลังปลูกและให้น้ำครั้งต่อไปเมื่อดินแห้งหรือสังเกตได้จากอาการเหี่ยวของใบข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในช่วงบ่าย

(๕) การดูแลรักษา ต้นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีก่อนแต่อวัชพืชที่สุดในช่วง ๑๓ - ๒๕ วันหลังงอก การใช้สารกำจัดวัชพืชจึงเป็นอีกทางเลือกที่ช่วยป้องกันได้ดี อย่าง คลีโอ-โปร โดยเจียวไต่ สารกำจัดวัชพืชในไร่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ที่ได้รับความนิยมอย่างสูง ด้วยความครบครันมาพร้อม ๓ ชนิดจบงานได้ในหนึ่งเดียว เพราะช่วยคุมและฆ่าหญ้า ทั้งยังมีสารเสริมประสิทธิภาพที่ช่วยให้น้ำยาเกาะติดใบหญ้า ออกฤทธิ์คุมฆ่าได้อย่างมีประสิทธิภาพ กำจัดได้ทั้งหญ้าใบแคบ และใบกว้างในไร่ได้ทุกสายพันธุ์ ช่วยประหยัดและลดต้นทุนสารกำจัดวัชพืชได้เป็นอย่างดี

(๖) การใส่ปุ๋ย เพื่อผลิตผลที่ดี ฝักใหญ่ เมล็ดเต็มฝัก และได้ปริมาณเต็มไร่ จึงควรบำรุงด้วยปุ๋ยซึ่งเป็นแหล่งธาตุอาหารที่สำคัญของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เช่น ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม โดยให้ปุ๋ย ๒ ช่วง คือ

- ช่วงที่ ๑ ปุ๋ยรองพื้น แนะนำปุ๋ยตรากระต่ายรองพื้นสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๖-๒๐-๐ หรือ ๑๖-๑๖-๘ หรือ ๑๖-๘-๘ ในอัตรา ๓๐ - ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่

- ช่วงที่ ๒ ปุ๋ยแต่งหน้า เมื่อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีอายุ ๔๐ - ๔๕ วันหลังปลูก (ใกล้ออกไหม) หากสังเกตว่าต้นเริ่มมีอาการเหลืองหรือไม่สมบูรณ์ ให้ใส่ปุ๋ยตรากระต่ายสูตร ๔๖-๐-๐ ในอัตรา ๒๕ - ๓๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยโรยข้างต้นในขณะที่ดินมีความชื้นหรือให้น้ำตาม (ทำร่นหรือกำจัดวัชพืชก่อน)

(๗) การเก็บเกี่ยว เกษตรกรจะใช้แรงงานคนจากต่างพื้นที่ซึ่งมีอาชีพรับจ้างซึ่งเดินทางมารับจ้างเก็บเกี่ยว โดยทำการหักและปลอกเปลือกเป็นฝักบรรจุกระสอบและทำการตกลงราคาส่งผลผลิตกับพ่อค้าท้องถิ่น ให้มาทำการกะเทาะเมล็ดออกจากฝักหรือบางครั้งก็จำหน่ายทั้งฝักให้พ่อค้าหรือผู้รวบรวม ในท้องถิ่น หรือบางครั้งพ่อค้าก็จะจัดหาเครื่องเก็บเกี่ยวมาให้บริการแก่เกษตรกร โดยทำการกำหนดนัดหมายกับเกษตรกรที่มีความประสงค์จะจำหน่ายผลผลิตให้ โดยคิดค่าบริการเป็นไร่ หรือเป็นน้ำหนักของผลผลิตที่ทำการเก็บเกี่ยวได้แล้วแต่จะทำการตกลง

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวข้าวโพดที่มีความชื้นที่เหมาะสม คือ มีความชื้นต่ำกว่า ๒๓ เปอร์เซ็นต์ จะช่วยรักษาคุณภาพของข้าวโพดขณะเก็บรักษาในยุ้งของเกษตรกร จากการเข้าทำลายของเชื้อราและการปนเปื้อนของสารอะฟลาทอกซิน แต่เนื่องจากความชื้นของเมล็ดขณะเก็บเกี่ยว จะขึ้นอยู่กับอายุพันธุ์และสภาพแวดล้อม ในขณะเดียวกันมีพันธุ์ข้าวโพดที่จำหน่ายอยู่ในท้องตลาดเป็นจำนวนมาก ดังนั้น จึงเป็นการยากที่จะศึกษาเพื่อหาอายุเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมของแต่ละพันธุ์ได้ แต่อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาเพื่อหาตัวชี้วัดอายุเก็บเกี่ยวในข้าวโพดลูกผสมเดี่ยวจำนวน ๔-๕ พันธุ์ พบว่า หลังจากทีใบข้าวโพดแห้งหรือเปลี่ยนเป็นสีฟางข้าวหมดทั้งแปลงแล้ว ข้าวโพดจะมีความชื้นในเมล็ดต่ำกว่า ๒๕ เปอร์เซ็นต์

วิธีการลดความชื้นแบ่งออกเป็น ๒ วิธีการ ดังนี้

- การตากแดด เป็นวิธีที่นิยมใช้กันทั่วไป โดยเฉพาะการตากเมล็ดบนลานคอนกรีต เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายต่ำ ในวันที่มีแดดดีสามารถลดความชื้นได้ถึง ๗ เปอร์เซ็นต์ แต่มักจะมีปัญหาจากฝนที่ตกอยู่เสมอในช่วงต้นฤดูกาลเก็บเกี่ยวข้าวโพด

- การใช้เครื่องลดความชื้น โดยหลักการแล้วเครื่องลดความชื้นเมล็ดพืชแบบต่าง ๆ มีหลักการทำงานที่คล้ายกัน คือ การเป่าลมที่ถูกปรับสภาพให้มีความชื้นสัมพัทธ์ต่ำ โดยการเพิ่มอุณหภูมิของอากาศให้ผ่านเข้าไปในกองเมล็ดพืช เพื่อให้เกิดการระเหยของน้ำออกจากเมล็ดพืช ดังนั้น องค์ประกอบของเครื่องอบ จึงมีเพียง ๓ ส่วน คือ โครงสร้างที่เป็นภาชนะสำหรับบรรจุเมล็ด เครื่องเป่า และต้นกำเนิดความร้อนซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น ๒ ชนิด ตามลักษณะการทำงาน คือ ชนิดเมล็ดพืชอยู่นิ่งและชนิดเมล็ดพืชไหล

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู และการกำจัดวัชพืช ส่วนใหญ่มักจะใช้สารเคมีในการคุมวัชพืช โดยภายหลังจากหยอดเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แล้วจะทำการฉีดยาคุมทันทีถ้าหากมีความชื้นที่เพียงพอ แต่ถ้าหาก

ไม่ใช่สารเคมีในการควบคุมวัชพืช เกษตรกรจะใช้รถแทรกเตอร์ติดเครื่องทำร่นในการกำจัดวัชพืชพร้อมทั้งใส่ปุ๋ยเคมีภายหลังการที่ข้าวโพดได้งอกมาแล้วประมาณ ๑ เดือน

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอพระพุทธบาท มีการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่น ๑				←	△	→		▽	→			
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่น ๒	←	→						←	△	→	←	▽

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๑๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท พ.ศ. ๒๕๖๘)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอพระพุทธบาท มีต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นเงิน ๕,๖๖๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๒๓ แสดงต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี ๒๕๖๗ อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
ไถตะ			๓๕๐		
ไถแปร			๒๕๐		
เมล็ดพันธุ์			๕๔๐		
ปลูก (รถปลูก)			๒๐๐		
ยาคุมวัชพืช			๒๐๐		
ปุ๋ยอินทรีย์ (ขี้ไก่)			๓๒๐		
ปุ๋ยเคมีรองพื้น สูตร ๑๘-๔๖-๐			๓๐๐		
ทำร่น			๒๕๐		
ปุ๋ยเคมีรอบที่ ๑ สูตร ๔๖-๐-๐			๔๗๐		
ปุ๋ยเคมีรอบที่ ๒ สูตร ๐-๐-๖๐			๒๓๐		
ค่าเก็บเกี่ยว			๕๕๐		
ค่าเช่า			๒,๐๐๐		
รวมต้นทุน			๕,๖๖๐		
ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม/ไร่)			๑,๒๐๐		
รวมรายได้ (บาท/ไร่)			๗,๔๔๐		
กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)			๑,๗๘๐		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท พ.ศ. ๒๕๖๘

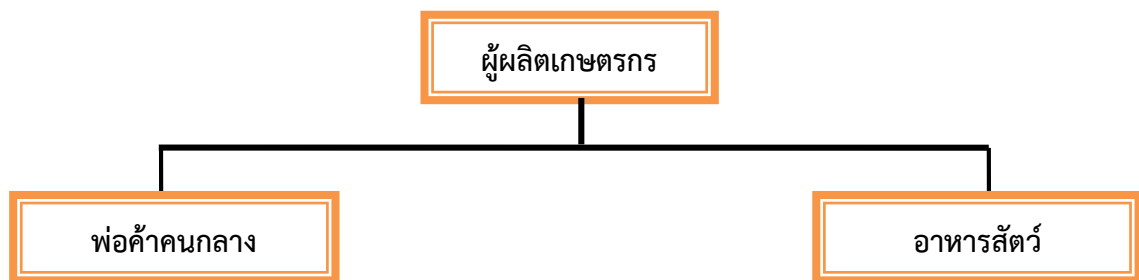
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

ผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรส่วนใหญ่จะจำหน่ายผลผลิตให้กับพ่อค้าท้องถิ่นเป็นหลัก โดยเฉพาะข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เนื่องจากพฤติกรรมในการเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรจะเก็บใน

ลักษณะที่ผลผลิตของข้าวโพดมีความชื้นที่สูงมาก และในช่วงระยะเวลาที่เก็บเกี่ยวดังกล่าวจะอยู่ในช่วงปลายฤดูฝนซึ่งยังมีฝนตกอยู่ ดังนั้นภายหลังจากการเก็บเกี่ยวแล้วจึงจำเป็นต้องลดความชื้นลงเพื่อไม่ให้ผลผลิตเกิดความเสียหาย แต่เกษตรกรไม่มีลานตากและเครื่องมือลดความชื้นเป็นของตนเอง และขาดแคลนแรงงานในการดำเนินการ ดังนั้นเกษตรกรจึงจำเป็นต้องจำหน่ายและให้เป็นภาระของพ่อค้าคนกลางเป็นผู้ดำเนินการลดความชื้นของผลผลิตและจำหน่ายให้กับโรงงานอาหารสัตว์เอง ส่วนพืชไร่ชนิดอื่น ๆ ก็จะเป็นไปตามกลไกของตลาดและข้อตกลงที่ทางเกษตรกรได้กระทำไว้กับพ่อค้า เช่น การตกเขียว

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

แผนภูมิแสดงเส้นทางวิถีตลาดของอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

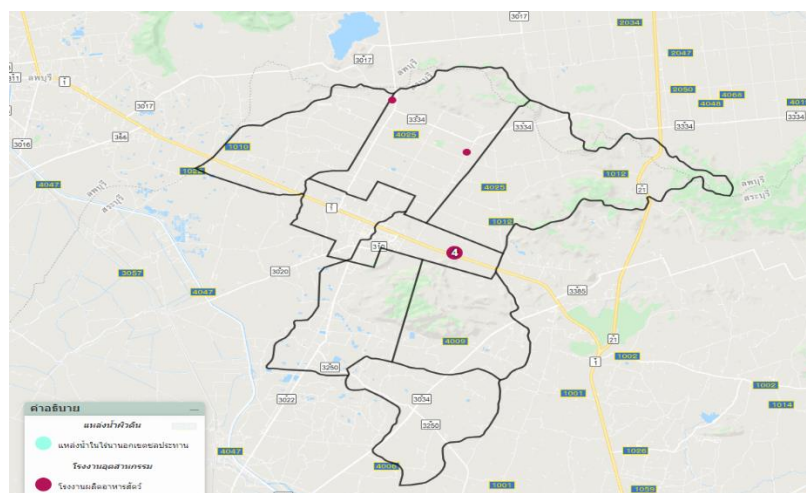
ภาพที่ ๑๙ แสดงวิธีการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาทพ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอพระพุทธบาท มีแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในเขตพื้นที่อำเภอ และ เขตติดต่อ อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี รวมจำนวน ๔ แห่ง ได้แก่

๑. ลานเจ็ดตา อำเภอพระพุทธบาท
๒. บริษัท กรุงเทพโปรตีน จำกัด (มหาชน) อำเภอพระพุทธบาท
๓. ลานกฤษณา อำเภอพระพุทธบาท
๔. บริษัท เบทาโกร จำกัด (มหาชน) อำเภอพัฒนานิคม

แผนที่แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๒๐ แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอพระพุทธบาท
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอพระพุทธบาท มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๔ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่จำนวน ๔ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

- การเพิ่มผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
- การลดต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ตารางที่ ๒๔ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นายพนม สุขมาก	๓	ธารเกษม	พระพุทธบาท	๒๕๕๖	การเพิ่มผลผลิต
๒	นายสมพงษ์ สิงห์น้อย	๖	ธารเกษม	พระพุทธบาท	๒๕๖๒	การลดต้นทุน
๓	นางญาณิกา ทองบุญ	๕	ธารเกษม	พระพุทธบาท	๒๕๖๒	การพัฒนาคุณภาพสินค้า
๔	นางบัวทอง ประดิษฐ์ภูมิ	๗	เขาวง	พระพุทธบาท	๒๕๖๒	การลดต้นทุน

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท พ.ศ. ๒๕๖๘

๑.๔.๒ ชนิดสินค้า มั่นสำปะหลังโรงงาน

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

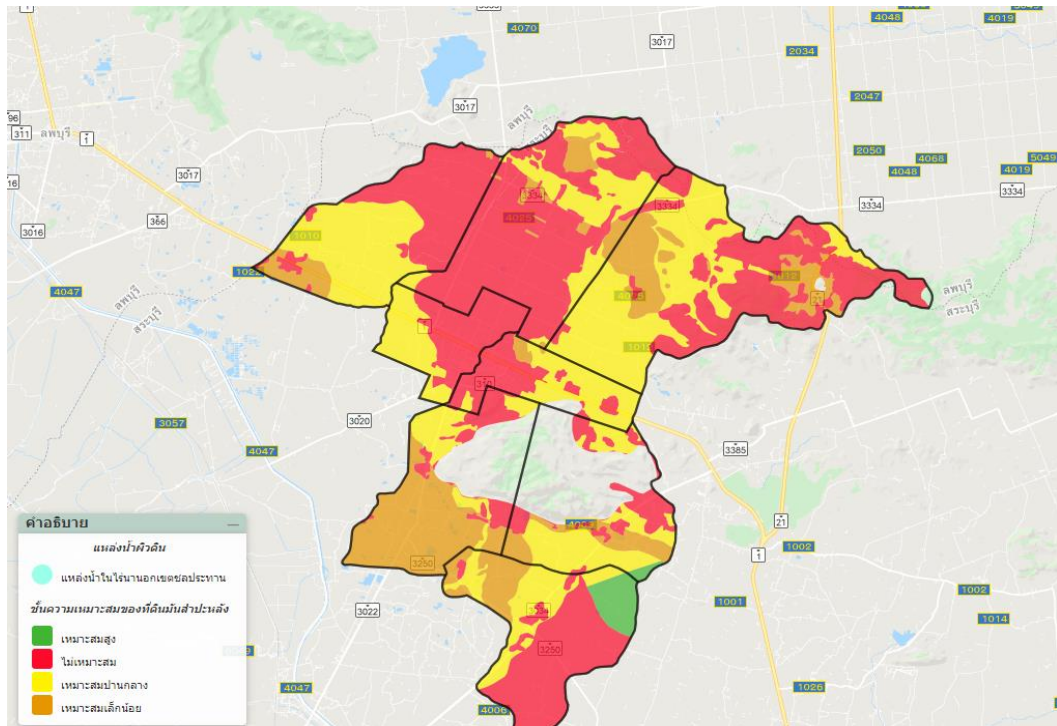
อำเภอพระพุทธบาท มีพื้นที่ที่เหมาะสมปลูกมันสำปะหลังโรงงานทั้งหมด จำนวน ๑๒๖,๒๓๐.๙๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒,๐๑๕.๖๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๕๙ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๔๔,๒๐๘.๙๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๐๒ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒๑,๐๙๗.๔๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๗๑ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๕๘,๙๐๘.๙๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๖๖

ตารางที่ ๒๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลังโรงงาน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลังโรงงาน ๓๗,๒๘๘.๖๔ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอพระพุทธบาท	๒,๐๑๕.๖๒	๔๔,๒๐๘.๙๕	๒๑,๐๙๗.๔๕	๕๘,๙๐๘.๙๕	๑๒๖,๒๓๐.๙๘
ธารเกษม	-	๕,๓๐๗.๒๗	๑,๗๒๙.๐๗	๑๗,๔๑๑.๒๐	๒๔,๔๔๗.๕๔
ขุนโกลน	-	๓,๔๔๔.๙๑	๓๒๒.๖๑	๓,๓๐๖.๗๔	๗,๐๗๔.๒๖
พระพุทธบาท	-	๓,๑๓๗.๖๘	๒.๐๕	๔,๖๔๖.๓๐	๗,๗๘๖.๐๓
นายาว	-	๘,๑๒๐.๒๙	๑,๔๐๗.๖๑	๗,๘๒๕.๒๓	๑๗,๓๕๓.๑๓
พุดำจาน	-	๑๓,๓๐๐.๗๐	๔,๙๙๔.๘๓	๑๒,๑๐๕.๗๐	๓๐,๔๐๑.๒๓
เขาวง	๒๓๙.๔๒	๔,๖๔๘.๙๑	๑,๙๙๔.๑๘	๒,๗๓๘.๘๖	๙,๖๒๑.๓๗
ห้วยป่าหวาย	๑,๗๗๖.๒๐	๓,๘๑๘.๓๕	๒,๓๐๖.๖๗	๘,๗๐๗.๐๘	๑๖,๖๐๘.๓๐
พุก่าง	-	๒,๔๓๐.๘๔	๘,๓๔๐.๔๓	๒,๑๖๗.๘๔	๑๒,๙๓๙.๑๑

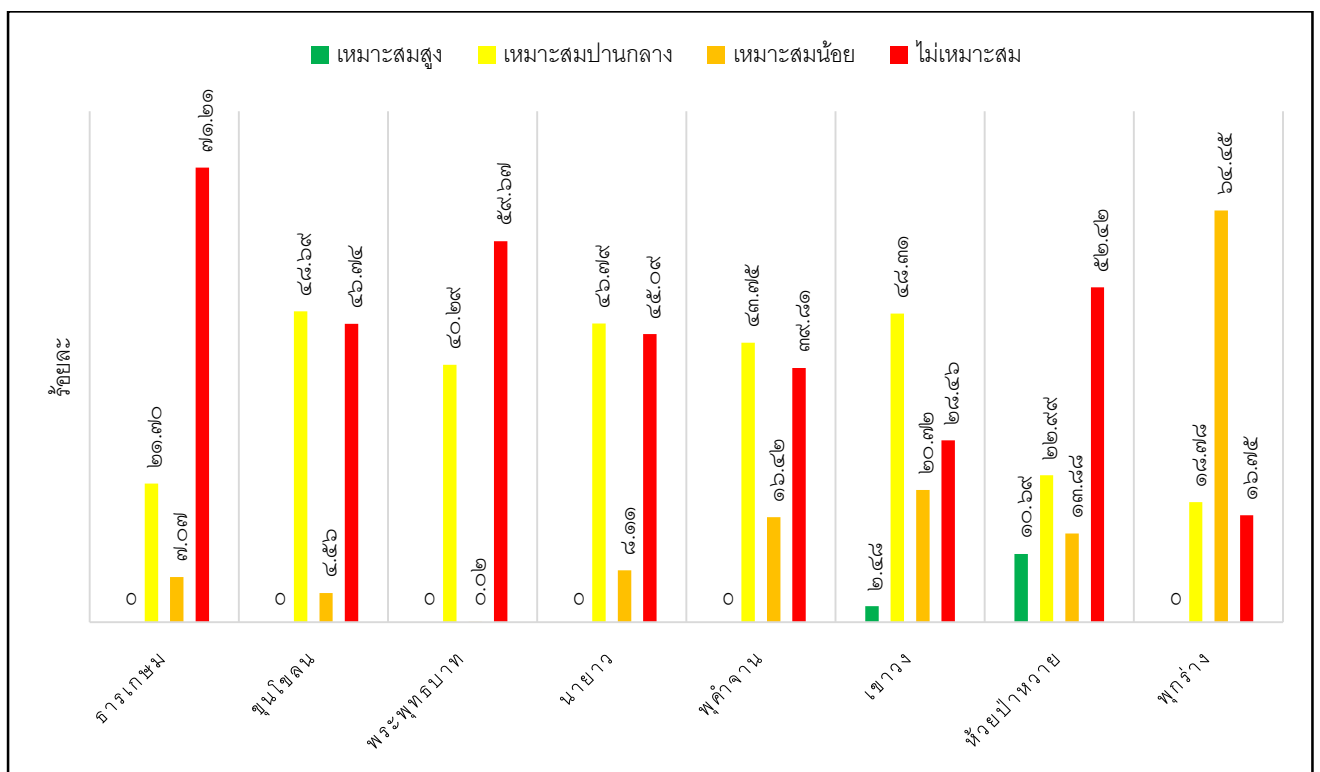
ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนที่แสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกลำไยสำหรับโรงงาน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๒๑ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกลำไยสำหรับโรงงาน อำเภอพระพุทธรบาท (ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

แผนภูมิแสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกลำไยสำหรับโรงงาน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๒๒ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกลำไยสำหรับโรงงาน อำเภอพระพุทธรบาท (ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

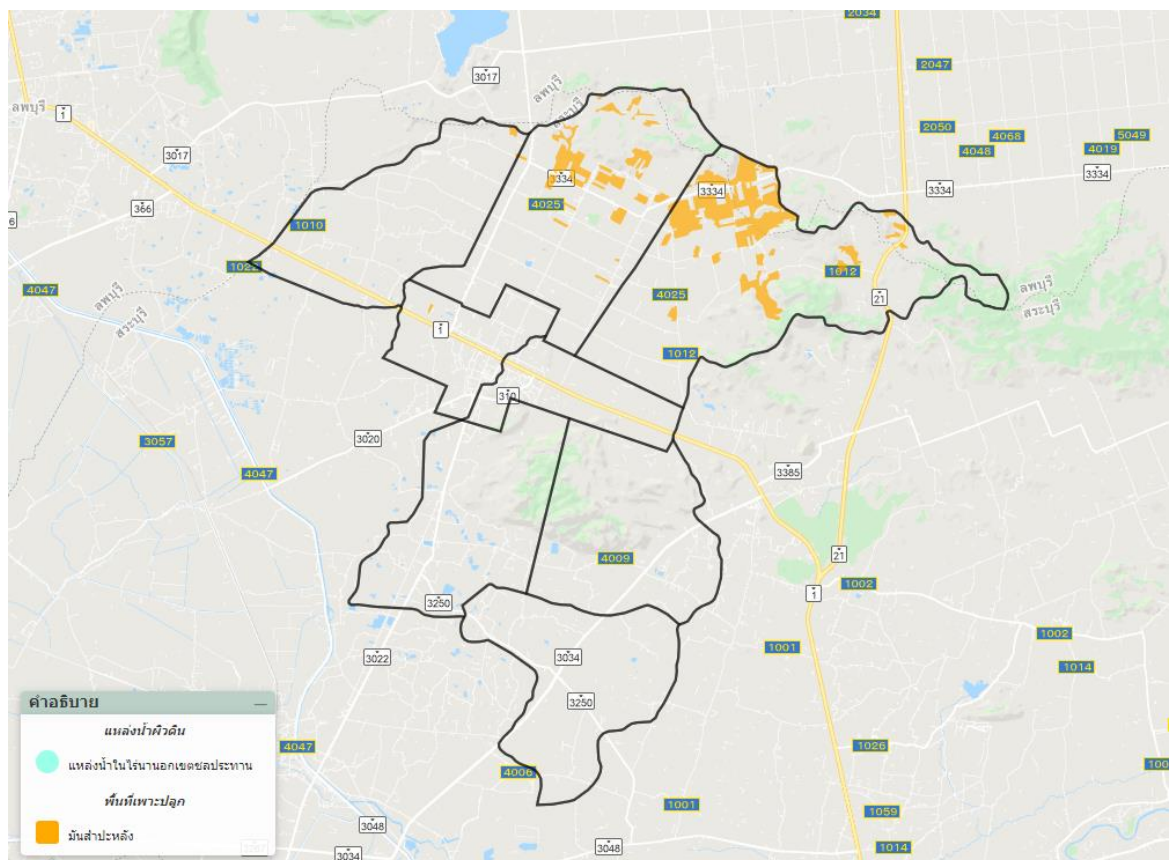
(๒) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังโรงงานอำเภอพระพุทธบาท จังหวัด.สระบุรี มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังโรงงาน จำนวน ๕,๘๐๓.๘๓ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลพุดำจาน จำนวน ๔,๐๐๘.๑๑ ไร่ รองลงมาคือตำบลธารเกษม จำนวน ๑,๗๓๐.๔๓ ไร่ ตำบลนายาว จำนวน ๔๙.๒๘ ไร่ และตำบลพระพุทธบาท จำนวน ๑๖.๐๑ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๖ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังโรงงาน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังโรงงาน
๑	ธารเกษม	๑,๗๓๐.๔๓
๒	ขุนโกลน	-
๓	พระพุทธบาท	๑๖.๐๑
๔	นายาว	๔๙.๒๘
๕	พุดำจาน	๔,๐๐๘.๑๑
๖	เขาวง	-
๗	ห้วยป่าหวาย	-
๘	พุกร่าง	-
	รวม	๕,๘๐๓.๘๓

ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังโรงงาน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๒๓ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังโรงงาน (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๓) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม

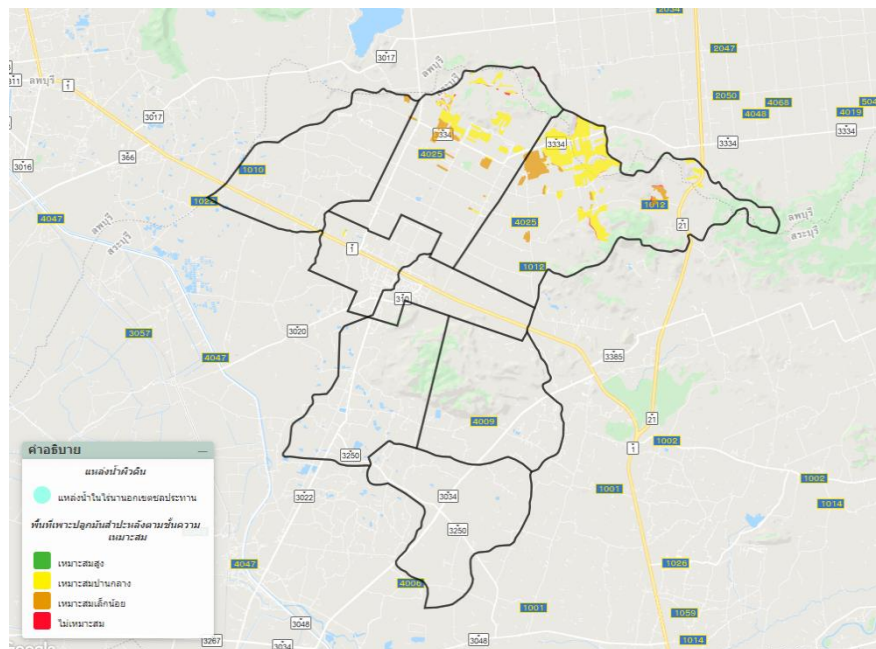
อำเภอพระพุทธบาท มีพื้นที่ปลูก ๕,๘๐๓.๘๔ ไร่ ตามระดับชั้นความเหมาะสม แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๔,๒๗๗.๖๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๗๐ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑,๔๐๐.๓๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๑๒ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๒๕.๘๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๑๖

ตารางที่ ๒๗ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลังโรงงาน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ ทั้งหมด
รวมอำเภอพระพุทธบาท	-	๔,๒๗๗.๖๑	๑,๔๐๐.๓๘	๑๒๕.๘๕	๕,๘๐๓.๘๔
ธารเกษม	-	-	๔๕๙.๐๗	๕๘.๔๔	๑,๗๓๐.๔๔
ขุนโกลน	-	-	-	-	-
พระพุทธบาท	-	๑๓.๙๖	๒.๐๕	-	๑๖.๐๑
นายาว	-	-	๔๗.๘๖	๑.๔๒	๔๙.๒๘
พุด่าง	-	๓,๐๕๐.๗๓	๘๙๑.๔๐	๖๕.๙๘	๔,๐๐๘.๑๑
เขาวง	-	-	-	-	-
ห้วยป่าหวาย	-	-	-	-	-
พุก่าง	-	-	-	-	-

ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘

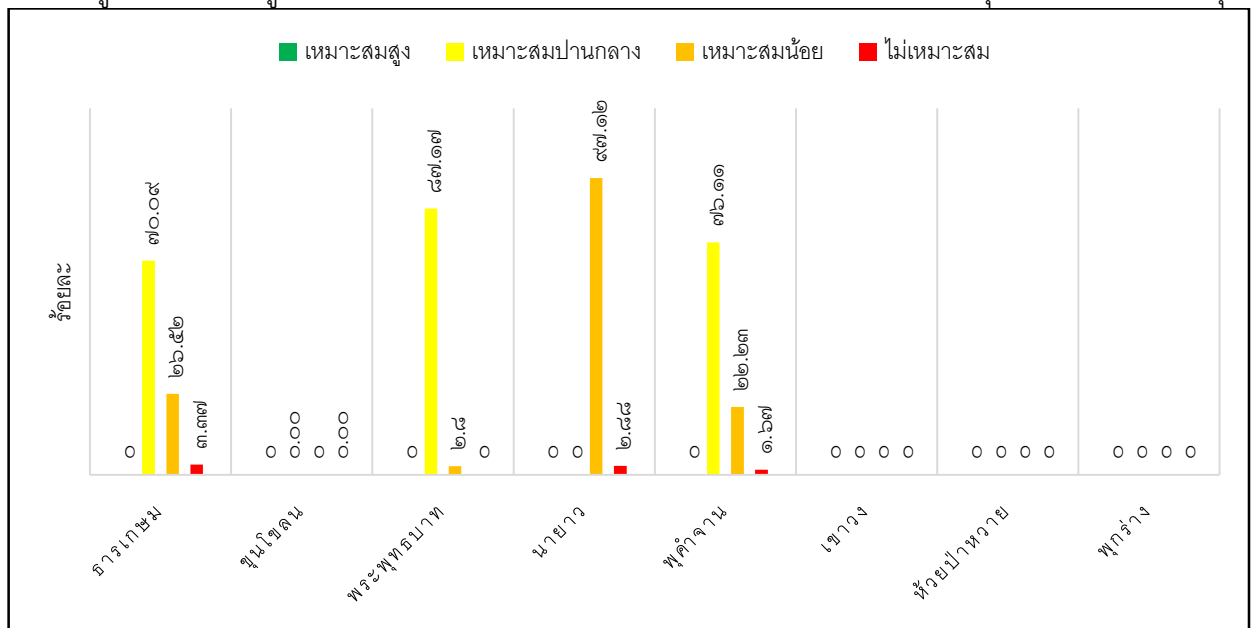
แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๒๔ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอพระพุทธบาท

(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอประพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๒๕ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอประพุทธบาท (ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) ปริมาณการผลิต

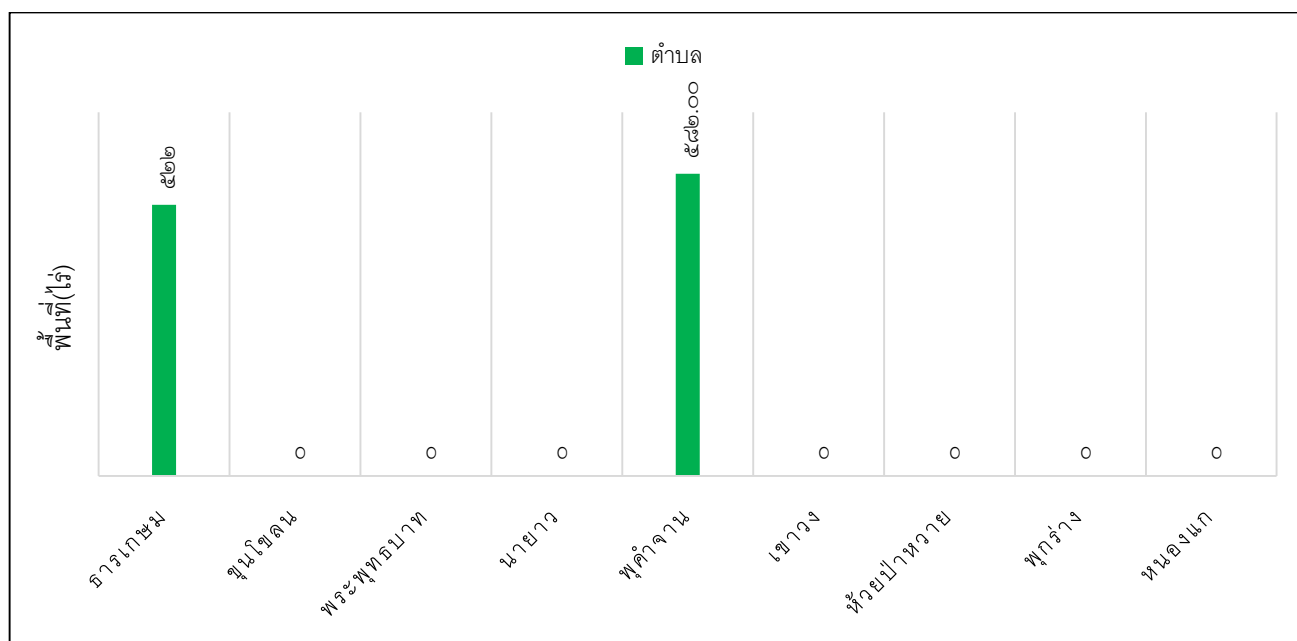
อำเภอประพุทธบาท มีพื้นที่การปลูกมันสำปะหลังโรงงาน จำนวน ๑,๑๔๖.๗๕ ไร่ ๖๐ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากอยู่ที่ตำบลพุดคำจานจำนวน ๕๘๒ ไร่ ๒๙ ครัวเรือน รองลงมา คือ ตำบลธารเกษม จำนวน ๕๒๑.๗๕ ไร่ ๓๑ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๘ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลังโรงงาน อำเภอประพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
พระพุทธบาท	-	-	-	-	-
ชุมโชตน	-	-	-	-	-
เขาวง	-	-	-	-	-
ธารเกษม	๓๑	๕๒๑.๗๕	๕๒๑.๗๕	๑,๕๖๕.๒๕	๕
พุดคำจาน	๒๙	๕๘๒	๕๘๒	๑,๗๔๖	๕
นายาว	-	-	-	-	-
หนองแก	-	-	-	-	-
พุกร่าง	-	-	-	-	-
ห้วยป่าหวาย	-	-	-	-	-
รวม	๖๐	๑,๑๔๖.๗๕	๑,๑๔๖.๗๕	๓,๓๑๑.๒๕	

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูก มันสำปะหลังโรงงาน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๒๖ แสดงปริมาณการปลูก มันสำปะหลังโรงงาน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

- พันธุ์ควรใช้ต้นพันธุ์ที่เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ ตามคำแนะนำของทางราชการ หรือสถาบันการศึกษาที่มีการศึกษาและวิจัยด้านการปรับปรุงพันธุ์มันสำปะหลัง
- การคัดเลือกต้นพันธุ์ควรเป็นต้นพันธุ์ที่มาจากแปลงที่มีการเจริญเติบโตดี ปราศจากการระบาดของศัตรูพืชและเป็นต้นพันธุ์ที่มีตาสมบูรณ์
- อายุต้นพันธุ์ควรใช้ต้นพันธุ์อายุ ๘ เดือน ถึง ๑๔ เดือน และมีเส้นผ่าศูนย์กลาง ไม่น้อยกว่า ๒ เซนติเมตร ณ กึ่งกลางลำต้น

- การเตรียมและแช่ท่อนพันธุ์ตัดต้นพันธุ์มันสำปะหลังเป็นท่อน ยาวประมาณ ๒๐-๒๕ เซนติเมตร โดยให้แต่ละท่อนมีตาไม่น้อยกว่า ๗ ตา จากนั้นนำท่อนพันธุ์มาจัดเพื่อยับยั้งด้วยการแช่ในสารเคมี เช่น สารไทอะมีโทแซม ๒๕% หรือ อิมิดาโคลพริด ๗๐ %WG อัตรา ๔ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือไดโนทีฟูเร็น ๑๐ %WG อัตรา ๔๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร นาน ๕-๑๐ นาที

(๒) การเตรียมดิน

- วางแผนการผลิตต้นพันธุ์มันสำปะหลังล่วงหน้า ให้ได้ต้นพันธุ์ตรงกับช่วงเวลาที่จำหน่าย
- การควบคุมและป้องกันกำจัดศัตรูพืช โดยเฉพาะการกำจัดวัชพืชช่วง ๓ เดือนแรกหลังปลูก
- การให้ปุ๋ย ไม่น้อยกว่า ๑ - ๒ ครั้ง ขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของดิน หรือค่าวิเคราะห์ดิน
- การตรวจแปลง ควรปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ดังนี้

๑) การตรวจพันธุ์ปนหรือต้นมันเรื้อ อย่างน้อย ๒-๓ ครั้ง เมื่อต้นมันสำปะหลังมีอายุ ๑-๓ เดือน และเมื่อต้นมันสำปะหลังมีอายุประมาณ ๘ เดือนหรือก่อนเก็บเกี่ยว หากพบพันธุ์ปนหรือต้นมันเรื้อให้ถอนและนำไปทำลายนอกแปลงปลูก

๒) การตรวจการระบาดของศัตรูพืช ควรตรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยเดือนละครั้งเมื่อพบศัตรูพืชเกินระดับเศรษฐกิจ ต้องรีบกำจัดและมีมาตรการป้องกันตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

(๓) การปลูก

การปลูกมันสำปะหลังนิยมใช้ท่อนพันธุ์โดยตัดลำต้นให้เป็นท่อนยาว ๑๕-๒๐ เซนติเมตร เลือกใช้ต้นพันธุ์ที่แก่มีอายุตั้งแต่ ๘ เดือนขึ้นไป การปลูกมันสำปะหลังทำได้โดย นำท่อนพันธุ์ที่เตรียมไว้ปักลงในดินให้ลึกประมาณ ๒/๓ ของท่อนพันธุ์ควรระวังอย่าปักส่วนยอดลงดินเพราะตาจะไม่งอก การปักตรง ๙๐ องศา หรือปักเฉียง ๔๕ องศา กับพื้นดิน ให้ผลผลิตไม่แตกต่างกัน และมันสำปะหลังจะงอกเร็ว สะดวกต่อการกำจัดวัชพืชและปลูกซ่อม และลงหัวด้านเดียว เป็นกลุ่ม ง่ายต่อการเก็บเกี่ยว ควรให้ระยะปลูกอยู่ที่ประมาณ ๘๐x๑๐๐ เซนติเมตร ปลูกได้ตั้งแต่ช่วงต้นฝนถึงปลายฝน หรือในขณะที่ดินมีความชื้น มันสำปะหลังเป็นพืชที่สามารถขึ้นได้ง่ายเพียงมีความชื้นเล็กน้อย

(๔) ระบบการให้น้ำ ควรให้น้ำในช่วงฤดูแล้งเพื่อจะช่วยให้มันสำปะหลังมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องหรือทำให้ใบร่วงน้อยที่สุด ซึ่งจะมีผลทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นแต่ละเดือนอย่างก้าวกระโดด ดังนั้น การปลูกมันสำปะหลังเพื่อให้ได้ผลผลิตสูงสุด ต้องปลูกในช่วงฤดูฝน คือ ตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเมษายน มีการให้น้ำในช่วงสองเดือนแรกของการเจริญเติบโตตามความจำเป็น และให้น้ำเต็มที่ในช่วงฤดูแล้ง ๕ เดือน ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงมีนาคม เก็บเกี่ยวที่อายุ ๑๒ เดือน ผลผลิตจะเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเท่าตัว

(๕) การดูแลรักษา มีข้อปฏิบัติดังนี้

๑) มันสำปะหลังอายุ ๑ เดือน เริ่มรดบำรุงด้วยจุลินทรีย์ฮอโรโมนผลไม้ ๑ ช้อน+น้ำ ๒๐ ลิตร ไปเรื่อยจนครบทุกต้น ประมาณ ๒๐๐ ลิตร/ไร่

๒) เริ่มดายหญ้าเมื่อมันสำปะหลังมีอายุ ๒ เดือนขึ้นไป ด้วยเคียวเกี่ยวหญ้า แล้วนำหญ้าวัชพืชต่างๆ มาคลุมโคนต้นไว้เพื่อรักษาความชื้น

๓) ตัดแต่งกิ่งมันสำปะหลังเมื่อมันอายุ ๒ เดือน โดยให้เหลือกิ่งไว้ ๒ กิ่งหันไปทางทิศเหนือ-ใต้ ลักษณะคล้ายตัว V เพื่อให้ได้รับแสงแดดเท่ากันทั้ง ๒ ด้าน

๔) ดายหญ้าอีกครั้งเมื่อมันอายุ ๓-๕ เดือน พร้อมตกแต่งกิ่ง

๕) รดน้ำหมักฮอโรโมนระเบิดหัวมันหรือฮอโรโมนอาหารหลัก ๕ หมู่อุตสาหกรรมเข้มข้นช่วงมันอายุ ๓-๕ เดือน เพื่อเร่งขยายหัวมันให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด ๑ ครั้ง

๖) สังเกตมันเริ่มออกหัวเมื่ออายุ ๓-๕ เดือน จะมีรอยแยกของดิน

๗) หัวมันสำปะหลังเมื่ออายุ ๓-๕ เดือน จะมีความยาวประมาณ ๑๒๐ เซนติเมตร

(๖) การใส่ปุ๋ย ประมาณ ๓๐-๔๕ วัน หลังการปลูก โดยใช้รตไลเล็กเดินตาม หรือ จานพรวน กำจัดวัชพืช ติดท้ายรถแทรกเตอร์พร้อมทั้งใส่ปุ๋ย ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒๕-๕๐ กก./ไร่ ห่างจากต้นมัน ๑ คืบ (๒๐ ซม.) จากนั้นใช้จอบกำจัดวัชพืชส่วนที่เหลือ พร้อมกับกลบปุ๋ยไปด้วย หรือใส่ปุ๋ยโดยการขุดหลุม ห่างจาก โคนต้น ๑ คืบ แล้วกลบดินตามก็ได้ข้อสำคัญควรใส่ปุ๋ยขณะที่ดินมีความชื้นอยู่กำจัดวัชพืช ครั้งที่ ๒ ประมาณ ๖๐-๗๐ วัน หลังการปลูก โดยปฏิบัติเช่นเดียวกันกับครั้งแรก กำจัดวัชพืช ครั้งที่ ๓ ตามความจำเป็น โดยใช้ จอบถาก หรือฉีดพ่นด้วยยากรัมม็อกโซน (ควรใช้ฝากรอบหัวฉีด เพื่อป้องกันไม่ให้ยาโดนตาและลำต้นมัน)

(๗) การเก็บเกี่ยว มันสำปะหลังได้เปรียบพืชไร่นาชนิดอื่นที่สามารถยืดหยุ่นอายุการเก็บเกี่ยวได้ตั้งแต่ ๘ เดือนขึ้นไปเกษตรกรจะเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังตามความจำเป็น เช่น ราคาในขณะนั้น และแรงงาน แต่โดยปกติจะเก็บ ๓๗ เกียวเมื่ออายุ ๑๐-๑๒ เดือน เพราะผลผลิตมันสำปะหลังจะมากขึ้นตามอายุที่เพิ่มขึ้น หลังจากเก็บเกี่ยวหัวมันสำปะหลัง ต้องตัดหัวและต้นออก และรีบส่งหัวมันสดเข้าโรงงานทันทีหรืออย่างช้าไม่เกิน ๓ วันมิฉะนั้นหัวมันจะเริ่มเน่า ส่วนลำต้นต้องเก็บทันทีเพื่อใช้ทำพันธุ์ต่อไป โดยนำไปกองรวมกันแบบตั้งขึ้นให้โคนติดพื้นดินส่วนยอดตั้งขึ้นในร่ม วิธีนี้สามารถเก็บต้นได้นานถึง ๓๐ วัน ส่วนของกิ่ง ก้าน และใบ และในส่วนที่เป็นวัสดุต่อซึ่งให้สับกลบลงสู่ดินทุกครั้งหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อเพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุให้แกดิน

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

๑. สับหั่วด้วยเครื่องหั่นมันเส้นในบริเวณที่สะอาด ซึ่งอาจจะเป็นลานคอนกรีต หรือลานดิน ที่มีผ้าใบปูรองไว้

๒. ตากมันเส้นโดยเกลี่ยให้มีความหนาพอประมาณ (๑๒ ต้นหั่วสดต่อพื้นที่ลานตาก ๑ ไร่) และพลิกกลับวันละ ๕ ครั้ง (เช้า ๒ ครั้ง บ่าย ๓ ครั้ง)

๓. หากท้องฟ้าแจ่มใส มีแดดจัด ใช้เวลาตาก ๓ วัน ก็เพียงพอ

๔. ต้องใช้ผ้าใบคลุมป้องกันน้ำค้าง น้ำฝน ในเวลากลางคืน

๕. หากมีปัญหาการเข้าทำลายของแมลง ต้องทำความสะอาดบริเวณรอบๆ ลานตาก เพื่อกำจัดแหล่งอาศัยและแหล่งอาหารของแมลง

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

๑. สำรวจแปลงมันสำปะหลังของตนเองอย่างสม่ำเสมอ หากพบต้นมันสำปะหลังแสดงอาการใบด่างให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้านทันที

๒. กำจัดต้นมันสำปะหลังที่เป็นโรคและแมลงหริ้วขาวยาสูบ

๒.๑ ถอนทำลายต้นที่เป็นโรค

๒.๒ พ่นสารเคมีกำจัดแมลงหริ้วขาวยาสูบ ดังนี้ ๔๐

- อิมิดาโคลพริด ๗๐% WG อัตรา ๑๒ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ

- ไดโนทีฟูเรน ๑๐% SL อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ

- ไทอะมีโทแซม ๒๕% WG อัตรา ๑๒ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ

๓. คัดเลือกท่อนพันธุ์สะอาด ใช้ท่อนพันธุ์จากแปลงที่ไม่เคยเป็นโรคหรือใช้ท่อนพันธุ์ที่ทราบ

แหล่งที่มา

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอพระพุทธบาท มีการปลูกมันสำปะหลังโรงงาน ฤดูกาลปลูกเริ่มตั้งแต่เดือน มีนาคม ถึงเดือน เมษายน ปลูกสูงสุดในเดือน เมษายน การเก็บเกี่ยวระหว่าง ธันวาคม ถึงเดือน กุมภาพันธ์ เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือน กุมภาพันธ์ โดยมีปฏิทินการเพาะปลูก ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มันสำปะหลังโรงงาน		▽	←→	△							←→	

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลังโรงงาน ในอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท พ.ศ. ๒๕๖๘)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอพระพุทธบาท มีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังโรงงาน เป็นเงิน ๖,๗๘๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๒๙ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังโรงงาน ปี ๒๕๖๗ อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

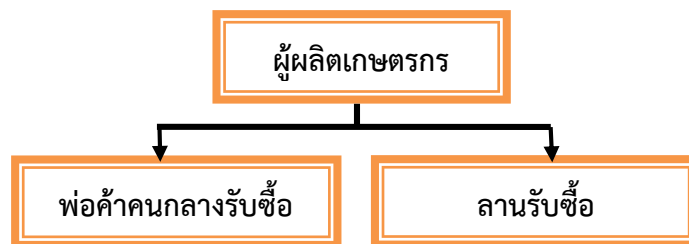
รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
ไถดะ			๓๐๐		
ไถแปร			๒๐๐		
ไถยกร่อง			๑๕๐		
ท่อนพันธุ์			๑,๒๓๐		
จ้างปลูก			๖๐๐		
ยาคุมวัชพืช			๒๐๐		
ปุ๋ยอินทรีย์			๙๐๐		
ปุ๋ยเคมี ๐-๐-๖๐			๑,๒๐๐		
ค่าจ้างชุดเก็บเกี่ยว			๒,๐๐๐		
รวมต้นทุน			๖,๗๘๐		
ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม/ไร่)			๕,๐๐๐		
รวมรายได้ (บาท/ไร่)			๑๑,๐๐๐		
กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)			๔,๒๒๐		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท พ.ศ. ๒๕๖๘

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธิตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

แผนภูมิแสดงเส้นทางวิธิตลาดของอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๒๘ แสดงวิธีการตลาดมันสำปะหลังโรงงาน ของอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

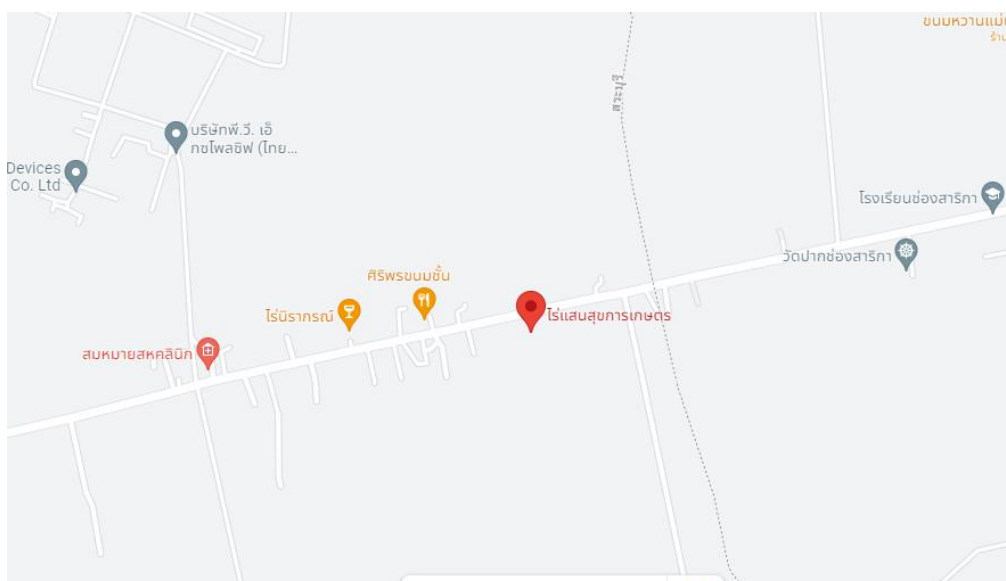
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอพระพุทธบาท มีแหล่งรับซื้อผลผลิตมันสำปะหลังโรงงาน ในเขตพื้นที่ รวมจำนวน ๑ แห่ง คือ

- ไร่แสนสุขการเกษตร

แผนที่แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิตมันสำปะหลังโรงงาน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๒๙ แสดงแหล่งรับซื้อมันสำปะหลังโรงงาน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอพระพุทธรบาท มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการปลูกมันสำปะหลังโรงงาน จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๑ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

- การพัฒนาคุณภาพผลผลิต
- การลดต้นทุนการผลิต

ตารางที่ ๓๐ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในการผลิตมันสำปะหลังโรงงาน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นางญาณิกา ทองบุญ	๕	ธารเกษม	พระพุทธร	๖๑	การพัฒนาคุณภาพ

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธรบาท พ.ศ.๒๕๖๘

๑.๔.๓ ชนิดสินค้า อ้อยโรงงาน

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

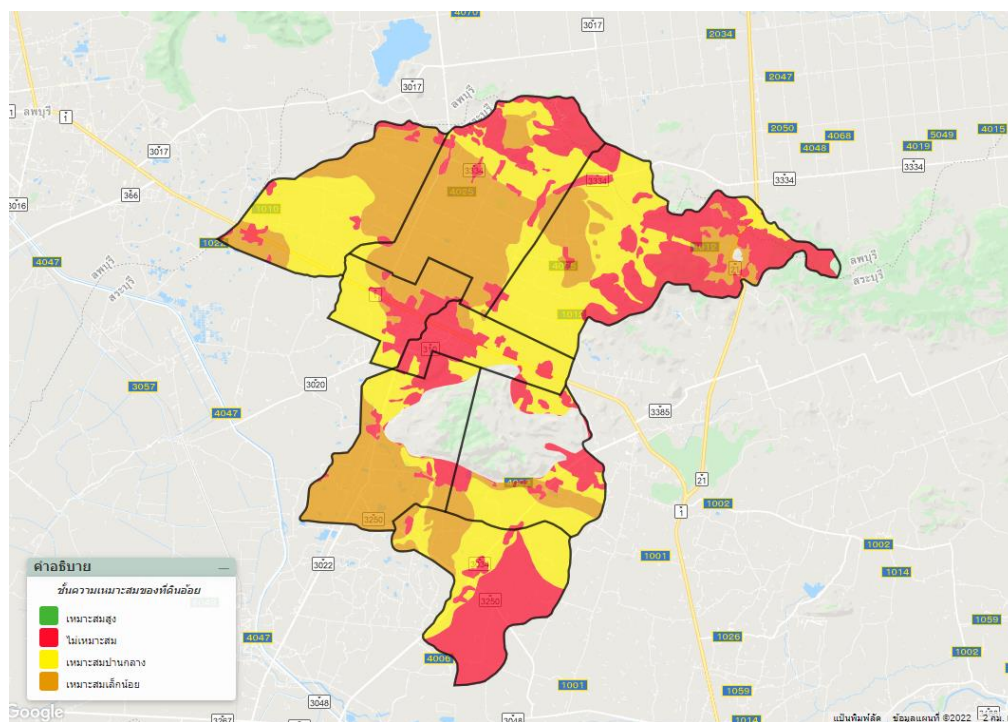
อำเภอพระพุทธรบาท มีพื้นที่ที่เหมาะสมปลูกอ้อยโรงงาน ทั้งหมด จำนวน ๑๒๖,๒๓๐.๙๙ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๔๖,๒๒๔.๔๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๖๑ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๔๒,๐๓๕.๐๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๓ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๓๗,๙๗๑.๕๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๐๔

ตารางที่ ๓๑ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อยโรงงาน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอพระพุทธบาท	-	๔๖,๒๒๔.๔๓	๔๒,๐๗๕.๐๑	๓๗,๙๓๑.๕๕	๑๒๖,๒๓๐.๙๙
ธารเกษม	-	๕,๓๐๗.๒๔	๑๓,๖๖๕.๓๐	๕,๔๗๕.๐๕	๒๔,๔๔๗.๕๙
ขุนไชยน	-	๗,๐๗๔.๒๑	๓๒๒.๖๑	๓,๓๐๖.๗๔	๗,๐๗๔.๒๑
พระพุทธบาท	-	๓,๑๓๗.๗๑	๒,๒๖๓.๔๐	๒,๓๘๔.๙๖	๗,๗๘๖.๐๗
นายาว	-	๘,๑๒๐.๒๘	๑,๑๓๕.๗๘	๘,๐๙๗.๐๐	๑๗,๓๕๓.๐๖
พุดจาน	-	๑๓,๓๐๐.๖๐	๔,๙๖๓.๘๕	๑๒,๑๓๖.๘๐	๓๐,๔๐๑.๒๕
เขาวง	-	๔,๘๘๘.๓๓	๑,๙๙๔.๑๘	๒,๗๓๘.๘๖	๙,๖๒๑.๓๗
ห้วยป่าหวาย	-	๕,๕๙๔.๕๖	๒,๓๐๖.๖๘	๘,๗๐๗.๐๘	๑๖,๖๐๘.๓๒
พุกร่าง	-	๒,๔๓๐.๘๕	๘,๓๔๐.๔๓	๒,๑๖๗.๘๔	๑๒,๙๓๙.๑๒

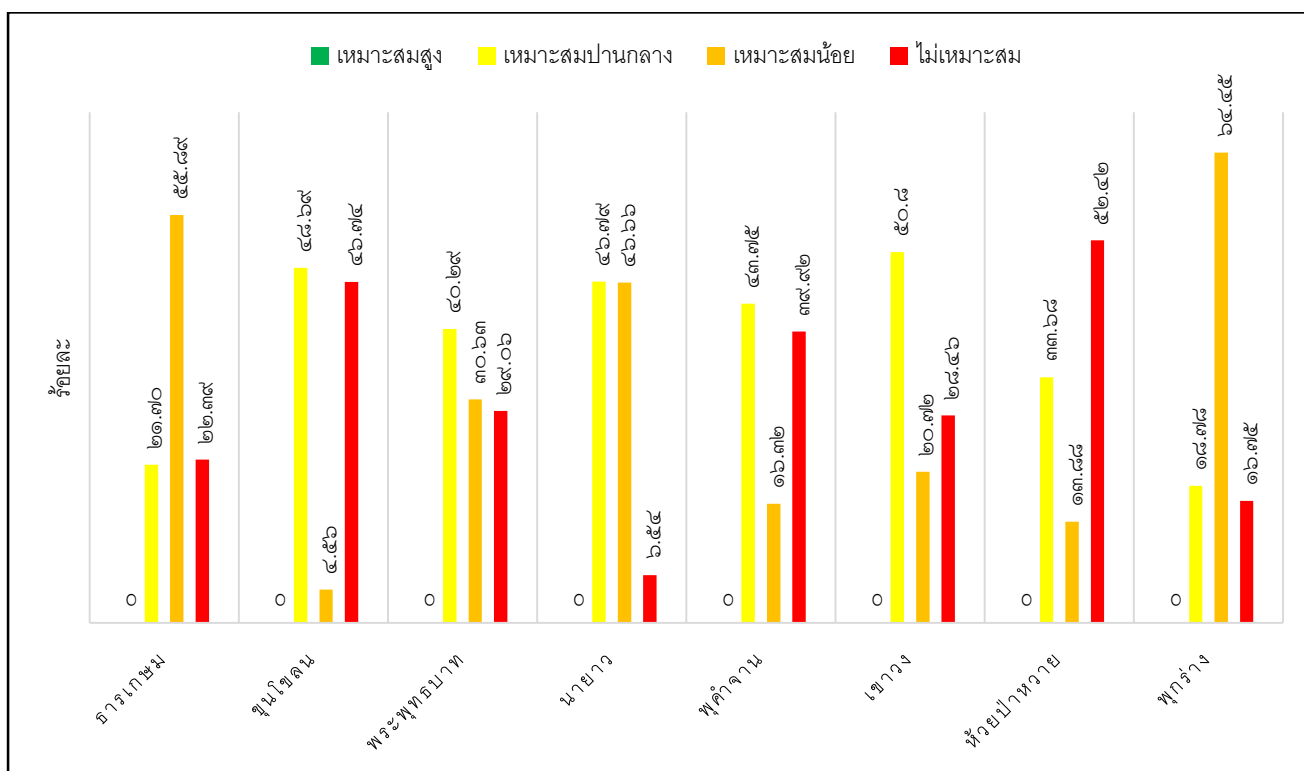
ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมการปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๓๐ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

แผนภูมิแสดงเขตความเหมาะสมการปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๓๑ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับอ้อยโรงงาน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน

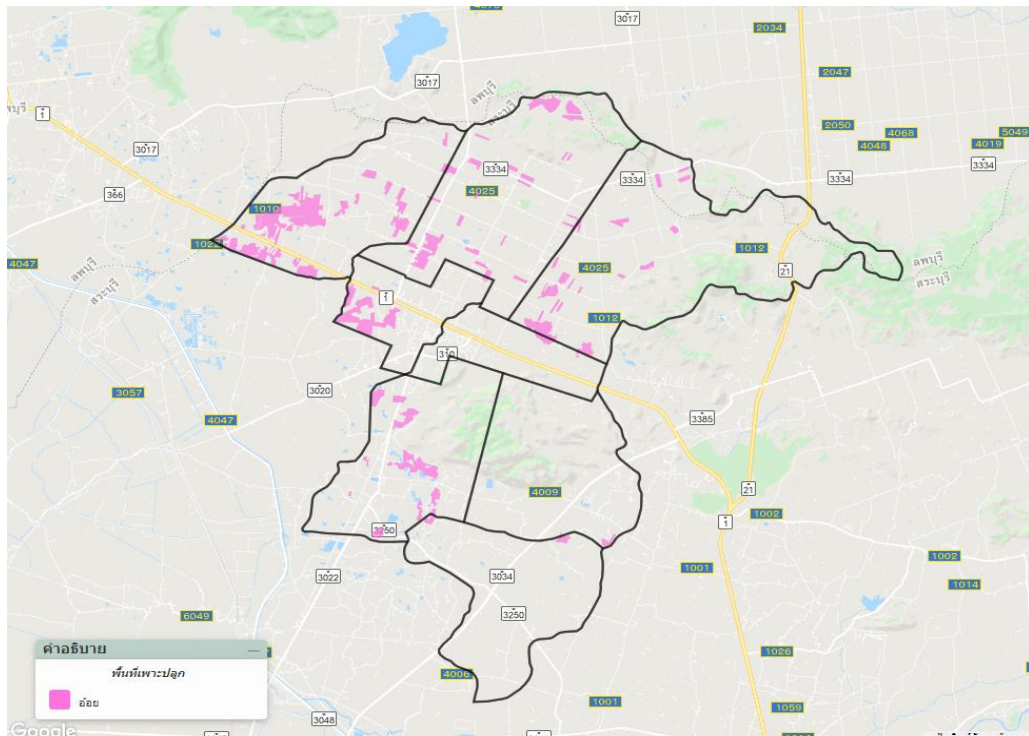
อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่ ปลูกอ้อยโรงงาน จำนวน ๗,๔๔๑.๗๒ ไร่ โดยปลูกมากที่สุด คือ ตำบลนายาว จำนวน ๒,๖๗๗.๔๕ ไร่ รองลงมา คือ ตำบลธารเกษม จำนวน ๑,๔๖๒.๘๘ ไร่ ตำบลพุกร่าง จำนวน ๑,๐๗๖.๙๕ ไร่ ตำบลพุดจัน จำนวน ๑,๐๗๒.๘๖ ไร่ ตำบลพระพุทธบาท จำนวน ๘๗๗.๖๙ ไร่ ตำบลห้วยป่าหวาย จำนวน ๑๑๓.๙๘ ไร่ ตำบลขุนโหล่น จำนวน ๙๔.๙๒ ไร่ และตำบลเขาวง จำนวน ๖๔.๙๙ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๒ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน (ไร่)
๑	ธารเกษม	๑,๔๖๒.๘๘
๒	ขุนโหล่น	๒,๑๘๑.๔๓
๓	พระพุทธบาท	๘๗๗.๖๙
๔	นายาว	๒,๖๗๗.๔๕
๕	พุดจัน	๑,๐๗๒.๘๖
๖	เขาวง	๖๔.๙๙
๗	ห้วยป่าหวาย	๑๑๓.๙๘
๘	พุกร่าง	๑,๐๗๖.๙๕
	รวม	๗,๔๔๑.๗๒

ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๓๒ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอพระพุทธบาท
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๓) พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม

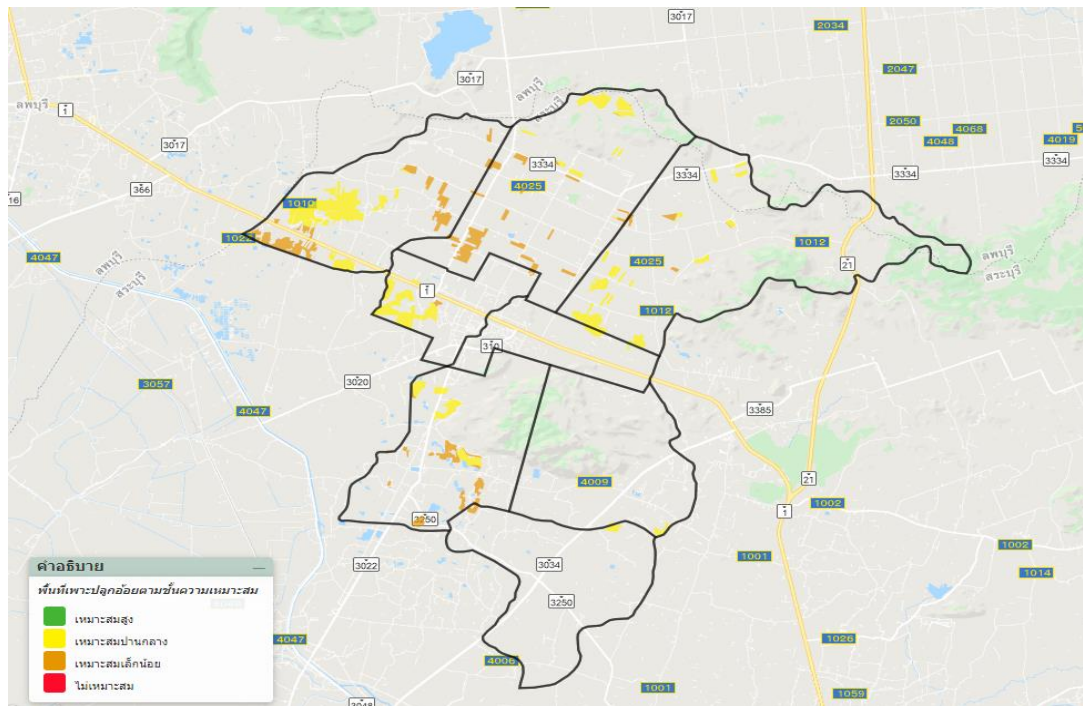
อำเภอพระพุทธบาท มีพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๗,๔๔๑.๗๒ ไร่ แบ่งเป็น พื้นที่เหมาะปานกลาง (S๒) จำนวน ๔,๗๐๓.๙๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๒๑ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒,๗๓๓.๓๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๗๓ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๔.๓๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๕

ตารางที่ ๓๓ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อยโรงงาน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอพระพุทธบาท	-	๔,๗๐๓.๙๘	๒,๗๓๓.๓๕	๔.๓๙	๗,๔๔๑.๗๒
ธารเกษม	-	๕๖๕.๘๕	๘๙๓.๖๓	๓.๔๐	๑,๔๖๒.๘๘
ขุนไชลอน	-	๙๔.๙๒	-	-	๙๔.๙๒
พระพุทธบาท	-	๘๓๒.๓๐	๔๕.๓๙	-	๘๗๗.๖๙
นายาว	-	๑,๕๙๐.๕๙	๑,๐๘๖.๘๖	-	๒,๖๗๗.๔๕
พุดจาง	-	๙๖๗.๒๗	๑๐๕.๕๘	-	๑,๐๗๒.๘๖
เขาวง	-	๖๔.๙๙	-	-	๖๔.๙๙
ห้วยป่าหวาย	-	๖๑.๙๔	๕๒.๐๓	-	๑๑๓.๙๘
พกร่าง	-	๕๒๖.๑๒	๕๔๙.๘๕	๐.๙๙	๑,๐๗๖.๙๖

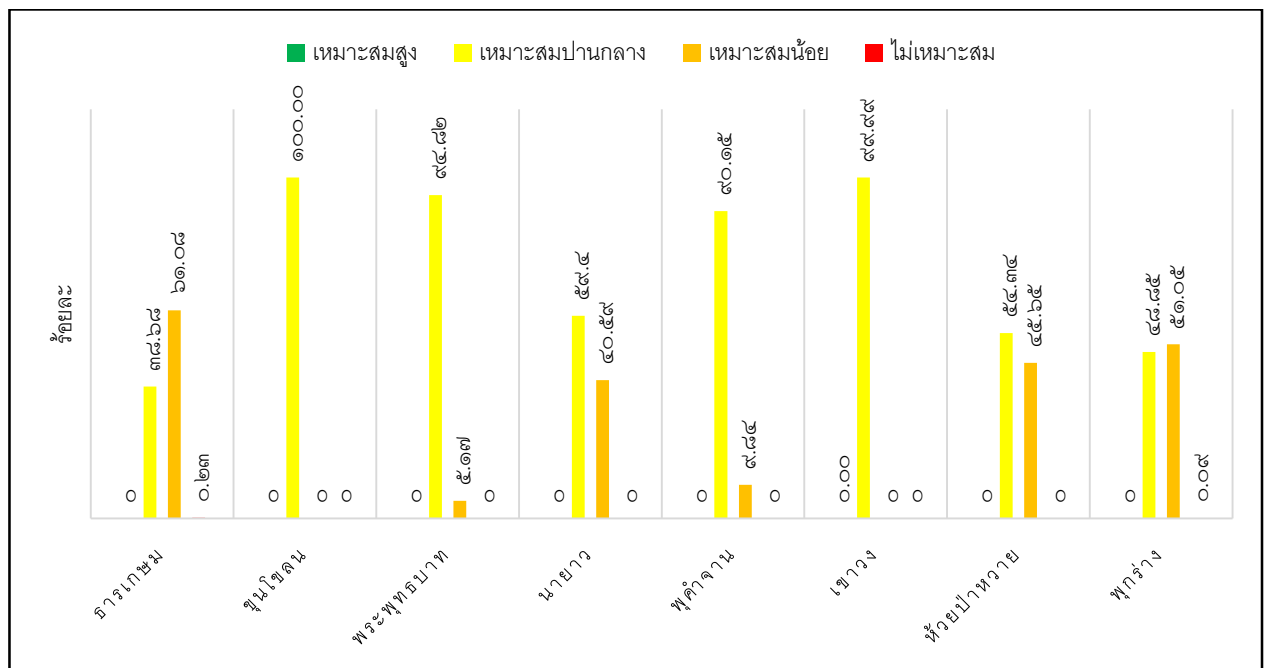
ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๓๓ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๓๔ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) ปริมาณการผลิต

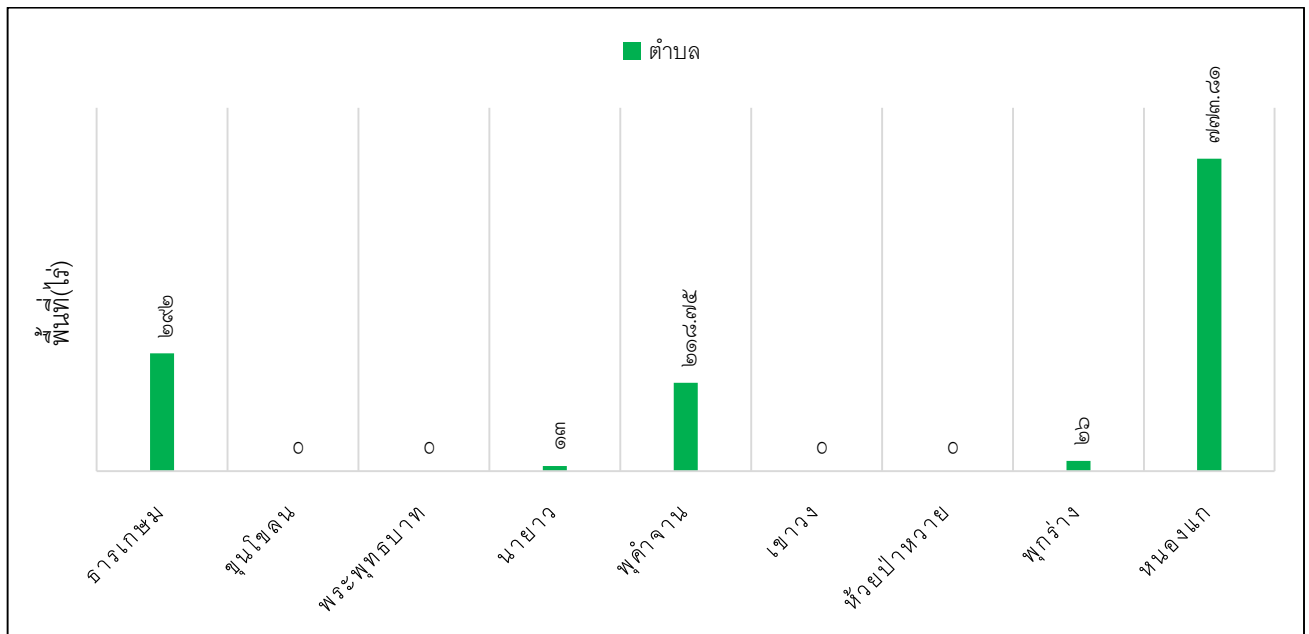
อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี .มีพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน จำนวน ๑,๓๒๓.๕๖ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลหนองแก จำนวน ๗๗๓.๘๑ ไร่ ๒๔ ครัวเรือน รองลงมา คือ ตำบลธารเกษม จำนวน ๒๙๒ ไร่ ๙ ครัวเรือน ตำบลพุดำจาน จำนวน ๒๑๘.๗๕ ไร่ ๕ ครัวเรือน ตำบลพุกร่าง จำนวน ๒๖ ไร่ ๑ ครัวเรือน และตำบลนายาว จำนวน ๑๓ ไร่ ๑ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๔ แสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
พระพุทธรบาท	-	-	-	-	-
ขุนโกลน	-	-	-	-	-
เขาวง	-	-	-	-	-
ธารเกษม	๙	๒๙๒	๒๙๒	๒,๙๒๐,๐๐๐	๑๐
พุดำจาน	๕	๒๑๘.๗๕	๒๑๘.๗๕	๒,๑๘๗,๕๐๐	๑๐
นายาว	๑	๑๓	๑๓	๑๓๐,๐๐๐	๑๐
หนองแก	๒๔	๗๗๓.๘๑	๗๗๓.๘๑	๗,๗๓๘,๑๐๐	๑๐
พุกร่าง	๑	๒๖	๒๖	๒๖๐,๐๐๐	๑๐
ห้วยป่าหวาย	-	-	-	-	-
รวม	๓๙	๑,๓๒๓.๕๖	๑,๓๒๓.๕๖	๑๓,๒๓๕,๖๐๐	

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนภูมิแสดงปริมาณปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๓๕ แสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี ปัจจุบันพันธุ์อ้อยมีหลายพันธุ์ ควรเลือกพันธุ์ที่มีลักษณะการเจริญเติบโตดี ให้ผลผลิตสูงและมีความหวานสูงด้วย โดยพิจารณาจากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

๑. พันธุ์อ้อยมีความสมบูรณ์ตรงตามพันธุ์ อายุประมาณ ๘-๑๐ เดือน ควรเป็นอ้อยปลูกใหม่ มีการเจริญเติบโตดีปราศจากโรคและแมลง

๒. ตาอ้อยต้องสมบูรณ์ ควรมีกาบใบหุ้มเพื่อป้องกันการชำรุดของตาและเมื่อจะปลูกจึงค่อยลอกออก

๓. ขนาดท่อนพันธุ์ที่ใช้ปลูกควรมีตา ๒-๓ ตา หรือจะวางทั้งลำก็ได้

(๒) การเตรียมดิน

๑. ควรเลือกที่ดิน น้ำไม่ขัง ดินร่วนซุย มีความอุดมสมบูรณ์ดี หน้าดินลึกอย่างน้อย ๒๐ นิ้ว pH ๕-๗.๗ แสงแดดจัด ปริมาณน้ำฝนควรมากกว่าปีละ ๑,๕๐๐ มิลลิเมตร และมีการกระจายของฝนสม่ำเสมอ ถ้าฝนน้อยกว่านี้ควรจะมีการชลประทานช่วย การคมนาคมสะดวก และอยู่ห่างจากโรงงานน้ำตาลไม่เกิน ๕๐ กิโลเมตร

๒. ควรปรับระดับพื้นที่และแบ่งแปลงปลูกอ้อย เพื่อความสะดวกในการใช้เครื่องจักรในการเตรียมดินปลูก และเก็บเกี่ยว ตลอดจนการระบายน้ำ

๓. การไถ ควรไถอย่างน้อย ๒ ครั้ง หรือมากกว่า ความลึกอย่างน้อย ๒๐ นิ้ว หรือ มากกว่า เพราะอ้อยมีระบบรากยาว ประมาณ ๒-๓ เมตร และทำร่องปลูก

(๓) การปลูก

๑. ปลูกด้วยแรงคน คือหลังจากเตรียมดินยกร่อง ระยะระหว่างร่อง ๑-๑.๕ เมตร แล้ว นำท่อนพันธุ์มาวางแบบเรียงเดียวหรือคู่ ปัจจุบันเกษตรกรนิยมปลูกโดยวางอ้อยทั้งลำเลื้อยกันลงในร่อง เสร็จแล้วกลบดินให้หนาประมาณ ๓-๕ เซนติเมตร ถ้าปลูกปลายฤดูฝนควรกลบดินให้หนาเป็น ๒ เท่าของการปลูกต้นฤดูฝน

๒. การปลูกอ้อยโดยใช้เครื่องปลูก จะช่วยประหยัดแรงงานและเวลา เพราะจะใช้แรงงานเพียง ๓ คนเท่านั้น คือคนขับ คนป้อนพันธุ์อ้อย และคนเตรียมอุปกรณ์อย่างอื่นถ้าเป็นเครื่องปลูกแถวเดียว แต่ถ้าเป็นเครื่องปลูกแบบ ๒ แถว ก็ต้องเพิ่มคนขึ้นอีก ๑ คน โดยจะรวมแรงงานตั้งแต่ยกร่อง สับท่อนพันธุ์ ใส่ปุ๋ย และกลบร่อง มารวมในครั้งเดียว ซึ่งเกษตรกรสามารถปลูกอ้อยได้วันละ ๘-๑๐ ไร่ แต่จะต้องมีการปรับระดับพื้นที่และเตรียมดินเป็นอย่างดีด้วย

(๔) ระบบการให้น้ำ ช่วงการให้น้ำอ้อยแบ่งเป็น ๔ ระยะ ประกอบด้วย ระยะตั้งตัว ระยะเติบโตทางลำต้น ระยะสร้างน้ำตาล และระยะแก่ รวมระยะเวลา ๓๓๐ วัน ต้องใช้น้ำรวม ๑,๕๑๕ มิลลิเมตร หรือ ๒,๔๒๔ คิวต่อไร่ รายละเอียดดังนี้

ระยะที่ ๑ หรือระยะตั้งตัว ซึ่งเป็นระยะอ้อยเริ่มงอก อายุอ้อย ๒-๓ สัปดาห์ กินเวลาประมาณ ๓๐ วัน ระยะนี้เป็นช่วงที่อ้อยเริ่มงอกจนมีใบ และเป็นต้นอ่อน ความต้องการน้ำจะยังไม่มากนัก เพราะรากอ้อยยังสั้น และการคายน้ำยังน้อย ความต้องการน้ำระยะนี้จะอยู่ที่ ๔ มิลลิเมตรต่อวัน รวมแล้วต้องใช้น้ำ ๑๒๐ มิลลิเมตร

ระยะที่ ๒ หรือระยะเติบโตทางลำต้น ซึ่งเป็นระยะที่อ้อยแตกกอ อายุอ้อย ๓-๔ เดือน กินเวลา ๑๔๐ วัน เปรียบเทียบกับมนุษย์คือช่วงวัยเด็กจนถึงวัยรุ่น ซึ่งเป็นช่วงที่สำคัญต่อพัฒนาการทางด้านร่างกาย อ้อยในช่วงนี้กำลังแตกกอ และสร้างปล้อง รากอ้อยเริ่มแผ่กระจายทั้งแนวราบ และแนวลึกจึงเป็นช่วงที่อ้อยต้องการน้ำมากและบ่อยครั้ง หากได้รับน้ำอย่างเพียงพอ ปริมาณลำต้อกอจะมีจำนวนมาก ปล้องจะยาว และผลผลิตสูง ระยะนี้อ้อยจะต้องการน้ำ ๔.๕ มิลลิเมตรต่อวัน รวมแล้วต้องใช้น้ำ ๖๓๐ มิลลิเมตร

ระยะที่ ๓ หรือระยะสร้างน้ำตาล อายุอ้อย ๗-๘ เดือน กินเวลา ๑๒๕ วัน ระยะนี้เป็นช่วงที่ให้น้ำเฉพาะอ้อยที่เริ่มแสดงอาการขาดน้ำเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องให้น้ำบ่อย เพราะพื้นที่ใบอ้อยที่ใช้ประโยชน์จะน้อยลง และอ้อยมีการคายน้ำน้อยลง รวมถึงตอบสนองต่อแสงแดดน้อยลง ระยะนี้ความต้องการน้ำจะอยู่ที่ ๕ มิลลิเมตรต่อวัน รวมความต้องการน้ำ ๖๒๕ มิลลิเมตร

ระยะที่ ๔ หรือระยะสุกแก่ กินเวลาประมาณ ๓๕ วัน เป็นช่วงที่อ้อยเติบโตน้อยลง และกำลังสะสม น้ำตาล ความต้องการน้ำ ๔ มิลลิเมตรต่อวัน รวมความต้องการน้ำ ๑๔๐ มิลลิเมตร

(๕) การดูแลรักษา

๑. ทำการตัดแต่งต่ออ้อยหลังจากตัดทันที หรือเสร็จภายใน ๑๕ วัน ถ้าตัดอ้อยชิดดิน ก็ไม่ต้องตัด แต่งต่ออ้อย ทำให้ประหยัดเงินและเวลา

๒. ใช้พรวนเอนกประสงค์ ๑-๒ ครั้ง ระหว่างแถวอ้อยเพื่อตัดและคลุกใบ หรือใช้คราดคราดใบอ้อย จาก ๓ แถวมารวมไว้แถวเดียว เพื่อพรวนดินได้สะดวก

๓. ใช้รีเปอร์หรือไถสั่วลงระหว่างแถวอ้อย เพื่อระบัดดินดาน

๔. การใส่ปุ๋ย ควรใส่มากกว่าอ้อยปลูก ใช้สูตรเช่นเดียวกับอ้อยปลูก

๕. ในแปลงที่ไม่เผาใบอ้อยและตัดอ้อยชิดดิน ก็จะไม่ค่อยทิ้งไว้ตามธรรมชาติ และเริ่มตายหญ้าใส่ปุ๋ย เมื่อเข้าฤดูฝน

๖. การไว้ต่ออ้อยได้นานแค่ไหนขึ้นกับหลุมตายของอ้อยว่ามีมากน้อยเพียงใด ถ้ามีหลุมตายมาก ก็ จะรื้อปลูกใหม่

(๖) การใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ยอ้อย เป็นสิ่งจำเป็น ควรมีการใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยพืชสดร่วมกับปุ๋ยเคมี เพื่อปรับปรุงสภาพทางกายภาพของดิน ปริมาณปุ๋ยที่ใส่ควรดูตามสภาพความอุดมสมบูรณ์ของดิน และการเจริญเติบโตของ อ้อย ถ้ามีการวิเคราะห์ดินด้วยก็ดี ปุ๋ยเคมีที่ใส่ควรมีธาตุอาหารครบทั้ง ๓ อย่าง คือ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และ โพแทสเซียม (เอ็น พี เค) ควรแบ่งใส่ ๒ ครั้ง คือ

๑. ใส่ปุ๋ยรองพื้น ใส่ก่อนปลูกหรือพร้อมปลูก ใช้ปุ๋ยที่มีธาตุอาหาร เอ็น พี เค ทั้ง ๓ ตัว เช่น ๑๕-๑๕- ๑๕, ๑๖-๑๖-๑๖ หรือ ๑๒-๑๐-๑๘ อัตรา ๕๐-๑๐๐ กิโลกรัม/ไร่

๒. ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าอ้อยอายุไม่เกิน ๓ - ๔ เดือน ควรเป็นปุ๋ยไนโตรเจนอย่างเดียว เช่น ๒๑-๐-๐ อัตรา ๕๐ กิโลกรัม/ไร่

(๗) การเก็บเกี่ยว กำหนดเวลาเก็บเกี่ยวอ้อยขึ้นอยู่กับเวลาเปิดหีบของโรงงาน ซึ่งทางราชการเป็นผู้ กำหนดเป็นรายปี เท่าที่ผ่านมา กำหนดให้เปิดหีบได้ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน เป็นต้นไป แต่โรงงานส่วนมากมักจะเปิด หีบในราวปลายเดือนพฤศจิกายน ถึงกลางเดือนธันวาคม ดังนั้นเวลาเก็บเกี่ยวอ้อยจึงผันแปรไปตามเวลาเปิดหีบของ โรงงานด้วย ก่อนกำหนดเปิดหีบโรงงานบางโรง โดยเฉพาะที่ซื้ออ้อยตามคุณภาพ จะส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจคุณภาพอ้อย เป็นระยะๆ ตรวจด้วยเครื่องมือที่เรียกว่า แชนดรีแฟรกโตมิเตอร์ (hand refractometer) วัดความหวานของอ้อย โดยตรงในไร่ หรือบางทีก็เก็บตัวอย่าง เข้ามาวิเคราะห์ความหวาน ที่โรงงานน้ำตาล เมื่อเห็นว่าอ้อยนั้นมีความหวานพอ ก็ จะสั่งให้ตัดตามกำหนด การตรวจวัดความหวาน และการตัดจะเริ่มต้นจากอ้อยต่อก่อน อายุเก็บเกี่ยวของอ้อยต่อ ประมาณ ๙-๑๒ เดือน ส่วนของอ้อยปลูกประมาณ ๑๒-๑๔ เดือนการเก็บเกี่ยวอ้อยส่วนใหญ่ใช้คนตัด โดยทั่วไปเก็บ เกียวโดยไม่เผา นอกจากจำเป็นเช่นมีโรค หรือแมลงระบาด หรือต้องการให้ทำงานได้เร็วขึ้น เพราะอ้อยเผาเสื่อม คุณภาพเร็วกว่าอ้อยที่ไม่เผา การตัดเริ่มด้วยการใช้มีดรีดใบออก ตัดลำต้นชิดดิน แล้วตัดยอดอ่อนทิ้งไป นำอ้อยที่ได้มัด รวมกันมัดละ ๘-๑๕ ลำ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดและน้ำหนักของอ้อย ที่จะบรรทุกได้สะดวก วางมัดอ้อยเป็นแถวๆ เพื่อ สะดวกในการบรรทุก หลังจากนั้นจึงใช้รถบรรทุก ๑๐ ล้อเข้าไปบรรทุกในไร่ เพื่อส่งเข้าโรงงานต่อไป โดยเฉลี่ยคนงาน คนหนึ่งตัดอ้อยได้วันละ (๘ ชั่วโมง) ๑ ตัน

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การตัดและขนส่งอ้อย เกษตรกรจะต้องปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้ผลตอบแทนสูงสุด ซึ่งเกษตรกรจะต้องรู้ว่าอ้อยของตัวเองแก่หรือยัง โดยดูจากอายุ ปริมาณ น้ำตาลในต้นอ้อย และวางแผนการตัดอ้อยร่วมกับโรงงาน ควรตัดอ้อยให้ชิดดินเพื่อให้เกิดลำต้นใหม่จากใต้ดิน ซึ่งจะแข็งแรงกว่าต้นที่เกิด จากตาบนดิน

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู การใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชให้มีประสิทธิภาพ เกษตรกรต้องรู้จักวิธีใช้ให้ถูกต้อง ฉีดสารเคมีกำจัดวัชพืชในขณะที่ดินมีความชื้น หัวฉีดควรเป็นรูปพัด นอกจากนี้สามารถคุมวัชพืชโดยปลูกพืชอายุสั้นระหว่างแถวอ้อย เช่น ข้าวโพด ถั่วเขียว และถั่วเหลือง เป็นต้น

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอพระพุทธบาท มีการปลูกอ้อยโรงงาน ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
อ้อยโรงงาน	←.....→		△	→							←.....→	▽

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๓๖ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกอ้อยโรงงาน ในอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท พ.ศ. ๒๕๖๘)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอพระพุทธบาท มีต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน เป็นเงิน ๑๒,๗๒๐ บาท/ไร่ ในการปลูกปีแรก และมีต้นทุนการปลูกปีที่ ๒ เป็นต้นไป ๙,๘๘๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๓๕ แสดงต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน ปี ๒๕๖๗ อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี (ต้นทุนอ้อยปลูกใหม่)

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
ไถดะ			๓๕๐		
ไถแปร			๒๕๐		
ท่อนพันธุ์			๑,๔๔๐		
ปลูก (รถปลูก)			๘๐๐		
ยาคุมวัชพืช			๕๕๐		
ปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๑ สูตร ๑๘-๔๖-๐			๖๕๐		
ค่าแรงฝังปุ๋ย ครั้งที่ ๑			๒๐๐		
ปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๒ สูตร ๑๕-๑๕-๑๕			๗๘๐		
ค่าแรงฝังปุ๋ย ครั้งที่ ๒			๒๐๐		
ค่าไฟฟ้าในการให้น้ำ			๒,๐๐๐		
ค่าเก็บเกี่ยว			๓,๐๐๐		
ค่าขนส่ง			๑,๕๐๐		
ค่าเช่า			๑,๐๐๐		
รวมต้นทุน			๑๒,๗๒๐		
ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม/ไร่)			๑๒,๐๐๐		
รวมรายได้ (บาท/ไร่)			๙,๖๐๐		
กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)			- ๓,๑๒๐		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๓๖ แสดงต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน ปี ๒๕๖๗ อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี (ต้นทุนอ้อยต่อ)

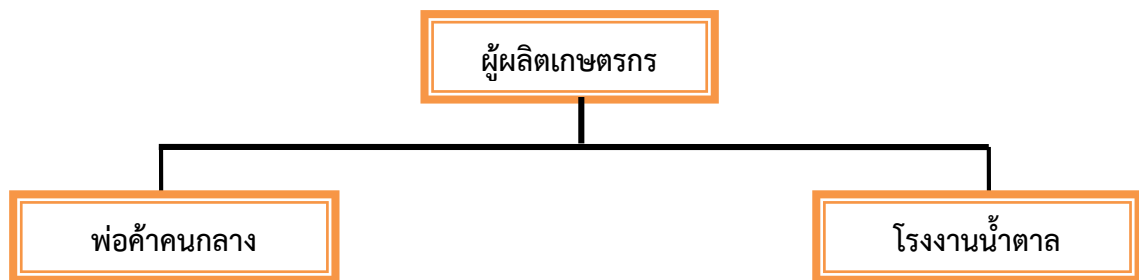
รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
ยาคุมวัชพืช			๕๕๐		
ปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๑ สูตร ๑๘-๔๖-๐			๖๕๐		
ค่าแรงฝังปุ๋ย ครั้งที่ ๑			๒๐๐		
ปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๒ สูตร ๑๕-๑๕-๑๕			๗๘๐		
ค่าแรงฝังปุ๋ย ครั้งที่ ๒			๒๐๐		
ค่าไฟฟ้าในการให้น้ำ			๒,๐๐๐		
ค่าเก็บเกี่ยว			๓,๐๐๐		
ค่าขนส่ง			๑,๕๐๐		
ค่าเช่า			๑,๐๐๐		
รวมต้นทุน			๙,๘๘๐		
ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม/ไร่)			๑๕,๐๐๐		
รวมรายได้ (บาท/ไร่)			๑๒,๐๐๐		
กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)			๒,๑๒๐		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท พ.ศ. ๒๕๖๘

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

แผนภูมิแสดงเส้นทางวิถีตลาดของอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๓๗ แสดงวิถีการตลาดอ้อยโรงงาน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาทพ.ศ. ๒๕๖๘)

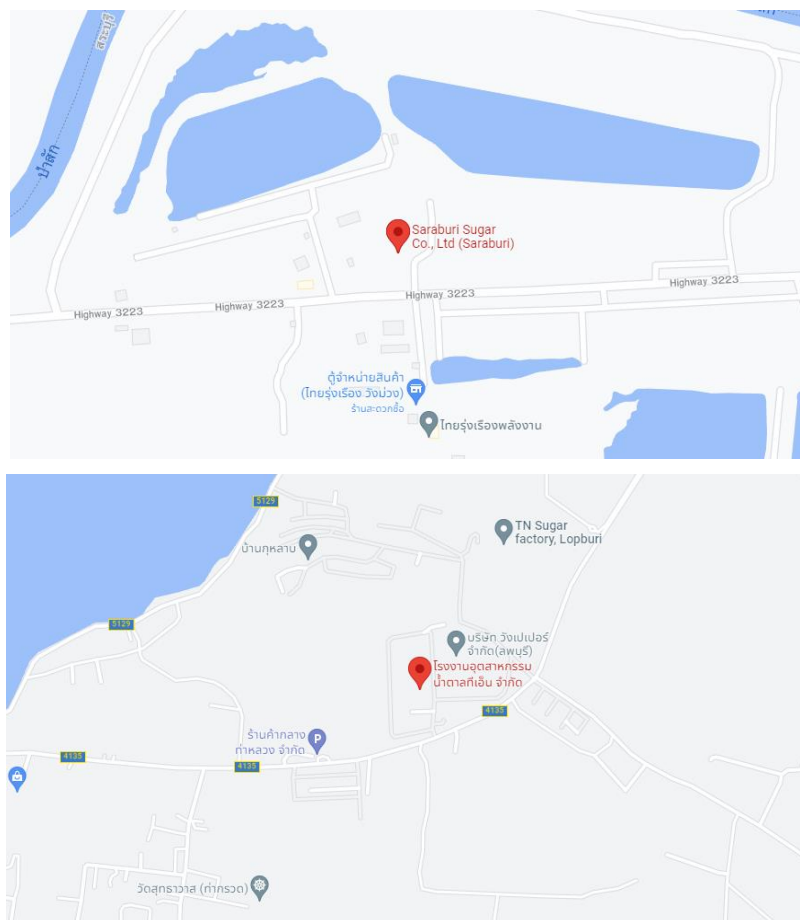
(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอพระพุทธบาท ไม่มีแหล่งรับซื้อผลผลิตอ้อยโรงงาน ในเขตพื้นที่อำเภอ โดยขนส่งไปยังโรงงานต่างพื้นที่ รวมจำนวน ๒ แห่ง ได้แก่

๑. โรงงานน้ำตาล อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี

๒. โรงงานน้ำตาล อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี

แผนที่แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิตอ้อยโรงงาน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๓๘ แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิตอ้อยโรงงาน อำเภอพระพุทธรบาท
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอพระพุทธรบาท มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการปลูกอ้อยโรงงาน จำนวน ๑ ราย และยังไม่มี Smart Farmer ที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

- การลดต้นทุนการผลิต

ตารางที่ ๓๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นางโสภี เลียงผา	๑๐	หนองแก	พระพุทธรบาท	๒๕๖๑	การลดต้นทุนการผลิต

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธรบาท พ.ศ. ๒๕๖๘

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๓๘ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด ๑.๑ ขาดเมล็ดข้าวพันธุ์ที่มีคุณภาพที่ใช้ในการเพาะปลูก ๑.๒ เมล็ดพันธุ์หายากมีราคาแพง ๑.๓ ปุ๋ยเคมีและสารเคมี การเกษตรราคาแพง	๑. ไม่มีสถานที่ในการตากผลผลิต ๒. ประสบปัญหาภัยแล้งและศัตรูพืชระบาด ๓. ไม่มีการควบคุมราคาปุ๋ยเคมีและสารเคมีทางการเกษตรขาดแคลนแหล่งเงินทุน	๑. ของบประมาณสนับสนุนลานตากผลผลิต ๒. ส่งเสริมการทำให้แปลงสาธิตให้ความรู้ด้านต่างๆ ๓. รวมกลุ่มเกษตรกรบริหารจัดการการผลิตและการเชื่อมโยงการตลาดร่วมกัน ๔. ลดการใช้สารเคมีหรือใช้เท่าที่จำเป็นโดยเน้นการใช้สารสกัด	ทุกตำบล	มาก
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. กลุ่มเกษตรกร ๒. เกษตรกรรุ่นใหม่	๑. สมาชิกกลุ่มอายุเยอะ ๒. เกษตรกรไม่สนใจการรวมกลุ่ม ๓. หาเกษตรกรรุ่นใหม่หายาก	๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มผลิตเพื่อลดต้นทุน ๒. ส่งเสริมให้เกิด Young Smart Farmer ในพื้นที่เพื่อเพิ่มคุณภาพของกลุ่ม	ทุกตำบล	มาก
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๑. ขาดเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ๒. ขาดมาตรฐานการรับรองคุณภาพ ๓. ผลผลิตไม่ต่อเนื่อง	๑. ผลิตภัณฑ์ไม่ทันสมัย ๒. สินค้ายังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ๓. ไม่สามารถผลิตสินค้าตามที่ตลาดต้องการได้ตลอด	๑. ส่งเสริมและพัฒนาสนับสนุนรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ทันสมัย ๒. ศึกษาดูงานแหล่งผลิตสินค้าที่มีมาตรฐาน ๓. ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตสินค้าให้มีมาตรฐาน เช่น GAP, ออย. ๔. ส่งเสริมและวางแผนการผลิตสินค้าให้สามารถผลิตสินค้าได้ตลอดทั้งปี	ทุกตำบล	มาก

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

ตารางที่ ๓๙ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (S) ๑. มีแหล่งผลิตการเกษตรที่สำคัญ ๒. มีพื้นที่เหมาะสม ๓. มีเครื่องมือการเกษตรที่สำคัญ ๔. มีพอใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ๕. มีแหล่งเงินทุนของหมู่บ้าน	จุดอ่อน (W) ๑. ชุมชนมีความแตกแยก ขาดความสามัคคี ไม่มีการรวมกลุ่ม ๒. ดินเสื่อมความอุดมสมบูรณ์ ๓. เกษตรกรไม่ปรับเปลี่ยนวิธีการทำการเกษตร ๔. ขาดความรู้เรื่องสารเคมีและสารชีวภาพ
โอกาส (O) ๑. หน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้การสนับสนุน ๒. มีแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ ๓. มีแหล่งรับซื้อผลผลิตในพื้นที่ ๔. มีหลายช่องทางการสื่อสาร ๕. การคมนาคมสะดวก	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) ๑. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อซื้อปัจจัยผลิตให้ได้ราคาถูก (S๓O๓) ๒. ส่งเสริมการรวมกลุ่มจำหน่ายผลผลิตเพื่อมีอำนาจต่อรองราคา (S๓O๑, ๓) ๓. ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกร (S๕O๑,๓)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ๑. ถ่ายทอดความรู้การผลิตพืชปลอดภัย/การผลิตสารชีวภัณฑ์ (W๕O๑) ๒. ปลุกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงโครงสร้างดินและเพิ่มธาตุอาหาร (W๒O๑) ๓. จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ (W๑O๓)
ภัยคุกคาม (T) ๑. ราคาผลผลิตทางการเกษตรไม่แน่นอน ๒. ภัยพิบัติต่าง ๆ เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม โรคแมลง ฯลฯ ๓. ขาดงบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ๔. แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรมีเพียงพอในฤดูแล้ง	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) ๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชใช้น้ำน้อย (S๒T๒) ๒. ส่งเสริมให้ปลูกพืชอื่นหลังฤดูปกติ (S๒T๑) ๓. ส่งเสริมให้เกษตรกรขุดบ่อน้ำเพื่อการเกษตรไว้ใช้เอง (T๕T๔)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) ๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรแบบผสมผสาน (W๕T๑) ๒. ขอบประมาณขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร (W๑O๔)

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

๑.๑ ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรจำหน่ายผลผลิต

๑.๒ ส่งเสริมการผลิตพืชผัก สมุนไพรเพื่อจำหน่ายให้กับชุมชน และโรงพยาบาล

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๒.๑ ถ่ายทอดความรู้การผลิตพืชปลอดภัย/การผลิตสารชีวภัณฑ์

๒.๒ ส่งเสริมให้เกษตรกรชุดบ่อน้ำเพื่อการเกษตรไว้ใช้เอง

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

๓.๑ ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชใช้น้ำน้อย

๓.๒ ส่งเสริมให้ปลูกพืชอื่นหลังฤดูปลูกดี

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๔.๑ ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรแบบผสมผสานเพื่อการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ (W๓T๘)

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๑.๑.๑ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

- เป้าหมาย : เพิ่มผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
- วิธีการดำเนินงาน : อบรมเกษตรกร/ฝึกปฏิบัติ
- กลยุทธ์ที่ ๑ การเพิ่มศักยภาพการผลิต
 - โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย
 - โครงการฝึกปฏิบัติการเพาะเลี้ยงแมลงทางหนึบปราบหนอน

๑.๑.๒ พืชผัก

- เป้าหมาย : ส่งเสริมการปลูกผักให้ปลอดภัยจากสารพิษ
- วิธีการดำเนินงาน : อบรมเกษตรกร/ฝึกปฏิบัติ
- กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลผลิต
 - โครงการส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษในครัวเรือนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - โครงการส่งเสริมเกษตรธรรมชาติปลอดสารพิษ
 - โครงการเกษตรอินทรีย์

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑ YSF

- เป้าหมาย : เกษตรกร YSF
- วิธีการดำเนินงาน : อบรมให้ความรู้และศึกษาดูงาน
- กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการพัฒนาความรู้อาชีพเกษตรกร
 - โครงการส่งเสริมสนับสนุนอาชีพด้านการเกษตร

๑.๒.๒ วิสาหกิจชุมชน

- เป้าหมาย : กลุ่มวิสาหกิจชุมชน
- วิธีการดำเนินงาน : อบรมให้ความรู้การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน
- กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการพัฒนาความรู้การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน
 - โครงการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพเกษตรกรด้านการผลิตและการแปรรูป

๑.๒.๓ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ/

- เป้าหมาย : กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ
- วิธีการดำเนินงาน : อบรมให้ความรู้และศึกษาดูงาน
- กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการพัฒนาความรู้อาชีพเกษตรกร
 - โครงการส่งเสริมสนับสนุนอาชีพด้านการเกษตร

๑.๒.๔ แปลงใหญ่

- เป้าหมาย : กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่
- วิธีการดำเนินงาน : อบรมให้ความรู้และศึกษาดูงาน
- กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการพัฒนาความรู้อาชีพเกษตรกร
 - โครงการส่งเสริมสนับสนุนอาชีพด้านการเกษตร

๑.๒.๕ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

- เป้าหมาย : เกษตรกรสมาชิก ศพก.

- วิธีการดำเนินงาน : อบรมให้ความรู้และศึกษาดูงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตร

- โครงการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๑.๒.๖ คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

- เป้าหมาย : คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

- วิธีการดำเนินงาน : อบรมให้ความรู้และศึกษาดูงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาศักยภาพคณะกรรมการ ศบกต.

- โครงการบริหารจัดการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

๑.๒.๗ เกษตรกร

- เป้าหมาย : เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร

- วิธีการดำเนินงาน : อบรมให้ความรู้และศึกษาดูงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการพัฒนาความรู้อาชีพเกษตรกร

- โครงการส่งเสริมสนับสนุนอาชีพด้านการเกษตร

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑ แหล่งน้ำ

- เป้าหมาย : เกษตรกรในพื้นที่อำเภอพระพุทธบาท

- วิธีการดำเนินงาน : อบรม/ฝึกปฏิบัติ

กลยุทธ์ที่ ๑ การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร

- โครงการกักเก็บเงินทุนเจาะบ่อบาดาลเพื่อการเกษตร (ปลอดดอกเบี้ย)

- โครงการขุดเจาะบ่อบาดาลเพื่อการเกษตรและใช้ในการ สาธารณูปโภค

๑.๓.๒ ที่ดิน

- เป้าหมาย : เกษตรกรในพื้นที่อำเภอพระพุทธบาท มีแหล่งน้ำสำรองเพื่อการเกษตร

- วิธีการดำเนินงาน : อบรม/ฝึกปฏิบัติ

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร

- โครงการฝึกอบรมการปลูกป่าสมุนไพรและพืชสมุนไพร

๑.๓.๓ ชุมชน

- เป้าหมาย : เกษตรกรในพื้นที่อำเภอพระพุทธบาท มีรายได้เสริมจากการปลูกพืชสมุนไพร

- วิธีการดำเนินงาน : อบรม/ฝึกปฏิบัติ สนับสนุนปัจจัยการผลิต

กลยุทธ์ที่ ๑ จัดหาแหล่งตลาดเกษตรกรจำหน่ายผลผลิต

- โครงการตลาดเพื่อการเกษตรและจำหน่ายสินค้าชุมชน - โครงการส่งเสริมการปลูก

ทานตะวันเพื่อการท่องเที่ยว

๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีดำเนินงาน	สถานที่ ดำเนินงาน	งบประมาณ/แหล่งงบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
๑. พัฒนาการ ผลิตสินค้า	๑.โครงการส่งเสริมการ ผลิตสินค้าเกษตรที่ ปลอดภัย	- เพื่อส่งเสริมให้ผู้ผลิตและ ผู้บริโภคสินค้าเกษตรมี คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ลดต้นทุน การการผลิตภาคการเกษตร เพิ่มรายได้และเพิ่มมูลค่า สินค้าภาคการเกษตร	เกษตรกร	อบรมให้ความรู้	เทศบาล ตำบลนายาว	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	สำนักงานเกษตรอำเภอ พระพุทธบาท
	๒. โครงการฝึกปฏิบัติการ เพาะเลี้ยงแมลงทางหนีบ ปราบหนอน	- เพื่อให้เกษตรกรได้รับ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการ เลี้ยงและขยายพันธุ์แมลง ทางหนีบ ช่วยลดการใช้ สารเคมี ทำให้ปลอดภัยต่อ สิ่งมีชีวิต	เกษตรกร	อบรมให้ความรู้	เทศบาล ตำบลนายาว	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	สำนักงานเกษตรอำเภอ พระพุทธบาท

ประเภท/ด้าน	โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีดำเนินงาน	สถานที่ ดำเนินงาน	งบประมาณ/แหล่งงบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
๒. พัฒนา เกษตรกร	๑. โครงการบริหารจัดการ ศูนย์บริการและถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตรประจำ ตำบล	- เพื่อเป็นแหล่ง ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ให้ เกษตรกร เป็นศูนย์รวม ในการจัดทำเวทีชุมชน รวบรวม วิเคราะห์ ปัญหา และจัดทำ แผนพัฒนาการเกษตร ประจำตำบล เกษตรกร มีโอกาสนในการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ สร้างสรรค์ภูมิปัญญา ท้องถิ่นมาใช้ให้เกิด ประโยชน์	เกษตรกร	อบรมให้ความรู้ และศึกษาดูงาน	เทศบาลตำบล นายาว	๗๐,๐๐๐	๗๐,๐๐๐	๗๐,๐๐๐	๗๐,๐๐๐	๗๐,๐๐๐	สำนักงานเกษตรอำเภอ พระพุทธรบาท
					เทศบาลเมือง พระพุทธรบาท	๑๓๘,๘๐๐	๑๓๘,๘๐๐	๑๓๘,๘๐๐	๑๓๘,๘๐๐	๑๓๘,๘๐๐	
					อบต.เขาวาง	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	สำนักงานเกษตรอำเภอ พระพุทธรบาท
					เทศบาลตำบล ธารเกษม	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	
					อบต.พุดำจาน	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	
					เทศบาลตำบล พุกม่วง	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	สำนักงานเกษตรอำเภอ พระพุทธรบาท
					เทศบาลตำบล หนองแก	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	
					เทศบาลตำบล ห้วยป่าหวาย	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	
	๒. โครงการส่งเสริม สนับสนุนอาชีพด้าน การเกษตร	- สนับสนุนอาชีพเกษตรกร ในตำบลเพื่อลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพ ในการประกอบอาชีพ	เกษตรกร	อบรมให้ความรู้	อบต.เขาวาง	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	สำนักงานเกษตรอำเภอ พระพุทธรบาท
					เทศบาลตำบล ธารเกษม	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	
อบต.พุดำจาน					๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐		

ประเภท/ด้าน	โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีดำเนินงาน	สถานที่ดำเนินงาน	งบประมาณ/แหล่งงบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
๓. พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๑. โครงการกู้ยืมเงินทุนเจาะบ่อบาดาลเพื่อการเกษตร (ปลอดดอกเบี้ย)	- เพื่อลดผลกระทบจากปัญหาฝนทิ้งช่วงและเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น	เกษตรกร	อบรมให้ความรู้และคัดเลือกพื้นที่ขุดเจาะบ่อบาดาล	เทศบาลตำบลนายาว , กรมทรัพยากรน้ำบาดาล อบจ.สระบุรี	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท
	๒. โครงการขุดเจาะบ่อบาดาลเพื่อการเกษตรและใช้ในการ สาธารณูปโภค	- เพื่อลดผลกระทบจากปัญหาฝนทิ้งช่วงและเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น	เกษตรกร	อบรมให้ความรู้และคัดเลือกพื้นที่ขุดเจาะบ่อบาดาล	อบต.เขาวาง	๑,๒๐๐,๐๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐	สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท
					อบต.พุดคำจาน	๑,๒๐๐,๐๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐	
	๓. โครงการฝึกอบรมการปลูกป่าสมุนไพรและพืชสมุนไพร	- เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีอาชีพเสริมจากการทำการเกษตร - เพื่อให้ชุมชนมีพื้นที่ป่าเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งยังเป็นการอนุรักษ์พืชสมุนไพรที่มีอยู่ในตำบล	เกษตรกร	อบรมให้ความรู้ และสนับสนุนพันธุ์พืชสมุนไพร	เทศบาลตำบลธารเกษม	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท
	๔. โครงการตลาดเพื่อการเกษตรและจำหน่ายสินค้าชุมชน	- ส่งเสริมอาชีพเสริมให้กับประชาชนและจัดสถานที่จำหน่ายสินค้าพื้นบ้านทางการเกษตรและสินค้า OTOP	เกษตรกร	- อบรมให้ความรู้ - จัดหาสถานที่เพื่อเป็นศูนย์จำหน่ายสินค้าชุมชน	เทศบาลตำบลธารเกษม	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท

ประเภท/ด้าน	โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีดำเนินงาน	สถานที่ ดำเนินงาน	งบประมาณ/แหล่งงบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
	๕. โครงการส่งเสริมการปลูกทานตะวันเพื่อการท่องเที่ยว	- เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน สร้างรายได้เสริมให้แก่เกษตรกร ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งพาตนเองได้	เกษตรกร	อบรมให้ความรู้	เทศบาลตำบลนายาว	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธรบาท
๔. การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์	๑. โครงการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพเกษตรกรด้านการผลิตและการแปรรูป	- ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ด้านการผลิตและการแปรรูป สร้างรายได้เสริมให้แก่เกษตรกร ชุมชนเกิดความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน/กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	อบรมให้ความรู้	อบต.เขาวง	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธรบาท
	๒. โครงการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพเกษตรกรด้านการผลิตและการแปรรูป	- ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ด้านการผลิตและการแปรรูป สร้างรายได้เสริมให้แก่เกษตรกร ชุมชนเกิดความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน/กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	อบรมให้ความรู้	เทศบาลตำบลนายาว	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธรบาท
	๓. โครงการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพเกษตรกรด้านการผลิตและการแปรรูป	- ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ด้านการผลิตและการแปรรูป สร้างรายได้เสริมให้แก่เกษตรกร ชุมชนเกิดความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน/กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	อบรมให้ความรู้	อบต.เขาวง	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธรบาท

ประเภท/ด้าน	โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีดำเนินงาน	สถานที่ ดำเนินงาน	งบประมาณ/แหล่งงบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
	๔. โครงการสนับสนุน อุปกรณ์แปรรูปผลผลิตทาง การเกษตร	- เพื่อส่งเสริมการพัฒนา ศักยภาพการแปรรูป ผลผลิตของเกษตรกร และ สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ สินค้าเกษตร	กลุ่ม วิสาหกิจ ชุมชน/กลุ่ม แม่บ้าน เกษตรกร	สนับสนุนอุปกรณ์ แปรรูปผลผลิตทาง การเกษตร	เทศบาลตำบล นายาว	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	สำนักงานเกษตรอำเภอ พระพุทธบาท
	๕. โครงการสนับสนุน อุปกรณ์แปรรูปผลผลิตทาง การเกษตร	- เพื่อส่งเสริมการพัฒนา ศักยภาพการแปรรูป ผลผลิตของเกษตรกร และ สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ สินค้าเกษตร	กลุ่ม วิสาหกิจ ชุมชน/กลุ่ม แม่บ้าน เกษตรกร	สนับสนุนอุปกรณ์ แปรรูปผลผลิตทาง การเกษตร	อบต.เขาวง	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	สำนักงานเกษตรอำเภอ พระพุทธบาท
	๖. โครงการสนับสนุน อุปกรณ์แปรรูปผลผลิตทาง การเกษตร	- เพื่อส่งเสริมการพัฒนา ศักยภาพการแปรรูป ผลผลิตของเกษตรกร และ สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ สินค้าเกษตร	กลุ่ม วิสาหกิจ ชุมชน/กลุ่ม แม่บ้าน เกษตรกร	สนับสนุนอุปกรณ์ แปรรูปผลผลิตทาง การเกษตร	เทศบาลตำบล ธารเกษม	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	สำนักงานเกษตรอำเภอ พระพุทธบาท

บรรณานุกรม

สำนักงานเกษตรอำเภอพยุพธบาท จังหวัดสระบุรี. (๒๕๖๘). แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภ
อำเภอพยุพธบาท จังหวัดสระบุรี. กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
กรมพัฒนาที่ดิน. (๒๕๕๖). เขตการใช้ที่ดินอำเภอพยุพธบาท จังหวัดสระบุรี. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์.
แผนที่จังหวัดสระบุรี. (๒๕๖๕). สืบค้นจาก <http://www.novabizz.com/Map/๓๔.htm>
กรมการปกครอง. (๒๕๖๗). รายงานสถิติจำนวนประชากร. สืบค้นจาก [http://www.dopa.go.th/TH/
service.pnp](http://www.dopa.go.th/TH/service.pnp)
กรมการพัฒนาชุมชน. (๒๕๖๗). รายงานผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชน.

ภาคผนวก

โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย

๑. ชื่อโครงการ

โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย

๒. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันตลาดและผู้บริโภคมีแนวโน้มการบริโภคสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะพืชผัก แต่เกษตรกรมีการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตที่มากเกินไปจนเกิดความจำเป็น มีการใช้อย่างไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของเกษตรกรผู้ผลิตและผู้บริโภค ผลผลิตพืชผักปลอดภัย ในตลาดมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภคซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากเกษตรกรขาดแรงจูงใจและทัศนคติที่ดีในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย เกษตรกรบางส่วนมีความต้องการที่จะผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย แต่ เกษตรกรยังขาดความรู้และทักษะในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย รวมทั้งขาดความเชื่อมโยงระหว่าง ผู้ผลิต ผู้ค้า และผู้บริโภค ทำให้ตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยในประเทศไทยมีจำกัด นอกจากนี้ปัจจุบันกรมส่งเสริมการเกษตรได้บรรจุเจ้าหน้าที่ใหม่จำนวนมากและเทคโนโลยีการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยโดยเน้น การผลิตพืชผักที่ปลอดภัยมีความก้าวหน้ามากขึ้น ซึ่งจำเป็นในการทำงานตามบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริม และพัฒนาเกษตรกรกรให้สามารถผลิต และจัดการสินค้าเกษตรได้ตามความต้องการของตลาด ตามพันธกิจ ของกรมส่งเสริมการเกษตร จึงจำเป็นต้องพัฒนาเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ในด้านการผลิตสินค้าเกษตร ปลอดภัย โดยเน้นการผลิตพืชผักที่ปลอดภัยจากสารพิษ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในระบบการผลิตสินค้า เกษตร

๓. วัตถุประสงค์

- เพื่อส่งเสริมให้ผู้ผลิตและผู้บริโภคสินค้าเกษตรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- เพื่อลดต้นทุนการการผลิตภาคการเกษตร และเพิ่มรายได้ภาคการเกษตร
- เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าการเกษตร

๔. เป้าหมาย

- เกษตรกรตำบลนายาว อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๖๙ (ตุลาคม ๒๕๖๘-กันยายน ๒๕๖๙)

๖. วิธีดำเนินงาน

- ประชุมชี้แจงคณะกรรมการศูนย์ ฯ เพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ
- คณะกรรมการศูนย์ ฯ ทัศนศึกษาดูงานด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยจากสารพิษ
- คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- เกษตรกรสมัคร GAP เพื่อรับรองสินค้าและแหล่งผลิตสินค้าเกษตรว่าปลอดภัย
- จัดตั้งกองทุนและกลุ่มผู้ผลิต

๗. สถานที่ดำเนินการ

- ตำบลนายาว อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลนายาว
- เทศบาลตำบลนายาว

๙. งบประมาณ

งบประมาณการดำเนินการ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ผู้ผลิตและผู้บริโภคสินค้าเกษตรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- ลดต้นทุนการผลิตภาคการเกษตร และเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
- สินค้าการเกษตรมีคุณภาพและมูลค่าที่สูงขึ้น ราคาสินค้าเพิ่มขึ้น

โครงการฝึกปฏิบัติการเพาะเลี้ยงแมลงหางหนีบปราบหนอน

๑. ชื่อโครงการ

โครงการฝึกปฏิบัติการเพาะเลี้ยงแมลงหางหนีบปราบหนอน

๒. หลักการและเหตุผล

ตำบลนายาว อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี มีอาชีพทางการเกษตร ๓๐๐ กว่าครัวเรือน อาชีพส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของตำบลนายาว ๒๕๐ ครัวเรือน พื้นที่ปลูก ๘,๐๐๐ ไร่ เป็นเกษตรกรปลูกมะพร้าว น้ำหอม ๒๐ ครัวเรือน พื้นที่ปลูก ๓๐๐ ไร่ ปลูกพืชผักเป็นอาชีพเสริมเมื่อปลายปี ๒๕๖๑ เกิดการระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุดเป็นบริเวณกว้าง เกษตรกรทุกรายต้องใช้สารเคมีในการฉีดพ่นเพื่อป้องกันและกำจัดหนอนชนิดนี้ ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซื้อสารเคมีจำนวนมาก ทำให้ต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก ผลผลิตลดลงจากการทำลายของหนอน รวมทั้งต้องเสี่ยงอันตรายจากการได้รับสารเคมีจากการพ่นถึง ๓-๕ ครั้งต่อฤดูการผลิต เพราะหนอนชนิดนี้สามารถแพร่พันธุ์ได้รวดเร็วมาก

เทศบาลตำบลนายาวเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุน การประกอบอาชีพของเกษตรกร ทำให้เกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคง ได้มองเห็นถึงความสำคัญ ในปัญหาที่เกี่ยวกับการเข้าทำลายของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด จึงได้จัดการอบรมและฝึกปฏิบัติ โครงการอบรมและฝึกปฏิบัติ “การเพาะเลี้ยงแมลงหางหนีบเพื่อปราบหนอน” ชนิดนี้ให้กับเกษตรกร และผู้สนใจ อีกทั้งแมลงหางหนีบยังสามารถใช้กำจัดหนอนหัวดำมะพร้าวอีกทาง

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อให้เกษตรกรและผู้สนใจ ได้รับความรู้และมีความเข้าใจ เกี่ยวกับการเลี้ยงและขยายพันธุ์ แมลงหางหนีบ

๓.๒ ช่วยลดการใช้สารเคมี ทำให้ปลอดภัยต่อสิ่งมีชีวิต

๓.๓ เพื่อให้ผลผลิตของเกษตรกร มีปริมาณและคุณภาพดีขึ้น

๓.๔ ช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

๔. เป้าหมาย

- เกษตรกรตำบลนายาว อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในงบประมาณ ๒๕๖๙ (ตุลาคม ๒๕๖๘-กันยายน ๒๕๖๙)

๖. วิธีดำเนินงาน

๖.๑ ประชาสัมพันธ์

๖.๒ อบรมและฝึกปฏิบัติ

๖.๓ เพาะเลี้ยงแมลงหางหนีบเป็นระยะเวลา ๙ เดือน

๗. สถานที่ดำเนินการ

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลนายาว หมู่ที่ ๒ ตำบลนายาว อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลนายาว

- เทศบาลตำบลนายาว

๙. งบประมาณ

งบประมาณการดำเนินการ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- ลดต้นทุนการผลิตภาคการเกษตร และเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
- ปริมาณผลผลิตของเกษตรกรเพิ่มขึ้น

โครงการส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษในครัวเรือนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

หลักการและเหตุผล

พื้นที่ทำการเกษตรของอำเภอพระพุทธบาท ส่วนใหญ่จะเป็นที่ลุ่มสลับดอน เกษตรกรนิยมปลูกแต่พืชไร่และมีนาข้าวบางส่วน ซึ่งพื้นที่บางส่วนไม่เหมาะสมกับการทำไร่หรือนา จึงทำให้ผลผลิตที่ได้ต่ำและมีการลงทุนสูง จึงมีความต้องการที่จะปรับเปลี่ยนและลดพื้นที่ทำไร่และนาที่ไม่เหมาะสม มาดำเนินกิจกรรมที่เหมาะสมทดแทน โดยทำหลายๆ กิจกรรม ไปเป็นแบบไร่นาสวนผสมและเกษตรผสมผสาน

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อพัฒนาการประกอบอาชีพทางการเกษตรและเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว
๒. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ
๓. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้รับความรู้จากการทำไร่นาสวนผสม

เป้าหมาย

ดำเนินการฝึกอบรม/ถ่ายทอดความรู้ให้แก่กลุ่มเกษตรกร จำนวน ๑๒๐ ราย

วิธีการดำเนินงาน

๑. จัดเวทีประชุมทำความเข้าใจร่วมกับเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. จัดตั้งกลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษ
๓. วางแผนในการผลิต
๔. ไปศึกษาดูงาน กลุ่มผู้ปลูกผักปลอดสารพิษที่ประสบความสำเร็จ
๕. จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการปลูกผักปลอดสารพิษและการทำไร่นาสวนผสม
๖. เตรียมแปลงปลูกผัก
๗. ขอรับการสนับสนุน
๘. ดำเนินการปลูกผักปลอดสารพิษ
๙. จัดทำแปลงสาธิต
๑๐. สรุปผลการดำเนินงาน

พื้นที่ดำเนินการ

๑. ตำบลเขาวง อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
๒. ตำบลพุด่าง อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๘ – เดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๖๙

งบประมาณ

๑. ตำบลเขาวง จำนวน ๑๘๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นบาทถ้วน)
๒. ตำบลพุด่าง จำนวน ๑๘๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นบาทถ้วน)

ผู้รับผิดชอบโครงการ

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลเขาวง และ องค์การบริหารส่วนตำบลพุด่าง
๒. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาวง และ ตำบลพุด่าง
๓. สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ประชาชนสามารถพัฒนาการประกอบอาชีพทางการเกษตรเกิดเป็นอาชีพเสริมได้
๒. ประชาชนได้รับความรู้เรื่องการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษและไร่นาสวนผสม
๓. สามารถสร้างเป็นรายได้เสริมให้แก่ประชาชน

โครงการส่งเสริมเกษตรกรธรรมชาติปลอดสารพิษ

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันตลาดและผู้บริโภคมีแนวโน้มการบริโภคสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะพืชผัก แต่เกษตรกรมีการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตที่มากเกินไปจนเกิดความจำเป็น มีการใช้อย่างไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของเกษตรกรผู้ผลิตและผู้บริโภค ผลผลิตพืชผักปลอดภัยในตลาดมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภคซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากเกษตรกรขาดแรงจูงใจและทัศนคติที่ดีในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย เกษตรกรบางส่วนมีความต้องการที่จะผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย แต่เกษตรกรยังขาดความรู้และทักษะในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย รวมทั้งขาดความเชื่อมโยงระหว่าง ผู้ผลิต ผู้ค้าและผู้บริโภค ทำให้ตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยในประเทศไทยมีจำกัด นอกจากนี้ ปัจจุบัน กรมส่งเสริมการเกษตรได้บรรจุเจ้าหน้าที่ใหม่จำนวนมากและเทคโนโลยีการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยโดยเน้น การผลิตพืชผักที่ปลอดภัยมีความก้าวหน้ามากขึ้น ซึ่งจำเป็นในการทำงานตามบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรกรให้สามารถผลิตและจัดการสินค้าเกษตรได้ตามความต้องการของตลาด ตามพันธกิจ ของกรมส่งเสริมการเกษตรจึงจำเป็นต้องพัฒนาเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ในด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย โดยเน้นการผลิตพืชผักที่ปลอดภัยจากสารพิษ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในระบบการผลิตสินค้าเกษตร

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนหันมาปลูกผักปลอดสารพิษ
๒. เพื่อให้ประชาชนมีความรู้และสามารถผลิตผักปลอดภัยจากสารเคมีไว้บริโภคภายในครัวเรือนหรือชุมชน

เป้าหมาย

- เกษตรกรตำบลเขาวง ๕๐ ราย
- เกษตรกรตำบลพุดคำจาน ๕๐ ราย

วิธีการดำเนินงาน

๑. พัฒนาความรู้เรื่องการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย
๒. พัฒนากลุ่มผู้ผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ
๓. สนับสนุนปัจจัยการผลิต

พื้นที่ดำเนินการ

๑. ตำบลเขาวง อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
๒. ตำบลพุดคำจาน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๘ – เดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๖๙

งบประมาณ

๑. ตำบลเขาวง จำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท (สี่หมื่นบาทถ้วน)
๒. ตำบลพุดคำจาน จำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท (สี่หมื่นบาทถ้วน)

ผู้รับผิดชอบโครงการ

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลเขาวง และ องค์การบริหารส่วนตำบลพุดคำจาน

๒. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาวง และ ตำบลพุดคำจาน
๓. สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรได้รับความรู้เรื่องการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ
๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
๓. เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการผลิตพืชตามมาตรฐานการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ

โครงการเกษตรอินทรีย์

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพตามมาตรฐานเป็นความต้องการของประชาชนในแต่ละประเทศ ซึ่งทุกประเทศได้กำหนดมาตรฐานและกฎระเบียบด้านอาหารปลอดภัยเพื่อปกป้องชีวิตและสุขภาพของผู้บริโภคโดยอ้างอิงจากมาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) เพื่อควบคุมสินค้าเกษตรและอาหารให้ปลอดภัยจากการปนเปื้อนของสารเคมี จุลินทรีย์และศัตรูพืช ประกอบกับรัฐบาลปัจจุบันให้ความสำคัญกับระบบการผลิตที่เป็นต้นน้ำ โดยระบบเกษตรอินทรีย์เป็นมาตรฐานรองรับแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย และมีคุณภาพตรงตามความต้องการของผู้บริโภคทั้งตลาดภายในและต่างประเทศ ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ ทักษะและความชำนาญ สามารถผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคทั้งภายในและต่างประเทศ ซึ่งปัจจุบันผู้บริโภคทั่วโลกได้ให้ความสำคัญและเลือกบริโภคสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน แต่เกษตรกรในฐานะผู้ผลิตของประเทศไทยจำนวนมาก ซึ่งต้องการที่จะผลิตพืชตามระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ยังขาดความรู้ทักษะและความชำนาญในการผลิตพืชที่ถูกต้องตามระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้เรื่องการผลิตสินค้าเกษตรตามระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์
๒. เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรตามระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ได้เพิ่มขึ้น
๓. เพื่อให้มีแหล่งผลิตสินค้าเกษตรตามระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น

เป้าหมาย

เกษตรกรตำบลเขาวง และ ตำบลพุดำจาน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

วิธีการดำเนินงาน

๑. จัดเวทีชุมชนเพื่อชี้แจงโครงการและรับสมัครเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. ถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
๓. สนับสนุนปัจจัยการผลิต
๔. ติดตามให้คำแนะนำและประเมินแปลงเกษตรอินทรีย์เบื้องต้น
๕. สรุปผลการดำเนินงาน

พื้นที่ดำเนินการ

๑. ตำบลเขาวง อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
๒. ตำบลพุดำจาน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๘ – เดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๖๙

งบประมาณ

๑. ตำบลเขาวง จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน)
๒. ตำบลพุดำจาน จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน)

ผู้รับผิดชอบโครงการ

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลเขาวง และ องค์การบริหารส่วนตำบลพุดำจาน
๒. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาวง และ ตำบลพุดำจาน
๓. สำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรได้รับความรู้เรื่องการผลิตพืชตามระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์
๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
๓. เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการผลิตพืชตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์และได้รับการตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น

โครงการบริหารจัดการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

๑. ชื่อโครงการ

โครงการบริหารจัดการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

๒. หลักการและเหตุผล

จากนโยบายของรัฐที่ต้องการให้เกษตรกรรวมตัวกันเพื่อร่วมคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจในการกำหนดแผนพัฒนาท้องถิ่นด้วยตัวเอง เพื่อให้สามารถตอบสนองปัญหา และความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานเกษตรอำเภอพระพุทธรบาท จึงได้จัดตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลนายาวขึ้น ซึ่งเป็นหน่วยงานเล็ก ๆ ของตำบล ที่มีหน้าที่ในด้านการพัฒนาอาชีพเกษตรกรเป็นศูนย์กลางในการให้บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรให้กับเกษตรกรในตำบลโดยเกษตรกรสามารถเข้ามาขอรับบริการได้และยังเป็นสถานที่ที่ส่วนราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มาให้บริการผ่านศูนย์บริการ ฯ

แต่เนื่องจาก ปัจจุบันได้มีการปฏิรูประบบราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำให้โครงสร้างต่าง ๆ ภายในกระทรวงฯได้ปรับเปลี่ยนไปส่งผลให้มีการถ่ายโอนภารกิจของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลให้กับองค์กรส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบดูแลและจัดตั้งงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์บริการ ฯ

๓. วัตถุประสงค์

- เพื่อเป็นแหล่งประชาสัมพันธ์ข้อมูล และข่าวสารต่าง ๆ ให้เกษตรกรในตำบลได้รับทราบ
- เพื่อเป็นศูนย์รวมในการจัดทำเวทีชุมชน รวบรวม วิเคราะห์ปัญหา และจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบล
- เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างสรรค์ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์
- เพื่อสร้างความสามัคคีระหว่างเกษตรกรภายในตำบล ทำให้ตำบลเกิดความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้
- เพื่อทำให้เกษตรกรภายในตำบลมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๔. เป้าหมาย

เกษตรกรอำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี
คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ ประจำตำบล

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม-กันยายน ของทุกปี

๖. วิธีดำเนินงาน

- แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการ ฯ จำนวน ๑๘ คน
- ประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการ ฯ เดือนละ ๑ ครั้ง เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในตำบล และประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ให้เกษตรกรในตำบลได้รับทราบ
- จัดทำข้อมูลพื้นฐานทางด้านการเกษตรภายในตำบล
- จัดทำเวทีชุมชน เพื่อวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในตำบล
- จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบล
- จัดฝึกอบรมและทัศนศึกษาดูงานด้านการเกษตร

๗. สถานที่ดำเนินการ

- อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
- องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

๙. งบประมาณ

- ตำบลนายาว อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี งบประมาณ ๗๐,๐๐๐ บาท (เจ็ดหมื่นบาทถ้วน)
- เทศบาลเมืองพระพุทธบาท อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี งบประมาณ ๑๓๘,๘๐๐ บาท (หนึ่งแสนสามหมื่นแปดพันแปดร้อยบาทถ้วน)
- ตำบลเขาวง อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี งบประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ บาท (สองแสนบาทถ้วน)
- ตำบลธารเกษม อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี งบประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท (สองหมื่นบาทถ้วน)
- ตำบลพุคำจาน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี งบประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท (สองหมื่นบาทถ้วน)
- ตำบลพุกร่าง อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี งบประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน)
- ตำบลหนองแก อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี งบประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท (สองหมื่นบาทถ้วน)
- ตำบลห้วยป่าหวาย อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี งบประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท (สองหมื่นบาทถ้วน)

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- เกษตรกรในตำบลได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ
- เกษตรกรรับทราบปัญหา และร่วมกันวางแผนพัฒนาการเกษตร
- เกษตรกรมีโอกาสนำมาใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและท้องถิ่น
- เกิดความสามัคคีระหว่างเกษตรกรภายในตำบล ทำให้ตำบลเกิดความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้
- เกษตรกรภายในตำบลมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

โครงการกู้ยืมเงินทุนเจาะบ่อบาดาลเพื่อการเกษตร (ปลอดดอกเบี้ย)

๑. ชื่อโครงการ

โครงการกู้ยืมเงินทุนเจาะบ่อบาดาลเพื่อการเกษตร (ปลอดดอกเบี้ย)

๒. หลักการและเหตุผล

ตำบลนายาว อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี มีอาชีพทางการเกษตร ๓๐๐ กว่าครัวเรือน อาชีพส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของตำบลนายาว ๒๕๐ ครัวเรือน พื้นที่ปลูก ๘,๐๐๐ ไร่ เป็นเกษตรกรปลูกมะพร้าวน้ำหอม ๒๐ ครัวเรือน พื้นที่ปลูก ๓๐๐ ไร่ ปลูกพืชผักเป็นอาชีพเสริม โดยทำการเกษตรอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก แต่ก็มีปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรมาเพียงพอ ฝนทิ้งช่วงเป็นระยะๆ ทำให้พืชผลทางการเกษตรเสียหายบ่อยครั้ง

ดังนั้นเกษตรกรตำบลนายาวต้องการแหล่งน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนจากพืชขาดน้ำในช่วงระยะสำคัญ เช่นช่วงข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ออกดอกหัว อีกทั้งยังสามารถนำน้ำที่เหลือจากการใช้ในฤดูแล้งมาใช้ในการปลูกผักหรือปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นรอบที่ ๒ อีกด้วย

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อให้ผลกระทบบางปัญหาฝนทิ้งช่วง
- ๓.๒ เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

๔. เป้าหมาย

- เกษตรกรตำบลนายาว อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในงบประมาณ ตุลาคม ๒๕๖๘-กันยายน ๒๕๖๙

๖. วิธีดำเนินงาน

- ๖.๑ ประชาสัมพันธ์
- ๖.๒ รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๖.๓ ชี้แจงโครงการ
- ๖.๔ เกษตรกรเข้าร่วมโครงการต้องร่วมคืนเงินทุน ๒๕% ต่อปี รวม ๔ ปีติดต่อกัน
- ๖.๕ จัดตั้ง “กองทุนบ่อบาดาลเพื่อการเกษตรตำบลนายาว”

๗. สถานที่ดำเนินการ

ตำบลนายาว หมู่ที่ ๑-๗ ตำบลนายาว อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลนายาว
- เทศบาลตำบลนายาว
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี

๙. งบประมาณ

งบประมาณการดำเนินการ จำนวน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
- ปริมาณผลผลิตของเกษตรกรเพิ่มขึ้น

โครงการขุดเจาะบ่อบาดาลเพื่อการเกษตรและใช้ในการสาธารณูปโภค

หลักการและเหตุผล

น้ำเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตและการพัฒนาประเทศ น้ำถูกใช้ในกิจกรรมต่างๆ ทั้งการอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรมและเกษตรกรรม โดยทั่วไปมักจะใช้แหล่งน้ำผิวดินเป็นหลัก แต่ก็เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำ เนื่องจากพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับจะใช้ก่อสร้างแหล่งกักเก็บน้ำผิวดินมีจำนวนจำกัด แหล่งกักเก็บน้ำบนผิวดิน ที่มีอยู่มีไม่เพียงพอ ปริมาณน้ำผิวดินจึงไม่พอใช้ ก่อให้เกิดวิกฤตการณ์ขาดแคลนน้ำทุกปี ประกอบกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศทำให้ต้องใช้ทรัพยากรมากขึ้นในการผลิต การที่น้ำผิวดินไม่พอเพียง ประกอบกับการบริการด้านสาธารณูปโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งการชลประทานยังไม่ครอบคลุมพื้นที่เกษตรกรรมทั่วประเทศ ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรของประชาชนนอกเขตพื้นที่ชลประทานประสบปัญหาตลอด เนื่องจากขาดแคลนแหล่งน้ำ น้ำใต้ดินหรือน้ำบาดาล จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่สามารถพัฒนาขึ้นมาใช้ประโยชน์ได้ และสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวของประเทศได้ ทั้งเป็นแหล่งน้ำหลักในพื้นที่ที่ไม่มีน้ำผิวดิน และเป็นแหล่งน้ำเสริมหรือแหล่งน้ำสำรอง ในกรณีที่มีน้ำผิวดินไม่เพียงพอ

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อให้ประชาชนมีน้ำอุปโภค-บริโภคเพื่อการเกษตร และมีน้ำใช้อย่างพอเพียง
๒. เพื่อให้ประชาชนที่อาศัยอยู่นอกเขตพื้นที่ชลประทานที่ขาดแคลนแหล่งน้ำ ได้มีน้ำใช้ทำการเกษตรอย่างทั่วถึง

เป้าหมาย

ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของบ่อขนาด ๖ นิ้ว ความลึกของบ่อไม่น้อยกว่า ๔๐ เซนติเมตร หรือระดับมีปริมาณน้ำเพียงพอไม่น้อยกว่า ๕ ลูกบาศก์เมตร/เซนติเมตร

วิธีการดำเนินงาน

๑. ทำการสำรวจ ตรวจสอบ สถานที่ตามที่ร้องขอในเบื้องต้น
๒. ตรวจสอบข้อมูลพื้นฐานทางด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง
๓. ดำเนินการให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการโดยเครื่องจักร และบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์เฉพาะด้าน
๔. จัดทำรายงานผลการดำเนินการ พร้อมขอแนะนำการดำเนินการการบริหารจัดการ และการบำรุงรักษาให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

พื้นที่ดำเนินการ

๑. ตำบลเขาวง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี
๒. ตำบลพุด่าง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๘ – เดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๖๙

งบประมาณ

๑. ตำบลเขาวง จำนวน ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านสองแสนบาทถ้วน)
๒. ตำบลพุด่าง จำนวน ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านสองแสนบาทถ้วน)

ผู้รับผิดชอบโครงการ

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลเขาวง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

๒. องค์การบริหารส่วนตำบลพุดคำจาน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ประชาชนมีน้ำไว้ใช้เพื่อการอุปโภคและบริโภค รวมถึงการเกษตร
๒. สามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ สำหรับการอุปโภคบริโภค เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม ของประชาชนได้ทันความต้องการ
๓. แก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์น้ำแล้ง รวมทั้งควบคุมการใช้น้ำบาดาลให้เหมาะสมกับศักยภาพและความจำเป็นโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

โครงการฝึกอบรมการปลูกป่าสมุนไพรและพืชสมุนไพร

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันสมุนไพรเป็นที่นิยมใช้ในการรักษาโรคภัยไข้เจ็บขั้นมูลฐาน กันอย่างแพร่หลายและมีแนวโน้มความต้องการเพิ่มมากขึ้นในอนาคต เพราะมีความปลอดภัย ในการใช้มักไม่มีผลข้างเคียง โดยวัตถุดิบสมุนไพรสามารถนำมาแปรรูปเบื้องต้นเป็นผลิตภัณฑ์ได้หลากหลาย

เนื่องจากกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีและต่างประเทศ จึงส่งผลกระทบโดยรวมต่อเกษตรกรที่ต้องมีการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่มีแนวโน้มสูงขึ้น เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ในรูปแบบการปลูกพืชเชิงเดี่ยว เช่น การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง อ้อย และข้าว เป็นต้น ทำให้เกษตรกรเกิดความเสี่ยงในการผลิต อาทิเช่น ด้านราคาผลผลิต ภัยธรรมชาติ โรคพืชและแมลง เป็นต้น ทำให้เกษตรกรขาดความมั่นใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

เพื่อเป็นการขับเคลื่อนให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและสร้างมูลค่าที่ทำกินตามแนวทางการปฏิรูปที่ดินซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับเกษตรกรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการพัฒนาควรเป็นลักษณะส่งเสริมหรือต่อยอดจากองค์ความรู้และกิจกรรมที่เกษตรกรดำเนินการอยู่เดิมให้ครบวงจรยิ่งขึ้น จากการวิเคราะห์ศักยภาพในด้านต่างๆ อาทิ ด้านพื้นที่ ความพร้อมและความต้องการของเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจที่เข้มแข็ง ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงมีแนวคิดในการจัดฝึกอบรมส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรขึ้น ประกอบกับปัจจุบันสมุนไพรเป็นที่นิยมใช้ในการรักษาโรคภัยไข้เจ็บขั้นมูลฐานกันอย่างแพร่หลายและมีแนวโน้มความต้องการเพิ่มมากขึ้นในอนาคต เพราะมีความปลอดภัยในการใช้มักไม่มีผลข้างเคียง โดยวัตถุดิบสมุนไพรสามารถนำมาแปรรูปเบื้องต้นเป็นผลิตภัณฑ์ได้หลากหลายและเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในรูปของยารักษาโรค อาหารเสริม เครื่องสำอาง ยากำจัดศัตรูพืช แล้วยังนิยมปลูกเพื่อเป็นไม้ประดับตามบ้านเรือนหรือสถานที่ต่างๆ โดยจะส่งเสริมให้ปลูกสมุนไพรเป็นพืชแซมหรือพื้นที่ว่างไม่ได้ใช้ประโยชน์

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีอาชีพเสริมจากการทำการเกษตร
2. เพื่อให้ชุมชนมีพื้นที่ป่าเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งยังเป็นการอนุรักษ์พืชสมุนไพรที่มีอยู่ในตำบล

เป้าหมาย

เกษตรกรตำบลธารเกษม อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

วิธีการดำเนินงาน

1. จัดเวทีชุมชนชี้แจงโครงการและรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
2. จัดอบรมเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
3. นำเกษตรกรศึกษาดูงานเพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาบริหารจัดการภายในชุมชน
4. สรุปผลการดำเนินงาน

พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๘ ตำบลธารเกษม อำเภอพระพุทธรบาท

ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๘ - เดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๖๙

งบประมาณ

๒๐๐,๐๐๐ บาท (สองแสนบาทถ้วน)

ผู้รับผิดชอบโครงการ

เทศบาลตำบลธารเกษม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. สามารถรวบรวมพันธุ์สมุนไพรไทยและนำมาปลูกได้ภายในชุมชนอย่างน้อย ๒๐ ชนิด
๒. สามารถปลูกดูแลจนเติบโต ศึกษา บันทึกลักษณะ ได้อย่างน้อย ๒๐ ชนิด
๓. มีการจัดทำทะเบียนพันธุ์สมุนไพรไทยไว้ในชุมชน
๔. มีการถ่ายรูปเก็บเป็นตัวอย่างพันธุ์สมุนไพรไทยไว้
๕. สามารถนำภูมิปัญญาไทยมาศึกษาประโยชน์ที่ได้จากสมุนไพรไทย
๖. สามารถเพิ่มพื้นที่ป่าภายในชุมชนได้

โครงการส่งเสริมการปลูกทานตะวันเพื่อการท่องเที่ยว

๑. ชื่อโครงการ

โครงการส่งเสริมการปลูกทานตะวันเพื่อการท่องเที่ยว

๒. หลักการและเหตุผล

ทานตะวัน (Sunflower) นับเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญชนิดหนึ่งของตำบลนายาว ซึ่งเกษตรกรนิยมปลูกเป็นพืชที่สองหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เรียบร้อยแล้ว ในแต่ละปีมีพื้นที่ปลูกเป็นจำนวนมากนับพันไร่ แต่ราคาผลผลิตทานตะวันยังมีราคาไม่สูงนัก บางปีหากประสบกับปัญหาภัยธรรมชาติหรือแมลงศัตรูระบาดก็ทำให้ผลผลิตตกต่ำ เกษตรกรประสบกับภาวะขาดทุน

ต่อมาจังหวัดสระบุรีมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันบาน เพื่อเป็นการหารายได้เสริมให้แก่เกษตรกรอีกทางหนึ่ง นอกเหนือจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตทานตะวัน ตำบลนายาวจึงได้จัดงานทุ่งทานตะวันบานขึ้นในช่วงเดือนพฤศจิกายนของทุกปี ซึ่งเป็นช่วงที่ดอกทานตะวันกำลังบานเต็มที่

๓. วัตถุประสงค์

- เพื่อเป็นส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน
- เพื่อเป็นการสร้างรายได้เสริมให้แก่เกษตรกร นอกเหนือจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตทานตะวัน
- เพื่อสร้างความสามัคคีระหว่างเกษตรกรภายในชุมชน ทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้
- เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีโอกาสร่วมสร้างสรรค์ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

๔. เป้าหมาย

เกษตรกรตำบลนายาว อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนมิถุนายน - มีนาคมของทุกปี

๖. วิธีดำเนินงาน

- ประชุมชี้แจงคณะกรรมการศูนย์ ฯ เพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ
- คัดเลือกเกษตรกรและพื้นที่ดำเนินการ การคัดเลือกพื้นที่ต้องเลือกพื้นที่ที่มีการคมนาคมสะดวก มีความเป็นธรรมชาติ และมียังคงดำรงวัฒนธรรมของท้องถิ่นมากที่สุด
- จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในโครงการ
- ดำเนินการจัดงานทุ่งทานตะวันบานเพื่อการท่องเที่ยวประมาณช่วงเดือนพฤศจิกายน

๗. สถานที่ดำเนินการ

- ตำบลนายาว อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลนายาว
- เทศบาลตำบลนายาว

๙. งบประมาณ

งบประมาณการดำเนินการ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน
- เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
- เกิดความสามัคคีระหว่างเกษตรกรภายในชุมชน ทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้
- เกษตรกรมีโอกาสนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและท้องถิ่น สามารถดำเนินชีวิตแบบพอเพียง มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการแปรรูปผลผลิตเกษตร

๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการผลิตสินค้าให้เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคมีอัตราการแข่งขันสูง สำหรับสินค้าด้านอาหาร สิ่งสำคัญนอกเหนือจากคุณภาพด้านหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหาร (Good Manufacturing Practice: GMP) ที่ยังคงมีความสำคัญในกระบวนการผลิตเป็นอันดับแรกที่จะส่งผลถึง คุณภาพและความปลอดภัยที่ผ่านทางเครื่องหมายรับรองคุณภาพ โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น อ.ย. มอก. มผช. เป็น ตลอดจนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของฝากของที่ระลึกให้มีเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร ให้มีความสำคัญกับการสร้างงาน สร้างรายได้แก่เกษตรกร จึงสนับสนุนให้สถาบันเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน ผู้แปรรูปสินค้าเกษตร ให้มีความรู้ความเข้าใจ ให้การพัฒนาสินค้าไปสู่คุณภาพการรับรองมาตรฐานต่างๆ ดังกล่าว เพื่อขยายฐานการตลาดให้ครอบคลุมผู้บริโภค แต่สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งในการตัดสินใจเลือกซื้อ สินค้าของผู้บริโภคคือ บรรจุภัณฑ์ซึ่งนอกจากจะต้องมีคุณสมบัติในการคุ้มครองสินค้าแล้ว ความสวยงาม ดึงดูดใจ ผลิตจากวัสดุที่ย่อยสลายง่ายไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ก็เป็นสิ่งที่ประกอบการตัดสินใจ ของผู้บริโภคที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันเช่นเดียวกัน

๒. วัตถุประสงค์

๑) เพื่อให้สินค้าเกษตรแปรรูปได้รับการพัฒนารูปแบบ คุณภาพ และบรรจุภัณฑ์ ให้มีเอกลักษณ์และตรงกับความต้องการของผู้บริโภค

๒) เพื่อให้ผู้บริโภคมีความมั่นใจในคุณภาพของสินค้าเกษตรแปรรูปที่ผลิตโดยกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหรือวิสาหกิจชุมชน

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรตำบลนายาว อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

๔. เป้าหมาย

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลนายาว อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนมิถุนายน-มีนาคมของทุกปี

๖. วิธีดำเนินงาน

- ชุมชนการด าเนินการคัดเลือกเกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหรือวิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปด้านอาหารที่เป็นกลุ่มใหม่หรือกลุ่มที่ยังไม่เคยผ่านการอบรมความรู้ด้านหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหารค
- ประสานจัดทำหลักสูตรอบรม กับวิทยากรจากสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยกรมส่งเสริมการเกษตร

๗. สถานที่ดำเนินการ

- ตำบลนายาว อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลนายาว
- เทศบาลตำบลนายาว

๙. งบประมาณ

งบประมาณการดำเนินการ จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- บรรจุภัณฑ์ได้รับการพัฒนาให้สวยงาม ถูกต้องเหมาะสมและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
- ผู้บริโภคมีความพึงพอใจในคุณภาพของสินค้าที่ผลิตโดยกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ (รายหมู่บ้าน)

ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมการยกระดับแปลงมาตรฐาน จีเอพี (GAP) มกษ.๗๔๓๖-๒๕๖๓

๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการผลิตสินค้าให้เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคมีอัตราการแข่งขันสูง สำหรับสินค้าด้านอาหาร สิ่งสำคัญนอกเหนือจากคุณภาพด้านหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหาร (Good Manufacturing Practice: GMP) ที่ยังคงมีความสำคัญในกระบวนการผลิตเป็นอันดับแรกที่จะส่งผลถึง คุณภาพและความปลอดภัยที่ผ่านทางเครื่องหมายรับรองคุณภาพ โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น อ.ย. มอก. มพช. เป็น ตลอดจนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของฝากของที่ระลึกให้มีเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร ให้ความสำคัญกับการสร้างงาน สร้างรายได้แก่เกษตรกร จึงสนับสนุนให้สถาบันเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน ผู้แปรรูปสินค้าเกษตร ให้มีความรู้ความเข้าใจ ให้การพัฒนาสินค้าไปสู่คุณภาพการรับรองมาตรฐานต่างๆ ดังกล่าว เพื่อขยายฐานการตลาดให้ครอบคลุมผู้บริโภค โดยส่งเสริมการเลี้ยงปลาตามมาตรฐาน จีเอพี (GAP) ซึ่งจัดได้ว่าเป็นสัตว์น้ำเศรษฐกิจที่ตลาดมีความต้องการสูง ราคาดี เพื่อเป็นการเสริมศักยภาพและยกระดับผลผลิตที่ดี มีคุณภาพให้กับกลุ่มเกษตรกร

๒. วัตถุประสงค์

๑. ยกระดับมาตรฐานสินค้าและสร้างมูลค่าผลผลิต
๒. เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีมีคุณภาพ
๓. เพื่อเพิ่มโอกาสทางการแข่งขัน

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรตำบลหนองแก อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา

๔. เป้าหมาย

วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ปลาดุกตำบลหนองแก หมู่ ๘ ตำบลหนองแก อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนพฤษภาคม – กันยายน ๒๕๖๙

๖. วิธีดำเนินงาน

๑. ชี้แจงรายละเอียดโครงการ
๒. จัดทำแผนพัฒนารายแปลง
๓. พัฒนาน้องความรู้โดยจัดฝึกอบรมให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ หลักสูตร มาตรฐาน จีเอพี (GAP) มกษ. ๗๔๓๖-๒๕๖๓ (สำหรับฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อการบริโภค)หลักสูตรอบรม กับวิทยากรจากสถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยกรมส่งเสริมการเกษตร

๗. สถานที่ดำเนินการ

หมู่ ๘ ตำบลหนองแก อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา

๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ปลาดุกตำบลหนองแก หมู่ ๘ ตำบลหนองแก อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา
- เทศบาลตำบลหนองแก
- สำนักงานประมงอำเภอมะนัง

๙. งบประมาณ

งบประมาณการดำเนินการ จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- แปลงเกษตรกรได้รับมาตรฐาน จีเอพี (GAP) มกษ. ๗๔๓๖-๒๕๖๓
- แปลงเกษตรกรประเมินผ่าน มาตรฐาน จีเอพี (GAP) มกษ. ๗๔๓๖-๒๕๖๓ ร้อยละ ๗๐